Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 161

Ljubljana, nedelja 10. julija 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—, za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 9. julija.

Danes je udarila v javnost senzacijonalna vest o fuziji SLS z radikalsko frakcijo g. Vukičevića. Vest je že sama na sebi ne glede na to v koliko bo realizirana, jako značilna, ker potrjuje veliko notranjo slabost in razdrapanost tako akcije g. Vukičevića, kakor stranke dr. Korošca.

Ministrski predsednik g. Velja Vukičević se dobro zaveda, da njegova skupina ne bo izšla iz volitev tako močna, da bi lahko obdržala vodilno pozicijo v državi tudi po volitvah, zato si išče stikov in zveze s političnimi skupinami, ki vse skupaj ne predstavljajo jakosti enega samega mandata. Na Hrvatskem reflektira na pomoč g. Nikića, v Sloveniji pa predvsem na ono dr. Ravniharja in mariborskega g. Tavčarja. Njegovi naklepi z Madžari in Nemci so se izjalovili. Tudi muslimani se niso dali speljati na led. Zato ni čuda, če se je g. Vukičević sedaj odločil, da sprejme pod svoje okrilje slovenske klerikalce kot edino prečansko stransko, ki še ni dobila dovolj lekcij od kolaboracije z radikali.

Ako se napoveduje celo združitev Vukičevićevih radikalov z SLS, potem se s tem samo potrjuje, da se v naši državi ničesar ne more zgoditi, kar bi nas moglo presenetiti; kajti le eno stoji in to je večna izprememba. Danes gor, jutri dol! Država je brez stalnega kurza in krmilarja. Kar danes ustvarja, jutri pridno ubija. Klerikalcem gre le za nadmoč v Sloveniji, Srbijancem pa, da dobe uslužne hlapce, ki jim prodajo vse interese svojih volilcev, če smejo preganjati nacijonalne in sploh samostojno misleče ljudi v Sloveniji. Da so ti tudi državljani in da klerikalci v srcu ostajajo to, kar so bili, to odločilni gospodi v Beogradu ni mar.

A vsa ta gospoda in njim prodana SLS se moti. Igra, ki se uganja s Slovenci, je nevredna in nepoštena in se globoko zajeda v srce vsakemu, ki jo doživlja. Zapravljajo se pridobitve, ki so nenadomestljive. Če mislijo trenutni mogotci, da je za državo dobro, da preganja napredne ljudi in uganja z beograjskim kundakom rimsko politiko, pride dan, ko bo treba odgovor dajati vsemu narodu.

Videti je, da bi tudi naša vlada rada posnemala rumunskega predsednika Bratiana. Nam ni bila simpatična vlada g. Averesca že radi njenih bučnih dobrikanj Italiji, kljub temu pa zavezniški Rumuniji ne bi danes mogli čestitati. Država, v kateri se od leta do leta menja prepričanje po slučajnem mandatorju krone, ni zdrava. Za ugled Rumunske in celega njenega naroda po vsem svetu je današnji izid volitev, pa naj se je volilni akt vršil še tako mirno, strašen udarec. To ni demokracija, tu ni zavednosti in državljanskega značaja.

Kljub vsem neprijetnim vestem, ki te dni prihajajo iz vseh krajev naše domovine, se vendarle lahko pohvalimo, da v Jugoslaviji še nismo tako daleč padli. Priznati pa se mora, da gre tudi pri nas navzdol in da se vlada meša v postavitve kandidatur in volitve na način, kakor od l. 1903 ni bil več znan. Po vsej državi se pojavljajo vladni emisarji kot volilni «maharji», veliki župan mostarski spremlja g. dr. Lazo Markovića na agitaciji, v Skoplju ir. Knjaževcu se je kar policija polastila radikalskih delegatov, povsod je policija na čelu volilne borbe. Iz Južne Srbije, ki smo jo moralno izgubili vsled te prakse, gre ta sistem na sever: v Vojvodini, v Bosni je že ves domač, pa tudi v Šumadiji so se ljudje že zatekli v tajne konventikle, da se ubranijo policije. Kakor da smo pred državljansko vojno. Ta borba kraljevske policije gre proti mirnim državljanom, ki so bili od nekdaj patrijoti in imajo polna prsa zasluženih odlikovanj . . .

Beograjska gospoda morda misli, da je Slovenija druga Makedonija in da bi se dalo tudi med nas zanesti vsaj poskus tamošnjega policijskega režima. Uverjena pa naj bo, da se bo z glavo zaletela v zid. Številčno moč naprednih in nacijonalnih Slovencev se morda da podcenjevati, ne more se pa omalovaževati naše notranje sile in naše zavednosti. Demokracija je moč, svoboda pa ideja, ki je niti kundak, niti jezuitski klobuk ne bosta uničila niti v Jugoslaviji, a kaj šele v Sloveniji. Kakor nismo klonili pred črnožoltim Bečem, kakor smo znali vzdržati celo avstrijski vojni režim in to navzlic temu, da je SLS v svojem tajništvu etablirala proti nam prostovoljno špijonažno in denuncijantsko pisarno, prav tako bomo znali tudi v lastni nacijonalni državi braniti državljanske svoboščine in pravice! Kleroradikali se bodo naglo prepričali, da Slovenija ni Rumunska!

Železniška konferenca na Reki

Sušak, 9. julija. n Danes je bila na Reki mednarodna železniška konferenca med Italijo, Avstrijo in Jugoslavijo o tarifnih vprašanjih. Našo državo zastopata g. Jošt od generalne direkcije železnic v Beogradu in g. Petek od železniške direkcije v Ljubljani.

Pred likvidacijo SLS

Senzacijonalne vesti beograjskih in zagrebških listov. — SLS preneha biti samostojna stranka in se pridruži radikalski frakciji g. Vukičevića. — Popolna načelna kapitulacija dr. Korošca

Beograd, 9. julija p. V seriji vesti, da paktira min. predsednik Vukičević z najrazličnejšimi skupinami, ki naj bi okrepile njegovo pozicijo med volitvami, zlasti pa še po volitvah, je vzbudila danes veliko pozornost vest beograjskih in zagrebških listov, da so zaključena pogajanja med gg. Vukičevićem in dr. Korošcem glede sodelovanja obeh skupin. Ne gre pa pri tem samo za skupen nastop pri volitvah, ampak za tesnejšo združitev, ki naj bi privedla polagoma do likvidacije klerikalne stranke in njenega korporativnega vstopa v radikalno stranko.

V smislu doseženega sporazuma bo SLS tako' po sestanku nove Narodne skupščine slovesno priznala Vidovdansko ustavo in se odrekla avtonomiji in plemenskemu separatizmu. Na posebnem kongresu bo nato SLS sklenila najprej zvezo in nato fuzijo z radikalno skupino g. Vukičevića.

Današnje vladno »Vreme«, ki poroča o sklenjenem sporazumu, naglaša, da stoji SLS tik pred likvidacijo in da bo stranka takoj po volitvah vstopila v NRS. V istem smislu piše davidovićevski organ »Pravda«, ki pristavlja, da so se klerikalci definitivno odpovedali svojemu avtonomističnemu programu in likvidirali svoj plemenski separatizem.

Zagreb, 9. julija n. Današnji »Jutarnji list« objavlja pod naslovom: »Korošec se fuzionira s radikalima« iz Beograda sledečo senzacijonalno vest:

V situaciji, ki jo ustvarja g. Velja Vukičević, lahko ugotovimo danes zelo senzacijonalno dejstvo, da je g. Vukičević sklenil sporazum z dr. Korošcem. V smislu tega sporazuma bo po volitvah stopil dr. Korošec s svojo stranko v zajednico z radikali, ki naj bi bila slična grupacija, kakor je sedaj zajednica med davidovićevci in muslimani.

Iz najbližje okolice Velje Vukičevića se doznava, da se bo SLS v smislu tega sporazuma formalno in oficijelno odrekla svojega avtonomističnega programa in kakor nekoč Stepan Radić, slovesno priznala Vidovdansko ustavo.

Tako' po volitvah bo sklican kongres SLS, na katerem bo definitivno sklenjena fuzija SLS z radikalno stranko.

Ministrski predsednik v Ljubljani

Gosp. Vukičević je zadovoljen z akcijo za likvidacijo SLS. — Skupno kosilo gg. Vukičevića, Korošca in Ravniharja. — Nadaljevanje razgovorov na Bledu

Ljubljana, 9. julija. Predsednik vlade je prispel v Ljubljano z zagrebškim osebnim vlakom ob 2. popoldne. Na postaji so ga pozdravili veliki župan dr. Vodopivec, komandant žandarmerijske brigade, direktor železniške direkcije in direktor policije.

Po kratkem pozdravu se je predsednik vlade z velikim županom odpeljal v avtomobilu na veliko županstvo, kjer sta ga že pričakovala dr. Korošec in dr. Ravnihar. Sledil je kratek sestanek med Vukičevićem, dr. Korošcem in dr. Ravniharjem, nakar so se podali h kosilu. Po obedu se je Vukičević ob 16. odpeljal na Bled.

Na sestanku v palači velikega županstva so se vršili med gg. Vukičevićem, Korošcem in Ravniharjem zaključni razgovori o sodelovanju in kasnejši združitvi SLS s skupino današnjih vladnih radikalov. **Ker si je g. Vukičević pridržal definitivni pristanek na fuzijo do svoje avdijence, bi šel g. dr. Korošec jutri na Bled, kjer se bo še enkrat sestal z g. Vukičevićem.**

Na ljubljanskem kolodvoru je g. Vukičević novinarjem priznal, da je akcija o kateri poročajo časopisi, res v toku, izjavil pa je, da pred svojo avdijenco ne more povedati ničesar konkretnega.

Bled, 9. julija. h. Danes popoldne ob 5. je prispel ministrski predsednik Vukičević z avtom iz Ljubljane na Bled, kjer se je nastanil v hotelu Toplice. Takoj po prihodu je odšel v kraljev dvorec «Suvobor», kjer je počakal na kralja, ki je bil na sprehodu. Splošno se je pričakovalo, da bo ostal ministrski predsednik v dvorcu pri večerji, v splošno presenečenje pa se to ni zgodilo, ampak je večerjal s svojo rodbino v Toplicah.

Pavle Radić na Bledu

Bled, 9. julija. b. Danes popoldne se je pripeljal iz Ljubljane v avtomobilu drugi vodja HSS Pavle Radić. Kmalu po svojem prihodu se je Pavle Radić napotil v vilo Suvobor, kjer se je hotel prijaviti v avdijenco. V trenotku pa, ko je avtomobil zavozil pred vhod parka Suvobor, je kralj zapustil svoj dvorec v avtomobilu in se odpeljal v blejsko okolico. Pavle Radić, ki stanuje v vili dr. Shvigla, ima na čelu rano, ki jo je dobil povodom svojega izvršenega agitacijskega potovanja po južni Makedoniji in Srbiji. V njegovem spremstvu je neki radićevski agitator iz južne Srbije. Pavle Radić bo sprejet v avdijenci najbrž jutri. Ni dvoma, da je namen njegove avdijence, da poroča kralju o svojih neprijetnih doživljajih v južni Srbiji.

Odprava komisarijata pri ljubljanski Zbornici

Beograd, 9. julija. p. Trgovinski minister dr. Spaho je danes izjavil Vašemu dopisniku, da je vzpostavil staro predsedništvo ljubljanske Trgovske in obrtniške zbornice, ki je bilo razrešeno v času klerikalne vlade. Dr. Spaho je naglasil, da je to storil radi tega, ker je državni svet razveljavil sklep bivšega trgovinskega ministra glede postavitve komisarja, za kar ni bilo zakonske podlage.

Kralj boter 17. otroku

Zagreb, 9. julija. n. Jutri bo v Ivanić gradu pri Zagrebu zanimiva proslava. Kmet Dorišić je zaprosil kralja za botra svojemu 17. otroku. Kralj je prošnji ugodil in bo jutri krst, pri katerem bo kralja zastopal polkovnik armijske komande v Zagrebu Vojislav Todorović, ki bo prišel v Ivanić grad z dvema višjima oficirjena.

Beograjski akademiki v Sofiji

Sofija, 9. julija. p. Dvap rosesorja in 22 študentov arhitekture z beograjske univerze je danes dospelo v Sofijo. Na kolodvoru so jih prisrčno sprejeli tovariši in profesorji sofijske univerze.

12 kandidatnih list v Subotici

Subotica, 9. julija. n. Po sedanjem stanju bo v subotiškem okrožju vloženih 12 kandidatskih list: dve radikalski listi dr. Dušana Subotića in dr. Jovana Radonjića, demokratska z Milanom Grolom, demokratska opozicijonalna z Luko Pleskovićem, radićevska z Radićem, SDS s Pajo Dobanovačkim, zemljoradniška z dr. Fedorjem Nikićem, bunjevska z Blaškom Raićem, vojvodinska seljaka (disidenti HSS) s Tomo Matkovićem in nezavisna delavska z Josipom Domanijem. Ni izključeno, da postavijo lastne liste tudi Nemci in Madžari, ker so se njihova pogajanja za skupen nastop z vladnimi radikali razbila.

Davidovićevci in vlada

Beograd, 9. julija. p. Ker se ministrski predsednik nahaja na Bledu, ni bilo danes v Beogradu nikakih važnejših političnih dogodkov. Z napetostjo se pričakuje jutrišnja nedelja, ko se bodo vršili veliki volilni shodi po vsej državi. Iz Beograda so odšli prav vsi ministri in politični voditelji, razen ministra pravde in zunanjega ministra. Ta je imel danes daljšo konferenco s svojimi prijatelji, ki so zelo nezadovoljni, ker ministrski predsednik še vedno ni imenoval državnih podtajnikov. Zlasti zahtevajo, da se imenuje posl. Agatonović za podtajnika v notranjem, posl. Kujundžić pa za podtajnika v agrarnem ministrstvu. Vlada kakor drugim davidovićevskim zahtevam tudi tej noče ugoditi, radi česar se v stranki pojavljajo vedno nova nezadovoljstva.

Reduciran proračun splitske oblasti

Split, 9. julija. r. Ministrstvo financ je zavrnilo prvotni proračunski predlog splitske oblastne skupščine, ki je znašal nad 14 milijonov dinarjev. Minister financ utemeljuje zavrnitev proračuna s tem, da država ne more odstopiti splitski oblastni samoupravi bivših deželnih doklad, ki so v proračunu postavljene s 5 milijoni. Dalje je ministrstvo svetovalo, naj oblastni odbor črta še neke druge pretirane postavke. Po nasvetih finančnega minstrstva je oblastni odbor proračun res reduciral od 14 na 6 milijonov dinarjev.

Češkoslovaška in priključitveno vprašanje

Praga, 9. julija. d. Ob priliki debate o upravni reformi je notranji minister dr. Černi naglasil, da zunanje politični položaj ni tako težaven, kakor se splošno sodi. Glede akcije za priključitev Avstrije k Nemčiji je naglasil, da ta zadeva še dolgo ne bo zrela in zaenkrat še sploh ni akutna.

Sprememba nemških carin

Berlin, 9. julija. s. Državni zbor je v tretjem branju s 278 proti 134 glasovom sprejel zakonski načrt o carinskih izpremembah. En poslanec se je vzdržal glasovanja. Poleg tega je bil odobren predlog o znižanju davka na sladkor. Proti predlogom so glasovali komunisti, socijalni demokrati, demokrati ter poslanec centruma dr. Wirth. Izid glasovanja je desnica sprejela z odobravanjem, levica pa z vzkliki «pfuj». Predsednik Loebe je dobil pooblastilo, da skliče za 25. septembra državni zbor na kratko zasedanje, na katerem se bo med drugim obravnaval zakon o Državni banki.

Žalostna bodočnost jugoslovenske manjšine v Italiji

Kakor smo že poročali in kakor ponovno vse kaže, pripravlja fašistični režim novo preganjanje naših ljudi v mejah italijanske kraljevine

Rim, 9. julija. o. Ministrski predsednik Mussolini je pozval te dni vse prefekte in pokrajinske tajnike fašističnih organizacij iz Julijske Krajine v Rim, kjer so se v zadnjih 3 dneh vršila važna posvetovanja. Uradno poročilo, ki ga je izdal tiskovni urad fašistične stranke, pravi, da so pokrajinski fašistični tajniki iz Trsta, Gorice, Reke, Pule in Zadra razpravljali o gospodarskih in političnih vprašanjih, ki zanimajo Julijsko Krajino. **Da spada med ta politična vprašanja tudi vprašanje nastopanja napram jugoslovenskemu življu v Italiji, o tem ni nobenega dvoma.** V običajno dobro obveščenih krogih so trdili, da so se sedanja posvetovanja v Rimu posvečala v prvi vrsti baš organizaciji zadev, ki se nanašajo na jugoslovensko narodno manjšino. Medtem ko se je politični tajnik fašistične stranke posvetoval z zastopniki fašizma na Primorskem in je skupno ž njimi izdelal za Mussolinja neko spomenico, katere vsebina še ni znana, je ministrski predsednik sprejemal prefekte Julijske Krajine in se ž njimi mnogo razgovarjal. Danes pa je sprejel pokrajinske tajnike. Poročilo, ki so ga objavili večerni rimski listi, pravi:

Glavni tajnik fašistične stranke posl. Turati je davi predstavil Mussoliniju pokrajinske tajnike fašistične stranke v Julijski Krajini in sicer tržaške, reške, zadrske, puljske in goriške ter mu pojasnil vzroke, ki so prisilili stranko do tega, da je **izdala za vse vzhodne obmejne pokrajine enotno določeni načrt glede najvažnejših političnih in gospodarskih vprašanj Julijske Krajine. Mussolini je to inicijativo odobril in se je informiral o položaju v posameznih pokrajinah. Posebno so ga zanimala vprašanja o šolstvu mladinske organizacije in udruženja »Dopolavoro«. Ob zaključku razgovora je izjavil, da bo pazljivo proučil spomenico, ki so mu jo predložili pokrajinski tajniki, nakar bo izdal primerne odredbe.** V čem naj bi obstojale te enotne smernice in koliko se nanašajo na slovanski življ v Italiji, ni bilo mogoče še izvedeti. Posledice sestanka v Rimu se bodo vsekakor pokazale v najbližji bodočnosti.

Italija proti naši zvezi s Turčijo

Neverjetna fašistična skrb za ravnotežje na Balkanu

Rim, 9. julija, d. Tukajšnji politični krogi živahno razpravljajo o zvezi med Jugoslavijo in Turčijo. Glasom tukajšnjih poročil se mude v Angori trije jugoslovenski oficirji, da skupno s turškimi delegati določijo temelje vojaške konvencije. Podpis te pogodbe se bo izvršil ob priliki potovanja Kemal paše v inozemstvo, ki se bo ustavil tudi v Beogradu. Listi vidijo v tem zbližanju med Turčijo in Jugoslavijo ogražanje evropskega miru in javljajo, da bo Italija intervenirala pri velesilah, da se ta zveza v interesu ohranitve ravnovesja na Balkanu prepreči.

Sofija, 9. julija, d. Tisk obširno razpravlja o potovanju Kemal paše v Carigrad in v razna druga evropska mesta. Listi naglašajo, da je to potovanje v zvezi s spremembo zunanjih političnih smernic nove Turčije. Turčija se hoče predvsem zopet približati balkanskim državam.

Min. predsednik Ljapčev o bolgarski politiki

Moskovska internacijonala rovari tudi v Bolgariji. — Zunanja politika ostane nespremenjena

Sofija, 9 julija d. Pred zaključkom debate o odgovoru na prestolni govor je imel min. predsednik Ljapčev daljši ekspoze o vladni politiki. Uvodoma je naglasil, da bo treba premostiti še mnogo težav, ki se pojavljajo kot posledica svetovne vojne in razdrapanega gospodarstva. Opozarjal je zlasti na nadčloveška prizadevanja Bolgarije, da bi omejila proračunski primanjkljaj in dosegla stabilizacijo valute.

V odgovoru na razna vprašanja glede ustavitve reparacijskih plačil, je Ljapčev naglasil, da bo vodila Bolgarija lojalno politiko in storila vse, da zadosti svojim obveznostim.

Glede notranje politike je naglasil, da obstojajo v Bolgariji še vedno tajne komunistične organizacije. Veliko senzacijo je napravilo čitanje odlomka iz nekega komunističnega dokumenta, v katerem daje tretja internacijonala navodila komunistični stranki v Bolgariji in ji naroča, naj zopet preide v ofenzivo. Pod takimi pogoji, je naglasil Ljapčev, ne more biti govora o kaki amnestiji. Nasprotno je potrebno, da se ukrene vse, da se v državi zopet vzpostavi zakonitost in red. V zaporih je 350 političnih kaznjencev, proti katerim bo postopala vlada enotno in pomilostila one, ki so se izkazali tega vredni. Bila bi pa velika pogreška, če bi vlada sedaj, ko se po vsej Evropi uvaja akcija proti komunistični nevarnosti, odpravila zakon o zaščiti države.

Na koncu svojega ekspozeja je Ljapčev z zadovoljstvom ugotovil, da je sobranje odobrilo zunanjo politiko vlade. To bo vladi omogočilo, da nadaljuje svojo dosedanjo lojalno in miroljubno politiko v trdni nadi, da si bo s tem ponovno pridobila zaupanje ostalega sveta.

V Rumuniji zmaga vedno vlada!

Vlada dobila nad 80 odst. mandatov. — Potrjene vesti o propadu opozicijonalnih strank

Bukarešta, 9. julija, s. O končnoveljavnih rezultatih volitev še ni podrobnih poročil. Vendar je znano, da so liberalci dobili 80 odst. vseh oddanih glasov. Parlament šteje 387 poslancev. Po dosedanjih izidih bodo dobili liberalci 318, narodna kmetska stranka 54 in nemško-madžarski blok 15 mandatov. Manjše stranke, stranka Averesca in Jorge, antisemiti in socijalni demokrati niso dobili nobenega mandata, ker niso dobile predpisana 2 odst. oddanih glasov.

Bukarešta, 9. julija, d. Orient Radio objavlja, da je veliko večino, ki jo je dosegla vlada pri parlamentarnih volitvah, pripisovati predvsem dobri organizaciji in razpredeni propagandi liberalne stranke, pa tudi podpori drugih skupin, zlasti dr. Lupua, ki je odvzel veliko število glasov narodni kmetski stranki. Končno je v veliki meri vplivalo tudi nerazpoloženje volilcev do prevratnih namer gotovih elementov. Narodna kmečka stranka je obdržala svoje pozicije samo v Erdelju, kjer je dosegla lepe uspehe. Izmed opozicijonalnih voditeljev so izvoljeni samo Lahe, Maniu, Stere, Madgearo, Cantacuzene in vojvoda Vajda. Popolnoma so propadli Jorga, Avarescu in Cuza.

Mednarodna finančna konferenca v Newyorku

Newyork, 9. julija. d. Kakor zatrjujejo, bo pozvan na mednarodno finančno konferenco, ki se vrši v Newyorku, tudi zastopnik belgijske državne banke, guverner Louis Frant, ki odpotuje 14. julija v Newyork, kjer bo imel razgovore s Trongom, Normanom, Ristom in dr. Schachtom. Vse seje te konference so strogo tajne in vsem udeležencem je zabranjeno podati kakršnekoli izjave. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bodo skušali ameriški bankirji pri tej priliki predlagati primerne ukrepe, da se zajezi dotok zlata v Ameriko. V finančnih krogih so z dosedanjimi rezultati te konference zadovoljni in splošno pričakujejo, da bo prišlo do finančne pogodbe med vsemi državami, ki se udeležujejo te konference.

London, 9. julija. d. Listi poročajo, da se razpravlja na finančni konferenci v Washingtonu predvsem o stabilizaciji meničnih kurzov ter o prevedbi francoske valute na zlato pariteto. Konferenca bo razpravljala tudi o obrestni meri in skušala doseči kar največjo enotnost.

Nemške vzhodne utrdbe uničene

Berlin, 9. julija. s. Inspekcijsko potovanje generala von Pawelsa in obeh francoskih in belgijskih vojaških ekspertov na ozemlju porušenih postojank na vzhodu je končano. Sestavljen je bil skupen protokol, po katerem so določbe, ki sta jih sklenila general Pawels in medzavezniški vojaški odbor o porušenju vzhodnih trdnjav bile izvedene.

Nemški demanti v Bruslju

Berlin, 9. julija. d. Belgijski vojni minister je nedavno poročal v senatu o nemškem oboroževanju, ki povzroča v vojaških krogih vznemirjenje. Pri tem je izjavil, da lahko navede točna števila onih, ki jih nemška državna bramba vsakih šest mesecev po končani vežbi odpušča, kakor tudi število onih, ki služijo po 3, 5 ali 8 let. V vladnih krogih naglašajo, da so te trditve, ako jih je res izrekel belgijski vojni minister, brez vsake podlage. Vlada je naročila svojemu poslaniku v Bruslju, naj intervenira pri belgijski vladi in vse te vesti odločno demantira.

„Tirana in Locarno“

Italijanski komentar k zaključku jugoslovensko-albanskega spora.

c. d. — **Milan**, 8. julija.

Glavno glasilo fašističnega režima, Mussolinijev «Popolo d' Italia» objavlja v današnji številki pod naslovom «Tirana in Locarno» komentar svojega glavnega rimskega informatorja k zaključku jugoslovensko-albanskega spora, ki tako točno in jasno označuje resnično, nehlinjeno mnenje vodilnih fašističnih krogov o nas in naši državi, na eni, a o Francozih na drugi strani, da res zasluži, da ga naša javnost spozna v celoti.

Ko je v uvodu pripomnil, da je zaključek jugoslovensko-albanskega spora zadovoljil vse, izvzemši morda edino le kakega propovednika temnih slutenj, in je nekoliko vščipnil Francoze, češ da bi oni v svojem običajnem pretiravanju menili, da je «ves svet» zadovoljen, nadaljuje:

«Težak spor se zares ni mogel zgraditi na kar najmalenkostnejšem vohunskem incidentu. Leta 1914. je Srbija začela veliko žaloigro z zločinom, ki je imel kar najrazsežnejše posledice. Cesarstvo, ki se je nahajalo že v krizi, ki je imelo vladarja ostarelega brez moči, je bilo zadeto v osebi prestolonaslednika, ki bi bil moral in hotel voditi bodočo vojno. Tedaj je šlo torej za žaloigro z mrličem na odru in vsi so bili pripravljeni za boj, po petdesetih letih metodičnega oboroževanja. Z druge strani pa so tudi dozorela mnoga vprašanja in mnogobrojne spletke, ki so se pletle, so bile vredne mnogoštevilnih sveč, ki naj bi gorele ob mrtvaškem odru.

Toda leta 1927. je prišlo namesto do žaloigre do preprostega, banalnega dogodka vsakdanje kronike. Gjuraškovićeva afera ni bila sarajevski zločin. More se zgraditi kričeč incident ali morda tudi vojna na umor kakega prestolonaslednika, nikakor pa ne na aretacijo kakega dragomana tolmača. Žaloigra zahteva močnih borcev in strastnih nasprotij, Gjuraškovićevi aferi pa je manjkalo estetike. Bila je dogodek vsakdanje kronike, brez plemenitosti, resnosti in človečanstva. Ne bo ga novega Shakespearja, ki bi pisal žaloigro zaprtega dragomana. Jugoslavija je torej storila napako, da je hotela zgraditi velik spor na brezpomembnem dogodku.

Druga jugoslovenska napaka je obstojala v tem, da Jugoslavija ni imela prav v stvari sami. Prizadeta stranka je bila Albanija, ki je videla, da ji grozi akcija, naperjena proti njeni varnosti, in sicer s strani njenega lastnega renegatskega, izdajalskega podanika. Jugoslavija je torej imela krivo in ni smela obtoževati žrtve in škodi še dodajati rogajanja.

Toda Beograd je storil tudi še druge napake.

Z žaljivo noto in zahtevo, da naj se Gjuraškovića nemudoma izpusti v svobodo, je nameravala ponižati Albanijo, postopajoč ž njo kakor vazalsko državo. Toda albanska republika je suverena država, popolnoma svobodna in neodvisna in včlanjena v ligi narodov. Presenetljivo je, da je zapadna demokracija, ko je dvignila v nebesa ženevsko svetišče in posvetila vode ženevskega jezera, začela pihati v balkanski ogenj, da bi dvignila vojaško kliko v Beogradu proti pravici Albanije do neodvisnosti. V tem slučaju prihaja na nas vrsta, da branimo sveta in nedotakljiva ženevska načela in svobodo narodov, smo mi ligaši in oni vojni hujskači.

Jugoslavija je tudi mislila, da bi s pomočjo kateregakoli incidenta spravila na zeleni prt mednarodne razprave sloviti tiranski pakt, katerega marsikdo v Beogradu in tudi v Parizu še po tolikih mesecih ne more prebaviti. Toda ta pakt je bil že registriran v Ženevi in se ne razpravlja več o njem. Z druge strani pa pogodbe, sklenjene med suverenimi državami, niso podvržene razpravam in revizijam ob soudeležbi tretjih držav. Francija je sklenila razne vojaške zveze z Belgijo, s Poljsko, Češkoslovaško, Rumunsko in Jugoslavijo, toda nihče ni zahteval pogleda v dotične listine in niti liga narodov ni razpravljala o njih, dasiravno bi bila morda imela kake miroljubne razloge, da bi se bila zanimala zanje. S tem večjo pravico ste potemtakem mogli Italija in Albanija legitimno skleniti pogodbo za mir in prijateljstvo.

Končno je tiranski pakt vzhodna primena locarnskega duha. Italija, ki je nesebično prevzela jamstvo za porenski mir, si je stekla nadaljno zaslugo za evropski mir, ko je zajamčila albanski mir. Če hoče slavna demokratska gospoda jamstvo za Ren, ne more obsojati jamstva za Albanijo. Ali so locarnisti, ali pa imperijalisti, vojni hujskači, militaristi itd. Toda ne more se bleketati za mirom na Renu, proseč pomoči od vseh svetnikov v nebesih in na zemlji proti novim napadom s strani Nemčije, istočasno pa izpodbujati jugoslovenska napadalna stremljenja proti Albaniji.

Jugoslavija je storila končno še veliko napako pri izbiri časa, v trenutku, ko morajo centralnozapadne velesile reševati druge važnejše nadloge. Anglija je v sporu z Rusijo in ima vojno stanje na Kitajskem. Nemčija postavlja še vedno na prvo mesto izpraznitev Porenja. Francija se v očigled dospetja versailleske pogodbe oborožuje do zob.

Kdo naj bi bil torej sledil Beogradu v prenesrečni banalni Gjuraškovićevi aferi? Albanija ni, kakor Belgija, dežela, kjer naj bi se srečavale in spopadale evropske vojske.

Taki so torej razlogi, da je zaključek tega incidenta zadovoljil vse.

Toda vendar je še kdo, ki vidi črno. Tak je Pertinax v «Echo de Paris», ki piše, da je albanski incident urejen, toda albansko vprašanje da obstoji kljub temu.

Ves civilizirani svet je mogel ugotoviti dobro voljo Italije, katera je, prva med velesilami, s svojim prigovarjanjem delala na zbližanje i v Beogradu i v Tirani. Take insinuacije in podpihovanja pa je treba pribiti zaradi posledic, ki bi jih prej ali slej mogla imeti na Balkanu.

Albansko vprašanje je vprašanje neodvisnosti Albanije, proti kateri se je dolgo časa delalo iz zasede, ki pa jo je zajamčil locarnistični tiranski pakt.»

Posebnega komentarja temu komentarju pač ni treba, saj je le prejasen!

Volitve v Rumuniji

Ko so se pojavile prve vesti o nesoglasjih v koncentracijski vladi, ki jo je osnoval iz pristašev raznih strank princ Stirbey, je postalo jasno, da bo kriza nove rumunske vlade končala z ministrstvom gospoda Bratianu. V Stirbeyevi vladi so bile zastopane razne stranke, v prvi vrsti liberalna in narodnokmetska stranka. Ker je ta vlada imela hkrati volilni mandat, so se pojavile istočasno vesti o svobodnih volitvah. Poznavalcem razmer se je moralo to zdeti sumljivo, zakaj pojav svobodnih volitev je v Rumuniji nekaj prav posebnega, to se pravi prav za prav neznanega. Zakaj v Rumuniji vlada praksa, da vsakokratna volilna vlada absolutno gotovo izide zmagovito iz volitev in ta praksa, tako se trdi upravičeno, ne pozna izjem. Bilo je tedaj malo verjetno, da bi koncentracijska vlada vršila volitve; tu si je težko predstavljati, kako bi prišla iz njih «zmagovito», saj na skupne liste med tako nasprotnimi strankami kot so velekapitalistični liberali, ki imajo v rokah celokupno finančno moč dežele, in radikalnimi narodnimi agrarci, ni bilo misliti: da bi si pa sporazumno razdelili mandate, tako da bi nobena stranka ne imela absolutne večine, je bilo še manj verjetno in nasprotuje vrh tega v polni meri politični tradiciji v Rumuniji.

A kar je poglavitno, take polovičarske solucije ni želel dvor. Zdi se, da so na dvoru prepustili generala Averesca tako nenadoma usodi, v prvi vrsti radi tega, ker se jim ni zdel dovolj krepka garancija za bodočnost, namreč za slučaj, da nastopi smrtni dan za rumunskega kralja, katerega zdravje je tako slabo, da se more in mora vsak čas računati s kraljevo smrtjo. Spričo konflikta med odstavljenim prestolonaslednikom Karolom in dvorom pa obeta sprememba na rumunskem prestolu opasne komplikacije v državi: dolžnost vlade mora biti, da bo kos situaciji in da ima pripravljene močne roke za vse eventualnosti.

Prav ker v tem pogledu Averescova vlada ni nudila dvoru dovolj garancij, saj se je, kakor se ji je ponovno očitalo, bavila z načrti diktature — so povzročili njen padec in kakor se je pokazalo, z načrtom, da pokličejo na vlado liberale.

Liberali, ki jim načelujeta brata Bratianu, eden kot predsednik vlade, drugi kot finančni minister, se zdijo dvoru dovolj močna garancija, da ostane Rumunija obvarovana pred eksperimenti in prekucijami, bodisi v vnanji kot notranji politiki, osobito pa za slučaj kraljeve smrti. Liberalci vztrajajo dosledno na odredbah dvora glede prestolonasledstva, osobito glede odstavitve princa Karola od nasledstvenih pravic. Zato je razumljivo, da so mogli tako naglo zamenjati Averesca v vladi.

Volitve v novo rumunsko zbornico, ki so se izvršile dne 7. julija, so pokazale, da še vedno ni izjeme v pravilu, da v Rumuniji vsakokratna vlada doseže večino, pa če gre v volitve s še tako neznatno množico mandatov. Liberalna stranka, ki je v razpuščeni Averescovi zbornici razpolagala samo s parkrat deset mandati, je dosegla absolutno večino glasov.

S tem je utrjen novi politični režim tudi formalno, to se pravi ustavno. Vlada je dobila tudi potrebno parlamentarno zaslombo. Menda se dvor ni zmotil, ko je želel v taki formaciji dobiti garancijo, da se bo eventualna sprememba na prestolu izvršila mirno, brez opasnih komplikacij.

S stališča Male antante je v novi situaciji konstatirati njeno utrditev. Bratianu je s svojo stranko znan kot pristaš francoske orijentacije in prav tako smeri, ki jo zastopa Mala antanta. V razmerju Rumunije do njenih zaveznic ostane tedaj dosedanje stanje, ki se more samo še utrditi.

Moč sovjetske armade

Milan, 9. julija. o. Tukajšnji list «Ambrosiano» objavlja zanimive podatke o sovjetski vojski. Podatke je list dobil, kakor pravi, od nekega višjega častnika, ki prebiva v Parizu in se je šele pred kakimi 10 dnevi povrnil iz Rusije, kamor se je bil podal incognito, da zbere na licu mesta podatke o vojaški organizaciji Zveze sovjetskih socijalističnih republik.

Kakor piše «Ambrosiano», šteje sovjetska armada v mirnem času 1,050.000 mož. Vojska je razdeljena v 209 pehotnih polkov, 390 konjeniških polkov, 628 poljskih baterij in 90 težkih baterij. Sovjetska vojska ima tudi osem sekcij oklopnih voz, ki razpolagajo s 116 tanki. Vojaško zrakoplovstvo šteje 645 letal za opazovanje, 308 napadalnih, 72 obstreljevalnih in 387 rezervnih letal. Najbolj občutno je pomanjkanje izvežbanih častnikov in podčastnikov. V splošnem je organizacija ruske vojske bolj srednje vrste.

Kako so radićevci razbili pogajanja za vstop v napredni blok

Odgovor oblastnega odbora SDS in posl. dr. Žerjava na napade in zavijanja «Kmetskega lista». — Nesrečna vloga g. Pucija v naši politiki

Iz predsedstva oblastnega odbora SDS nam poročajo:

Načelstvo SKS skuša očividno v strahu pred svojimi volilci v »Kmetskem listu« z zavijanji in neresnico odvaliti s sebe krivdo za razbitje pogajanj s SDS. Svojo zahtevo, da bodi g. Radič nosilec na Štajerskem, g. Pucelj pa na Kranjskem, komaj omenja, ampak vali vso krivdo na dr. Žerjava. Resnici na ljubo zato ugotavljamo:

Na prvi seji so delegati SKS, ki jim je načeloval g. Pucelj osebno, zahtevali, da bodi g. Radić nosilec skupne liste na Štajerskem, g. Pucelj pa na Kranjskem. Naši delegati so dokazovali, da ima SDS napram SKS večino glasov v obeh okrožjih. Vrh tega je Radičevo nosilstvo za nas zahteva, ki bi razbila napredne vrste. Predložili smo misel, naj gre SKS z nami v blok. Radić pa naj na Štajerskem kandidira sam. V tem slučaju bi napreden blok na Štajerskem razpolagal glasom izida volitev z dne 23. januarja t. l. j 12.700 glasovi SDS in okoli 5000 glasovi SKS. Na ponovni seji je g. Pucelj z vso ostrostjo ponovil svoj stari predlog, češ da brez g. Radića ne gre, naši delegati pa so dali izjavo, da radi tega smatrajo pogajanja za prekinjena. Nato je SKS izjavila, da bo njeno načelstvo drugi dan o stvari še sklepalo, naši delegati pa so izjavili, da istotako dobe naslednji dan končne instrukcije na seji načelstva SDS.

Glede odklonjenja g. Radića pa je ljubljanska oblastna organizacija SDS solidarna z mariborsko. Izrecno ugotavljamo, da SKS od Radičeve kandidature ni niti za hip odstopila. Pred razhodom je bil še kratek informativen in neobvezen razgovor, v katerem so delegati SDS izrazili svoje prepričanje, da pridemo vsekakor skupaj, ako se enkrat odstrani ovira z Radićem in bo pri SKS res dobra volja kakor je pri nas. Mogoč bo tudi sporazum v vprašanju nosilca na Kranjskem. Dr. Žerjav je menil, da je ta stvar zelo delikatna, ker sta oba kandidata za nosilstvo prisotna; SDS ima večino, in daje SKS na Štajerskem siguren mandat, ki ga SKS sedaj nima; sicer pa upa, da se kandidata že kako sporazumeta, ko bodo odstranjene ovire, ki sedaj oviraio razgovore in se bodo čuli končni predlogi in protipredlogi. Drugi dan je SKS ne da bi počakala na izid seje SDS, sporočila, da prekinja pogajanja.

Spričo teh dejstev je komunike SKS grdo zavijanje resnice. Od zahteve, da se stranki zedinita na skupni program je SKS sama odstopila. Ostalo je sporazumno pri tem, da sklepamo koalicijo za volitve, skupne točke za volilni oklic pa se bodo zlahka zbrale in napisale.

A ne le potek pogajanj, tudi vse drugo kar smo potem izvedeli, potrjuje, da se je SKS pogajala le na videz. Vse kandidature SKS so bile že prej postavljene, podpisi zbrani, zagrebški radičevci so vsakemu že par dni pravili, da ima g. Radić vse v rokah in da z vstopom SKS v napredni blok ne bo nič. Način razbitja pogovorov je bil en dan pred našo zadnjo skupno sejo v Zagrebu, kamor sta šla gg. Pucelj in Marušič. Vse skupaj je bilo preračunano na to, da se postavijo pred izvršena dejstva tisti člani SKS, ki so bili za blok z nami.

Obžalujemo volilce SKS, da so ih vodje zopet enkrat zavedli.

•

IZJAVA DR. ŽERJAVA.

«Kmetski list» poskuša pod naslovom «Ponesrečen manever dr. Žerjava» netiti sovraštvo proti moji osebi, češ doktor Žerjav noče naprednega bloka, gospod Pucelja pa ga hoče. Na prazne iz «Slovenca» prepisane banalnosti o gospodu Pribićeviću (ki je edini srbskohrvatski politik, ki ima smisla za to, kaj je klerikalizem, in ki ima nevenljive zasluge za naše šolstvo in uradništvo), o «Pašićevi politiki», ki sem jo baje podpiral (g. Pucelj pa je bil vsaj dve leti s Pašićem v vladi), o negiranju Slovenstva, ki ga hoče rešiti Korošec z radikali, Pucelj pa z Radićem, nočem niti odgovarjati.

Moram pa izreči svoje ogorčenje nad onimi izvajanji «Kmetskega lista», kjer razlaga, da je SKS «vzela inicijativo» za pogajanja samo zato, da se mene odstrani, ker da se z mano «nič skupnega delati ne da» itd.

Z g. Pucljem sem že marsikaj presenetljivega doživel, a kaj tako grdega še ne. Pred par tedni je brez mojega poziva prišel na moje stanovanje v Beogradu, obširno razlagal ravno obratno stališče, kakor ga zavzema «Kmetski list» in pooblastil me je za izvestne zelo važne korake tudi v imenu SKS. O svoji želji po naprednem bloku je govoril na način, ki ga danes niti objaviti nočem, ker v kavalirstvu nočem slediti g. Puclju. Da pa ne bo nesporazuma glede nosilstva liste naprednega bloka na Kranjskem, lahko dostavim, da se je tudi o tem govorilo in je g. Pucelj tedaj stal na drugem stališču, kakor ga zavzema danes.

G. Pucelj bi bil z ozirom na te najine razgovore, ki so bili uvod v pogajanja, lahko izpustil osebno noto iz napadov «Kmetskega lista». Tudi še dolgo ni upravičen igrati sodnika nad menoj, zakaj sem kandidiral v Narodno skupščino. Svetujem mu, naj take članke, kakršen je nizkotni napad v «Kmetskem listu» raje zase zadrži. Na nadaljne osebne napade ne bom reagiral.

Dr. G. Žerjav.

•

Priobčujemo izjavo g. dr. Žerjava in službeni odgovor oblastnega odbora SDS na dolgovezno obrambo «Kmečkega lista», ki hoče oblatiti dr. Žerjava. Kar so napravili gg. Pucelj in dr. Marušič z razbitjem pogajanj o vstopu v Napredni blok, je velik greh, čigar posledice se že kažejo. Zopet se kaže, kakor lani, ko g. Pucelj kot minister ni bil nič drugega, kakor orodje SLS, da je g. Pucelj fatalna oseba v slovenski politiki, ki vse presoja z osebnega stališča. Leta 1919. so SKS osnovali navdušeni kmetijci, ki pa so se zavedali svojega naprednjaštva; dokler so delali roko v roki z nami, so napredovali. Tik pred volitvami se jim je pridružil g. Pucelj. Čemu?

Po volitvah jih je zavedlo v srbski zemljoradniški klub. Izstopili so, ko je g. Pucelj postal minister. Kmalu nato se je začel divji boj zoper SDS in gospod Pucelj je pristopil k Radiću. Čemu?

Oblastne volitve je vodil g. Pucelj v divjem boju proti SDS in s tem priboril SLS najmanj 10 mandatov. SKS je razbila Trgovsko zbornico in preganjala napredne zavode. Sedaj je bil moment, da g. Pucelj to popravi. V to se je tudi ponudil. A podlegel je Zagrebu. Pribijamo s tem enkrat za vselej njegovo ogromno odgovornost.

Zasluge SLS

«Bog živi našega zlatega poslanca gospoda Žebota!»

«Slovenski Gospodar» poroča v najnovejši številki o «dobro uspelem shodu SLS pri Gornji Sv. Kungoti»: «Dne 26. junija je po sv. maši imel pred cerkvijo zanimiv shod naš velezaslužni gospod Franjo Žebot. Bilo je silnega naroda. Prišli so iz Svečine, Št. Jurija, Spodnje Sv. Kungote in od Sv. Križa. Vse je gospoda poslanca poslušalo z napeto pozornostjo in ni ga bilo, ki bi se mu predrznil nasprotovati. Še celo par radićevcev je pritrjevalo izvajanju gospoda poslanca, češ prav ima, tako je! Dal Bog, da bi zaslepljeni naši nasprotniki vendar enkrat spoznali, da je edina rešiteljica našega naroda SLS, ki se s svojimi poslanci neumorno trudi za blagor posameznikov in za dobrobit celega naroda. Shod je končal z umebesnim klicanjem: «Bo_ živi našega zlatega poslanca gospoda Žebota! Živela SLS!»

Če bi bili ljudje, ki so bili po gornjem poročilu zbrani na shodu g. Žebota, vedeli, kaj je SLS zagrešila na vladi in da za slovenskega kmeta ni iztisnila iz državnega proračuna niti toliko, kolikor je črnega za nohtom, bi brzčas tudi oni g. poslanca pognali tako, kakor bi «zlatega g. Žebota» prepodili mariborski železničarji, ako bi jim pripovedoval, kako rešuje SLS blagor posameznikov in dobrobit celega slovenskega naroda.

Zakaj niso kmetje vprašali g. Žebota, zakaj plačujejo letos ravno tolike davke, kakor lani pod vlado Stepana Radića in gospoda Puclja?

Zakaj ga niso vprašali, kako je z 42 milijoni za črnogorske prince in zakaj niso zlati g. poslanec odščipnili vsaj 10 milijonov za slovenske kmete?

Zakaj je SLS prodala cestne odbore kapitalističnim družbam in oškodovala naše samoupravne ustanove za težke milijone, ki bodo sedaj prišli iz žepov gmotno najšibkejših državljanov?

Zakaj SLS ni oživotvorila zakona o kmetijskih kreditih, ki bi dajal kmetom v sedanji dobi gospodarske krize cenene poljedelske kredite?

Zakaj niso zlati poslanci izpolnili svojih slovesnih obljub, da bodo odpravili centralizem, upeljali avtonomijo, zakaj so pustili oblastne skupščine brez denarja?

Kaj je prijatelj zlatega poslanca minister Kulovec sploh storil kot poljedelski minister za slovenskega kmeta, kje so podpore za povodnji, kje so popravljene ceste.

Zakaj bo moralo mariborsko gledališče zapreti svoj hram prihodnjo sezono?

Kako to, da so klerikalci pozabili na svojo zahtevo po službovanju kmetskih fantov v Sloveniji?

Zakaj so katoliški duhovniki in poslanci sedeli v Beogradu na vladi skupaj s srbskimi framasoni?

Če bi ljudstvo vedelo o vsem tem in če ti gospod Žebot ne bil uganjal demagogije na krščanski podlagi, marveč govoril resnico in pravico ter ljudstvu nalil čistega vina, bi bil njegov shod končal nekoliko drugače, kakor pa z «Bog živi našega zlatega poslanca!»

Sličica iz volilne borbe v Srbiji

Beograjska »Politika«, ki se ji v zadnjem času ne more očitati, da bi podpirala pašićevce v radikalni stranki in ki je precej blizu Vukičevićevi vladi, objavlja daljši dopis iz Knjaževca. Za četrtek je bila napovedana v Knjaževcu sreska konferenca radikalne stranke, na kateri naj bi se postavile kandidature. Umevno je, da se je za to vprašanje interesirala tudi vlada. Veliki župan iz Zaječara je bil opetovano v Knjaževcu, da izsili kandidaturo vladnega pristaša popa Milana Stepanovića. Člane sreskega odbora, o katerih so sumili, da so pašićevci, je policija na vse mogoče načine odvračala od konference. Seljaki pa se niso dali preplašiti, ampak so prihajali na sresko konferenco po ovinkih in skrivnih potih. Vsi so bili oboroženi s palicami in deloma z motikami, v nahrbtnikih so nosili s s seboj hrano za več dni za slučaj, da bi bila njihova prisotnost v Knjaževcu potrebna dalj časa.

Volilni odbor je zboroval v hotelu »Pariz«. Konferenco je otvoril industrijec Sibinović, ki je ugotovil, da je od 96 delegatov prisotnih 89 delegatov. Le 7 delegatov je odšlo na zborovanje vladnega kandidata Stepanovića v gostilni »Srbska krona«.

Na sreski konferenci je predsednik Sibinović sporočil, da je okrožni odbor NRS kandidiral za nosilca liste bivšega ministra in znanega pašićevca Krsto Miletića, kar je bilo sprejeto na znanje z velikim odobravanjem. Za sreska kandidata je konferenca nato sprejela Krsto Božovića, predsednika oblastnega odbora, in Drag. Sibinovića.

Ko je bila konferenca v polnem razvoju, je prispel pred hotel »Pariz« vladni kandidat pop Stepanović s peščico svojih pristašev. Ker pa je bil že prej izključen iz radikalne stranke, mu niso dovolili vstopa na konferenco. Seljaki so njega in njegove spremljevalce iztisnili iz hotela nazaj na trg. Pri tej priliki je g. Stepanovića zapustilo še onih 7 delegatov in se potem priključili sreski konferenci.

»Politika« poroča, da bo vlada postavila v Knjaževcu kar dve »policijski listi«. Seljaki, ki so vsi za Krsto Miletića, razvijalo navdušeno agitacijo po celem okrožju in pripravljajo vladnim kandidatom velik poraz.

Solunsko vprašanje

Pariz, 8. julija. (be.) Kakor poročajo iz Aten, je prišlo v vprašanju Soluna med Jugoslavijo in Grčijo do sporazuma.

Posledice angleškega zakona o strokovnih organizacijah

London, 9. julija. s. «Morning Post» poroča, da je z ozirom na zakon o strokovnih organizacijah izstopila zveza poštnih nameščencev iz delavske stranke.

Izid volitev na Finskem

Helsingfors, 9. julija. s. Po dosedanjih rezultatih volitev v državni zbor so meščanske stranke izgubile precej mandatov. Agrarna stranka je pridobila 4 mandate, socijalni demokrati in komunisti pa po en mandat.

Smrt generala Hoffmanna

Berlin, 9. julija. d. V Reichenhallu je umrl v starosti 58 let general Max Hoffmann. Pokojni je igral v svetovni vojni veliko vlogo na gališki fronti in je bil eden glavnih udeležencev brestlitovske mirovne konference.

Reforma bračnega prava v Nemčiji

Berlin, 9. julija. d. Na seji juridičnega odbora državnega zbora je predložil poslanec dr. Kahl zakonski predlog glede reforme zakona o ločitvi zakona. Predlog gre za tem, da se uvede nov paragraf, po katerem je mogoča ločitev v vsakem slučaju, če sta zakonca živela že nad eno leto ločeno.

Zanimiva razsodba

Pariz, 9. julija. s. Porotno sodišče v Colmaru je poostrilo razsodbo prve instance proti listu «Zukunft», katerega so zaradi razžaljenja časti tožili ravnatelj lista «Action Francaise» Leon Daudet, Maurant in Pujo. Upravnik lista «Zukunft» je bil namesto na kazen enega franka obsojen na 16, odnosno 25 frankov denarne kazni in 1000 frankov odškodnine.

Milijonar Ford obžaluje...

Newyork, 9. julija. d. Znani milijonar in kralj avtomobilov H. Ford, ki je svoječasno uvedel in financiral protižidovsko kampanjo, je sedaj podal javno izjavo, v kateri obžaluje to svoje početje. Predsednik ameriškega židovskega komiteja Lewis Marshall objavlja ob tej priliki, da sta ga pred par dnevi posetila dva Fordova zastopnika in v njegovem imenu podala izjavo, da obžaluje svoje napade, ker se je prepričal, da so popolnoma neosnovani. Na izrecno zahtevo je nato Ford podal tudi pismeno izjavo.

Španska prekooceanska paroplovba

Madrid, 8. julija. (be.) Ministrski svet je sklenil znatno razširiti prekooceansko plovbo in zgraditi več od 10.000 do 25.000 tonskih parnikov, ki bodo vsi zgrajeni v Španiji.

Byrdov polet na južni tečaj

Pariz, 8. julija. (pa.) Byrd je izjavil, da bo odletel na južni tečaj z dvema letaloma, ki bodo vozila 30 do 40 oseb. Med temi bo tudi 10 strokovnjakov.

Japonski interesi na Kitajskem

Kanton, 9. julija. (lo.) Japonski konzul je protestiral proti bojkotu japonskega blaga. General Lajčajsum je izjavil, da ne more nastopiti proti temu gibanju, češ, da je patrijotičnega značaja.

Tokio, 9. julija. s. Vsled neprestanih zahtev vojnega ministra, je vlada dala danes brigadi, ki je v Dairenu, nalog, da se vkrca za Tsingtau. Vsled tega so na borzi padli vodilni papirji.

Tokio, 9. julija. (pa.) Časopisje meni, da je odpošiljatev japonskih ojačenj v Tsingtau škodljivo japonskim interesom, ker poostruje konflikt med severnimi in kitajskimi južnimi četami in pospešuje protijaponski bojkot.

Francosko-nemški gospodarski odnošaji

Berlin, 9. julija (be.) Državni zbor je sprejel zakon, s katerim se pooblašča vlada, da v slučaju parlamentarnih počitnic v sporazumu z državnim svetom in zunanjim odborom podaljša gospodarski sporazum, sklenjen s Francijo za dobo treh mesecev, če bi bilo to iz gospodarskih ozirov neobhodno potrebno. Ta zakon je bil sprejet z ozirom na tekoča pogajanja med Nemčijo in Francijo v svrho sklenitve definitivne trgovinske pogodbe.

Pospeševanje poljedelskih naselbin v Nemčiji

Berlin, 9. julija. (be.) Državni odbor je sprejel zakon, s katerim se pooblašča vlada, da prevzame v svrho pospeševanja poljedelskih naselbin jamstvo do zneska 70 milijonov mark.

Naši kraji in ljudje

Krčevina za priključitev k Mariboru

Maribor, 9. julija

Naravni razvoj dogodkov se da sicer začasno ovirati, za trajno dobo pa ga nobena še tako dobro zasnovana akcija ne more zadržati. Dan na dan kaže življenje, da trpi škodo oni, ki se upira duhu časa. Koliko milijonov škode, ki ne bo nikdar popravljiva, so napravili oni naši očaki, ki so se svoj čas protivili železnici in pustili tako krasna mesta in bogate kraje, kakor so Slov. Bistrica, Konjice itd. več kilometrov proč od železne ceste, da so potem za desetletja zaostali v gospodarstvu. Ravno tako zaostajajo predmestja, ki se razvijajo na obroču mestnega obzidja, a se upirajo priklopitvi k mestu.

V Mariboru so že davno zrele za priključitev občine: Pobrežje, Studenci in Krčevina. Najprej je premagala treznost v Krčevini. Občinski odbor te občine je namreč na seji obč. sveta dne 26. junija sklenil, da se priklopi občina Krčevina k mestni občini mariborski. Ravno danes je izdal občinski odbor v smislu obč. reda predpisani razglas na občane, v katerem naglaša ta sklep in poziva za dne 25. julija v občinsko pisarno vse volilce, da se izjavijo, ali se s tem strinjajo. Kdor ne pride, se smatra, da soglaša s sklepom obč. sveta.

Prav nič ne dvomimo, da bodo občinarji ta zgodovinski sklep svojega odbora za lepši razvoj občine z veseljem pozdravili in z veliko večino glasovali za priklopitev. Potem bodo gotovo sledile temu zgledu tudi druge občine, a Maribor se bo mahoma razvil v veliko mesto, ki bo lahko potem nudilo svojim občanom ugodnosti, kakor jih imajo že danes večja mesta in to predvsem na gospodarskem, kulturnem in socijalnem polju. V Krčevini je sedaj župan starina g. Jurij Škof, ki že dolga leta vodi to občino in ki se je z vso vnemo oprijel akcije za priključitev. Krčevini moramo le čestitati.

Nameščenci avtonomnih mest Slovenije v Ljubljani

Včeraj in danes se vrši v Ljubljani II. zlet nameščencev avtonomnih mest Slovenije. Pred dvema letoma se je na pobudo mariborskih in celjskih mestnih nameščencev ustanovila Zveza organizacij občinskih uslužbencev in upokojencev v Sloveniji. Namen Zveze, ki je nepolitična, je: zastopati koristi občinskih uslužbencev ter gojiti med njimi družabnost in kolegijalnost. Ustanovni občni zbor se je vršil v magistratni posvetovalnici v Celju in so se ga udeležili delegati magistratnih organizacij v Ptuju, Mariboru in Celju ter Zveze magistratnih organizacij v Ljubljani. Prva redna skupščina vseslovenske Zveze pa je bila lani spočetka junija v magistratni posvetovalnici v Mariboru. Mariborski mestni uslužbenci so priredili izletnikom s podporo mestne občine najlepši vzgledno gostoljuben sprejem. Zleta so se udeležili tudi zastopniki občinskih svetov v Ptuju, Celju in Mariboru z mariborskim županom ter dva člana ljubljanskega gerentskega sveta.

II. redna skupščina vseslovenske Zveze magistratnih organizacij se je vršila po delegatih včeraj dopoldne v ljubljanski magistratni posvetovalnici. Kakor lani, je skupščini predsedoval magistratni nadsvetnik Fran Govekar, poročevalci pa so bili magistratni direktor dr. M. Zarnik (o novem občinskem zakonu za vso državo) in mag. svetnik dr. R. Fux (o delovanju in ciljih Zveze) iz Ljubljane ter tajnik Kramberger (o organizaciji podeželskih obč. tajnikov).

Ob 18. popoldne so bili na glavnem kolodvoru sprejeti gostje iz Ptuja, Maribora in Celja. Gostje iz Ptuja, Maribora in Celja — skupaj 106 oseb, dam in gospodov — so se pripeljali v Ljubljano v 4. vozovih II. razreda. Na kolodvoru jih je sprejelo ljubljansko magistratno uslužbenstvo v zelo velikem številu. V imenu Zveze je goste pozdravil predsednik Fran Govekar; v imenu mag. uradnic pa tovarišice in druge dame mag. uradnika gdč. Mila Ocepkova, ki je izročila šopek gospej ravnatelj Köchlerjevi iz Maribora.

Nato so odšli gostje v povorki pred Prešernov spomenik, kjer je govoril predsednik mariborske organizacije g. Brandner in položil venec z mariborskimi mestnimi trakovi. Zvečer se je v hotelu Tivoli vršil koncert, danes dopoldne pa si gostje v družbi ljubljanskih tovarišev ogledajo velesejem in se zvečer ob pol 23. vrnejo domov.

Štajerskim ljubim gostom kličemo prisrčno: **Dobrodošli!** Ljubljana, največje gospodarsko in kulturno središče Slovenije, pozdravlja zastopnike avtonomnih uprav Ptuja, Maribora in Celja v svoji sredi.

Življenje v Selcu ob Jadranu

Selce, 24. junija.

Izmed obmorskih kopališč na našem Jadranu je kraj Selce v Hrvatskem Primorju po svoji naravni lepoti in ugodnostih, ki jih narava sama nudi, gotovo eden najlepših. Ni čuda, da je postal poletno bivališče prestolonaslednika, ki je tukaj prvič 30. avgusta 1925 stopil na jadransko obal. Ta dogodek je ovekovečen na temni marmornati plošči med obrežnim skalovjem, kjer je stanoval. Gradiču podobna vila, ki jo obdaja bujna južna flora, leži ob novo zgrajeni obalni poti. Sprehod na tem delu obale, kjer valovje buta ob sive stene in te klopice vabijo med oljčne nasade, je poln sanjavosti in prijetnega razpoloženja. Lepota skalnatega morskega obrežja na tem delu je očarujoča kakor malo kje ob našem morju.

Selce samo na sebi je prijeten kraj, ki je ob obali bolj mestu, v ozadju bolj vasi podoben. Snaga pa vlada povsod. Komarjev ni in muh vsaj toliko ne, da bi bile nadležne. Javno kopališče, ki je last občine, je v najemu hotela »Rokan«. Voda v kopališču je čista, peščena tla prehajajo le polagoma v globino in je kopanje tudi nedoraslim omogočeno. Med hoteli bi bilo omeniti predvsem hotel »Jadran«, ki ga ima od letos v najemu Slovenec Ivan Pečnik z Bizeljskega. Hotel je popolnoma renoviran. Leži tik ob molu. Postrežba je domača in prav dobra. Gre to predvsem na račun ljubeznivosti in uslužnosti gospe Justine Pečnikove, ki kot Primorka sama uživa lepoto kraja ter skuša poleg dobre postrežbe tudi z ljubeznivostjo in živahnostjo osladiti ure svojim gostom. Izdam tudi skrivnost, da gospa Justina rada pesnikuje in so njeni verzi tu pa tam polni tiste globoke sentimentalnosti in občutka za dobro in lepo, ki se pojavlja pri Primorcih po izgubljenem domu.

Na trgu poleg hotela »Jadran« je prestolonaslednik leta 1926 lastnoročno vsadil v spomin lipo, ki je skrbno ograjena in lepo uspeva. Tu se vrši tudi redno koncert domače godbe, ki je šele v razvoju, a vendar zadostuje za skromno zabavo. Sploh je opaziti, da domače prebivalstvo skuša z vsemi močmi bivanje tujcem ustvariti čim prijetnejše. Omeniti moramo krasno stavbo približno v sredini med Crikvenico in Selci, ki je namenjena za deco invalidov. Do te zgradbe je prišlo na inicijativo soproge našega poslanika v Ameriki Slavka Grujića, ki je nabrala potrebni denar v Ameriki. Poleg tega se v Selcih samih nahaja Dečji dom mesta Zagreba.

Letošnji obisk v Selcih je do sedaj precej jak, posebno številno so zastopani Čehi, predvsem v hotelu »Rokan«. Bilo bi pa želeti, da se poset še bolj dvigne, ker hotelski obrati niso prenapolnjeni in je letovišče Selce v vsakem pogledu priporočljivo. Kdor se začne malo dolgočasiti v Selcah in se mu zbude želje po hrupu in šumni zabavi, si oboje lahko privošči, ker leži Crikvenica v neposredni bližini, komaj dobra 2 km oddod. Naša družba, ki ravno ne spada med zaspance, je to poskusila, pa samo enkrat. Bili smo kmalu siti hrupa in prahu in vsega drugega. Sicer pa je stvar taka, da je Crikvenica za tistega, ki ima preveč vroče krvi in preveč denarja, Selce pa za tiste, ki iščejo hladila in krepčila telesu in duši s primeroma manjšim kapitalom. V Selcah namreč stane izvrstna dnevna oskrba s stanovanjem le okoli 75 Din.

Z.

Martuljkov problem

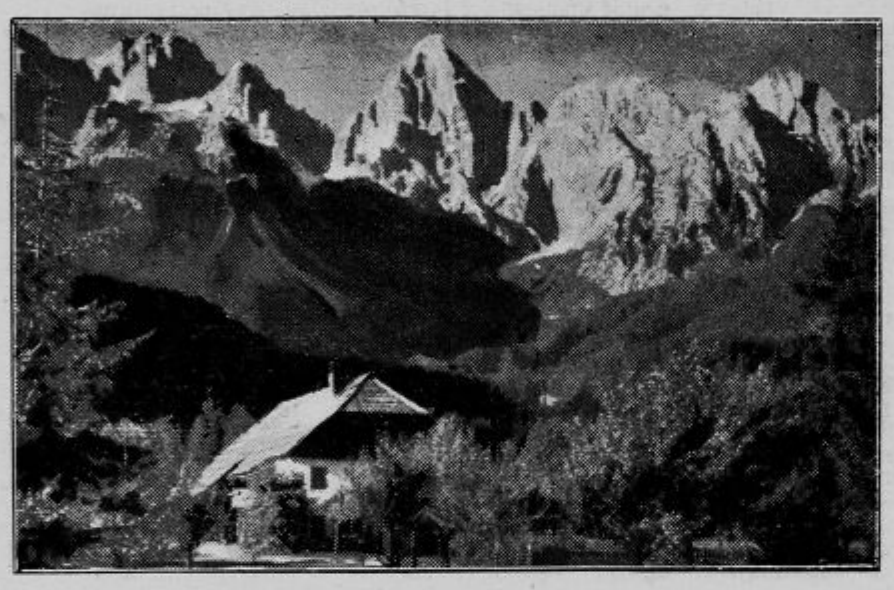

Martuljkova skupina s Špikom v sredini

Dolincem nedostaja podjetnosti in svežega duha, ki bi jih siloma usmeril na pot modernega napredka. Edino konservativnost je kriva, da je ostal Martuljek, najkrasnejši kot našega planinskega sveta, širši javnosti popolnoma nepoznan. Z vlaka občuduješ tri kratke trenutke silovite, razdrapane stene, dvigajoče se nad devištko belimi snežišči, prekipevajoče z rahlimi konturami v samo sinje nebo in že šine mimo zeleno zagrinjalo stoletnih smrek in hoj in zakrije sliko, zakrije barve solnčnega umotvora, ki te je zadivil za tri kratke hipe in izginil siloma v brezkončnost.

In če vprašaš doli v zapuščeni vasi po stezah, ki vodijo v ta paradiž, izveš, da ni steze nikjer nobene Samo do slapa, do Dantejevega pekla, greš po varni poti, a steza, ki je nekoč vodila na prekrasno, divje romantično gorsko planoto za Akom, se je razsula in se zdaj nihče več ne zmeni za njo. Više nad planoto pa ne hodi nihče; ogromne stene, prepadi, črne poči strmé okrog in okrog, kakor da se čudijo človeku, ki se je upal do njih in jih motri s človeško drznostjo. Ves ta kot ti nehote usiljuje misel, da so bogovi svoje dni prenesli iz tirolskih Dolomitov velikanski kos navpičnega skalovja in ga pritrdili naravnost v nebo med brleče zvezde. V tem masivu štrlé vrhovi dokaj visoko in se prav nič ne dotikajo nevšečne laške meje. Sami zase so in na prvi pogled nedostopni.

Najveličastnejša je drzna Špikova piramida (2472 m), dvigajoča se tik za borovškimi Prokletimi policami (2273 m). Z rutarške strani je bila do lani nepristopna; prvi poizkus so napravili šele Skalaši in so po neizmernem naporu preplezali navpične stene in lani dosegli vrh. Z borovške strani pa je pot lahkotna, prav nič nevarna in samo nepotrebno strma. Špikov sosed je Poldne (2592 m), široko raztegnjen masiv z rogljatimi, navpičnimi vrhovi, ki ostro štrlijo iznad ogromnega snežišča, ki ga ne raztope nitf najsilnejši žarki pekočega avgusta. Nekoč je vodila tudi preko Poldna turistovska steza, a njene sledi ne najdem zdaj nikjer več. S Poldna je krasen razgled, osobito na raztrgano pobočje Škrlatice (2738 m), ki je najbolj divja gora v vsem triglavskem pogorju. Od Poldna dalje se greben zasuče, zaostri se pri prekrasnem vrhu Široke peči (2429 m) in se razgubi za vrhom zadnjega kolosa, za Kukovo goro (2417 m). Tod še ni hodila turistovska noga; predel med Poldnem in Kukovo goro je tajnost, ki čaka na raziskovalca in poeta.

Problem Martuljkovih Dolomitov je še vedno nerazjasnjen. Tujec, ki jih ogleduje iz doline, iz molčečih, po nageljnih in rožmarinu dišečih Rut, zmajuje z glavo nad brezbrižnostjo naših ljudi, ki bi si v kratkih letih lahko skovali silen kapital iz gorskih velikanov. Ljudstvo je sicer zaverovano v svoje gore in je strašno ponosno na nje; s pravljicami in pripovedkami jih je okrasilo na vso moč in jih ljubi skoro fanatično. Toda izkoriščati jih noče na noben način; ne vem, ali radi pijetete, ali pa samo radi komodnosti ali pa radi pomanjkanja trdne volje in energije. Samotni, od kulture še neoblizani Martuljkov predel je sicer velik kos naše planinske poezije iz stare, že davno pozabljene romantike. A kakor je v modernem življenju romantika strahovit nonsens, tako je Martuljkova začarana poezija v naših dneh smešna karikatura ljudske nemoči. Martuljkov problem se bo rešil pač brezobzirno, seveda pa bosta pri reševanju tega problema stara romantika in smešna konservativnost izginili med staro šaro.

Jos. Vandot

KUPUJTE

pomladanska oblačila lastnega izdelka!

Dokazano najnižje cene.

JOS. ROJINA, Ljubljana

Zalla Zarana,

ki je že od l. 1918. odlična kinoigralka v Hollywoodu v Ameriki, nam pošilja svojo sliko s pripombo, da je Slovenka in Seršenova iz Kranja. O naši lepi rojakinji bomo seveda še pisali in upamo, da nam tudi sama kaj lepega napiše o svojem življenju v filmskem paradižu.

Gad med gostilniškimi gosti

Litija, 9. julija

Danes, v soboto, je bila zbrana na Brinovem gostilniškem vrtu v Litiji manjša družba. Med pogovorom niso niti opazili, da leze nekaj pod mizo. Ker pa se je enemu izmed gostov dozdevalo, da se ga je nekdo pod mizo dotaknil, so pogledali tjakaj. Kako se je vsa družba prestrašila, ko so videli, da se sprehaja pod mizo — kača.

Spočetka so sicer domnevali, da je samo belouška, zato je gostilničar g. Polčič skočil samo po metlo, s kojo je pritisnil glavo kače k tlom. Zelo pa so se vsi prestrašili, ko je začela razjarjena kača sikati na vse strani ter udarjati s strupenimi zobmi po okoli stoječih. Šele tedaj so spoznali, da je nevarni gost — gad.

Pri Brinovih ne pomnijo še tega, da bi prilezla strupena kača iz bližnjega Sitarjevca na njihov gostilniški vrt. Videti je, da imamo letos poleg hroščevega tudi kačje leto.

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

neprekliceno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke. 1-2

Zmagovalci pri zadnjih kolesarskih dirkah mariborskega kol. društva Peruna

Od leve na desno: Fran Nabergoj (2:28:44), Bruno Faninger (12:30), Fran Kramaršič (1:22:30).

Razstava umetnin na velesejmu

Velesejem je priredil že drugo umetnostno razstavo in financiral pred leti tudi veliko historično razstavo, ki je bila največjega pomena za našo umetnostno zgodovino. Ne smemo pozabiti, da s temi velikimi izložbami trgovski krogi kot pravi meceni podpirajo umetnike, ki bi brez podpore ne mogli sami prirejati razstav tako velikega obsega.

Velesejmska razstava je naštevilnejša umetnostna revija leta, ki pokaže vse najvažnejše, kar so umetniki ustvarili tekom leta in je zato tudi glavna umetnostna prireditev leta v Sloveniji. Obenem pa razstava dokazuje, kako mnogo smisla imajo naši pridobitni sloji za kulturne potrebe naroda, saj je umetnost cvet narodnega blagostanja in harmonično razmerje med finančno močjo ter kulturnimi stremljenji vedno mera za kulturno višino naroda.

Še posebnega pomena je pa ta velika razstava tudi zato, ker seznanja z umetnostjo najširše plasti prebivalstva, ki drugače le redko prihaja v stik z umetnostjo ter ne obiskuje drugih umetnostnih izložb. Dober obisk paviljona z umetninami priča, da zanimanje za umetnine raste in da bo zraslo tudi število nakupov, ko bo premagana gospodarska kriza. Uprava velesejma naj bi torej še nadalje prirejala vsakoletne razstave ter ohranila do umetnosti svojo veliko naklonjenost, ki si je z njo zaslužila priznanje in zahvalo vsega za kulturen napredek vnetega prebivalstva.

V velikem paviljonu »K« je izloženih okrog 300 umetnin v petih dvoranah, ki sicer niso opremljene luksuzno, vendar je pa njihova oprema dostojna, ker je namenjena le za dober teden velesejma. Vso prvo sobo zavzema 40 del našega najstarejšega umetnika prof. Ivana Franketa. Ni obiskovalca, ki bi svežih del starčka ne motril z največjo pijeteto. V drugi dvorani pa stojimo že na vrhuncu umetnosti pred slikami Riharda Jakopiča in slike vendar všeč občinstvu najrazličnejših okusov. Ivan Vavpotič je še vedno najelegantnejši med našimi slikarji, a vidi se, da ima preveč dela in se vedno bolj oddaljuje od narave, ker nima dovolj časa posvetiti se studiju posameznega motiva. Njegov sin Bruno hiti pogumno naprej in očetu se bo treba potruditi, da ga ne dohiti in pusti za seboj. Saša Šantel je obesil «Fužino» poleg «Amaterjev», kar slikama gotovo ni v korist. V splošnem je ta stena zelo monotona in medla radi razvrstitve slik, ki rabijo več prostora. V 10. sobi je razstavil Jakac galerijo pastelov, grafičnih del pa toliko, da se razlivajo iz dvorane. Manj bi bilo več, saj vendar stvari, ki so si silno podobne, ni mogoče pregledati. Sicer pa njegovi pasteli obetajo zamašiti vrzel po stanovanjih, ko pridejo ljudje na to, da pomečajo ničvredne reprodukcije v ogenj. Poleg Jakca se med grafiki posebno odlikuje Justin, ki je pa na žalost razstavil le tri lesoreze, vendar pa spada Michelangelo med najboljše tiske na izložbi. Na izložbi je tudi nekaj novih imen, vendar pa Škodlar vse novince daleč prekaša, a tudi za tega talentiranega slikarja velja, naj prihodnjič pokaže več, kar naj vpošteva tudi Čargo, ker se svinčnik izgubi poleg velikih oljnatih platen.

Med kiparji dominira Lojze Dolinar in posebno njegovo poprsje «Ob spominu» ter «Studija v črnem kamnu« bi zaslužile, kakor tudi druge stvari bi zaslužile, da bi se zadržali pri njih. Kako skromno je Dolinar nazval monumentalno «Portretno studijo» Riharda Jakopiča v nadnaravni velikosti! Ali res končno vendar dobimo tudi Slovenci kiparja, ki nam bo postavil dostojne spomenike naših velikih mož? Zajec Ivan je eklektik in klasicist, ki skrbi, da ne pride nikdo v zadrego, če hoče v svoje stanovanje postaviti lepo skulpturo.

Arhitekti so se morali stisniti v najmanjšo sobo. Zato imajo tudi same načrte, vendar bi pa mnogo močneje delovali modeli. Posebno se ljudje zanimajo za načrte novih ljubljanskih stavb ing. Vladimirja Šubica, ker bodo te skozi in skozi smotrene stavbe brez posebnih dekoracij tudi res stale. Škoda, da talentirani Hus nima prilike postaviti vsaj svoje ljubke cerkvice in Fatur ne more zgraditi razstavnega paviljona, da bi ljudje vsaj videli, kako so te stvari praktične, čeprav še niso navajeni novih oblik. Pa tudi teh se bomo navadili, kot smo se vsega dobrega, kar so nam vstvarili naši resnični umetniki.

A. G.

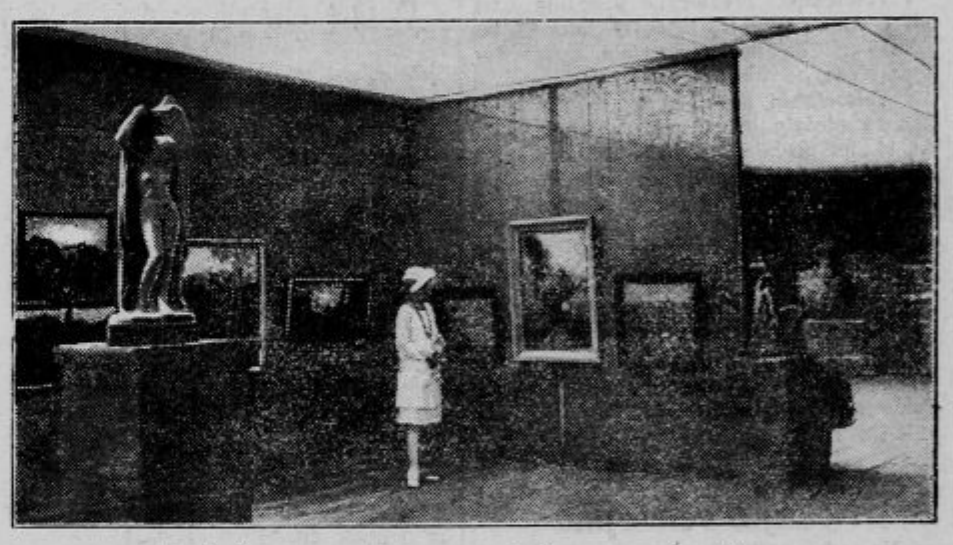

Pogled na razstavo umetnin na velesejmu

Mateja Sternena, ki se jima je pridružila Anica Sodnik - Župančičeva. Hvaliti Jakopiča in Sternena ni potrebno, saj sta oba splošno primerna kot prvovrstna slikarja, ki se stalno razvijata in napredujeta, kar najbolj zgovorno pripovedujejo njuna dela. Anica Sodnik - Župančeva je že lani vse presenetila s svojo veliko »Kaktejo«, letos je pa že ob Jakopiču in Sternenu. Soseda sta nevarna in njuna dela bi popolnoma ubila njene slike, če bi ne bile res visoke kvalitete, vendar popolnoma drže nevarno soseščino in se harmonično prilegajo močni okolici. Škoda, da jih ni več. Premagala je ostanke šole in postala sama svoja, v slikanju cvetic je pa našla motive, ki se prilegajo umetnici kot ženski, ki so pri drugih sujetih navadno slabotne in šibke, ženske ter ne morejo doseči moških. Najboljša je njena »Kleklarica«, tudi snov za žensko, a rešena z moško energijo. Moda gojenja kaktej bo pa gotovo pomagala, da njene apartne kakteje in amaryllis najdejo kupce. Tudi Jakopič zopet razstavlja šopek «Pomladi v sobi», radi nenavadnega, mirnega barvnega akorda, ki ga oživljajo male barvne lučke, posebno zanimiv problem, ki ga je rešil Jakopič na najoriginalnejši način ter vstvaril harmonijo izredne noblese. Kot ogenj gori z mnogih njegovih slik znani Kamnitnik v zadnjih žarkih večernega solnca, ko je že tema zagrnila «Orače». Vso pokrajino je spremenil «Večer na Savi» v barvno valovanje, ki deluje kot muzika. »Krakovski vrtovi« spominjajo na njegove starejše slike po svoji svežosti in tonih. Namenoma navajam tri zelo različne slike, da pokažem, kako je Jakopič vsestranski in vendar vedno na isti višini. Opisal bi rad vsa njegova dela in ravno tako bi to zaslužile tudi Sternenove slike, če bi bilo več prostora. Vendar ne bo nikdo zgrešil Sternenovega »Polakta«, ki je sicer popolnoma moderna, v barvah pa slika spominja na velika dela renesanse. Torej tudi moderni znajo slikati, kako mnogo pa znajo in s kako lahkoto premagujejo najtežje naloge, pa pričajo toni mehke, zastrte svetlobe na «Vdovi» in pa čist, vlažen zrak po dežju na njegovi »Krajini« z mlinom, ki visi v III. dvorani, kjer prevladuje Jamino »Blejsko jezero«. Na njegovih slikah najlepše vidimo, da ni treba delati »kičev«, pa so dobre

Osmi dan Ljubljanskega velesejma

Včeraj je posetilo velesejem okrog 8.000 ljudi. — Kupčije so se še vedno razvijale. — Za danes se napoveduje ogromen obisk.

Naši velesejmski prazniki se bližajo koncu. Še danes in jutri bodo romale na sejmišče in s sejmišča množice sejmarjev, potem pa se bo razstavni prostor zaprl do jesenske pokrajinske razstave. Včeraj, zlasti popoldne, je bil obisk zopet večji, kajti prispelo je že nekaj nedeljskih sejmarjev, ki med tednom ne utegnejo ogledati si našo važno narodno gospodarsko prireditev, ki nudi mnogo vzpodbudnega in poučnega tudi za one sloje, ki ne nameravajo kupovati blaga. Ljubljanski velesejem je predvsem naša slovenska institucija, ki je potrebna naši industriji, obrti in trgovini in ki pomaga večati naše slovensko blagostanje. Ako bodo v Sloveniji uspevali gospodarski krogi, bo tudi brezposelnost minila. Posetilo je včeraj sejem okrog 8000 ljudi iz raznih krajev Slovenije in ostale države. Zlasti mnogo je bilo trgovcev iz Zagreba. Med inozemci so bili Švicarji (St. Gallen), Čehoslovaki (Praga, Bratislava itd.), Nemci (Heidelberg, Remscheid), Avstrijci (Dunaj), Belgijci (Bruselj) rojaki iz Julijske Krajine (Trst itd.), Američani

(Newyork), Argentinci (Buenos Aires). Iz Argentinije je prispel g. inž. Leo Hornstein, ki se zanima za prvovrstni stavbni les. Velesejem sta posetila direktor Obrtne banke SHS g. Milan Dragić in tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu g. Blašković.

Tudi včeraj so se še sklepale kupčije. Zanimanje je bilo za iste vrste blaga kakor prejšnje dneve. Poleg čevljev, pohištva, manufakture, posode, kovinskih izdelkov, kmetijskih potrebščin so bile deležne zanimanja tudi harmonike, naš narodni instrument, ki je precej močno zastopan na velesejmu. Med drugimi jih je razstavil F. Vodišek, Šiška-Ljubljana, paviljon »H«, ki jih sam izdeluje, in sicer prav izvrstno blago. Danes, ko bo vrvelo po razstavnem prostoru mnogo podeželanov, bodo razstavljalci harmonik imeli gotovo polno opravila.

Gotovo neprimerno je, da so se na tako važni prireditvi, kakor je Ljubljanski velesejem, vršile rubežni zaradi neplačanih davkov. Glede na ugled velesejma bi se to pač moralo opustiti.

Umetnine se prav slabo kupujejo. Žalostno je, da naši petični magnati po večini nimajo nikakega smisla za to, da bi poleg občudovanja žrtvovali tudi manjše vsote za nabavo res lepih slik in kipov. Danes, na predzadnji dan velesejma, naj bogatini nikar ne preidejo razstave umetnin z zaklenjenimi žepi.

Kakor rečeno, se obeta za danes velik obisk. Zadnja prilika je, da pridete na naš velesejem in tako zadostite svoji dolžnosti.

---

s **Izvrstni čevlji Jadransko-posavske čevljarne v Kranju.** Med razstavljenim blagom vzbuja veliko zanimanja v oddelku »Jrjav čevelj, ki je izstavljen pri naši domači tvrdki Jadransko-posavska čevljarna v Kranju, d. z o. z. Čevelj plava v velikem škafu vode in vendar je znotraj popolnoma suh. Napravljen je namreč iz lepega rjavega kromovega usnja. Tvrdka obstoji že več let v Kranju; njeni družabniki so sami domači kranjski mojstri, ki so svoje podjetje z lastno marljivostjo dvignili tako visoko. Jadransko-posavska čevljarna v Kranju je zelo solidna tvrdka. Na velesejmu je zaključila že lepo število kupčij in še vedno prihajajo novi kupci, katerih mnogo se je po vpogledu izstavljenega blaga obrnilo še na tvrdko samo v Kranju, kjer so si ogledali moderno izdelane delavnice tega domačega podjetja in sklenili večje kupčije. Specijaliteta te tvrdke je predvsem težko blago, zaradi katerega je podjetje zaslovelo osobito po našem jugu. Iz nepremočljive kromove kože izdeluje tako zvane gojzarje in tudi sportne čevlje, za katere vlada izjemno zanimanje. Poleg tega izdeluje tvrdka tudi drugo težko in lahko blago vseh vrst. Skoro vse zaključke je napravila na tem velesejmu z novimi tvrdkami, katerih zastopniki so uporabili priliko velesejma, da so si na lastne oči ogledali blago, ki so ga jim hvalile stare tvrdke, dobre odjemalke, ki ga že po 5 do 7 let vedno pri njej naročajo.

s **Velesejmski prostor** bo danes in jutri odprt do 8. zvečer. Danes in jutri se bo vršila tudi **detajlna razprodaja** razstavljenega blaga po zmernih cenah.

s **Velesejmski poset otrok.** Otroci do 8. leta ne plačajo nikake vstopnine, a od 8. do 14. let plačajo polovično vstopnino.

s **Promenadni koncert na velesejmskem prostoru:** dopoldne od pol 11. do pol 1. in popoldne od pol 6. do pol 8. ure.

Dokaz, da je

Kuclerjeva harmonika

najboljša

dokazujejo številne prodane harmonike na velesejmu. Nadaljna naročila je poslati na: FRAN KUCLER, VRHNIKA-DRENOV GRIČ. 7999-a

Nekaj o velesejmu

«Ves dan tičiš na velesejmu. Komaj zapustiš urad, si že tukaj. Kamorkoli pogledam, te vidim: po paviljonih, pred šotori, največ pa na veseličnem prostoru. In to iz leta v leto. Sedaj že sedmič. In vendar nisem še čital od tebe niti črke o tem našem lepem velesejmu.»

Odkritosrčno povem, vse leto se pripravljam, da bi napisal kaj posebnega o njem, nekaj prav domačega, nekaj prav lepega. Toda ko pride čas zato, ko se odpro široka prepležena vrata in se vsuje skozi morje glav na razstavni prostor, ki ves blišči krasote in bogastva, v zastavah in plakatih, in tone v igri solnčnih žarkov in vojaške godbe, tedaj naenkrat spoznam, da sem zopet vse zamudil, ker od tega trenutka naprej nimam več časa, niti toliko, da bi pripravil pero in črnilo in papir in sedel za mizo.

A moja duša je ves ta čas sejma židane volje, kot bi bila pila kraški teran, katerega si žal radi carinske draginje niti privoščiti ne morem.

Ljubljanski velesejem, to je vse kaj drugega, kakor pa Gogoljeva nesmrtna Soročinska jarmarka (Jahrmarkt), to je naš slovenski eldorado, to je višek, to je brušeno zrcalo naše obrti, našega gospodarstva, naše kulture. To je kraj, o katerem sanjajo krasne sanje vsi naši podjetni obrtniki, trgovci in industrijci vse dolgo leto, po njem hrepene vsi zaljubljenci in zaljubljenke od poletja do poletja, vanj so zatelebani vsi vajenci in šolarji in zanj zbirajo otroci izprošene in podarjene dinarje v trebušnih šparovcih, ki jih na dan obiska velesejma razbijejo in si za nabrano vsoto kupijo raznih igrač in slaščic. In starčki in pol gluhe ženice nestrpno čakajo, kdaj da zapojo obligatni velesejmski zvonovi in ko jih slišijo prvi, se jim od radosti zasolze oči in pobožno se prekrižajo.

Ljubljanski velesejem je zbirališče prijateljev znancev in sorodnikov iz cele Slovenije in tu se sklepajo za časo vinca rujnega nova prijateljstva na življenje in smrt z brati tam preko, tam gori in tam doli.

Ljubljanski velesejem je srce našega naroda, njegova žila dovodnica in odvodnica obenem in jaz si našega naroda brez ljubljanskega velesejma niti mislit več ne morem. Ljubljanski velesejem je zašel nam vsem že v kri in meso. Mi ž njim živimo in umrjemo.

Prijatelj, pusti za hip pivo in pošetaj z menoj malo po velesejmu. Česa vsega ne vidiš tukaj? Od zibelke do groba, oziroma nagrobnega spomenika, vse kar si le srce poželi, vse najdeš tukaj. In še kakšne zibelke in še kakšne nagrobne spomenike! Non plus ultra. In potem vse drugo, vse najboljše v vseh strokah in v vseh panogah. Od dunajskih naramnic in italijanskih zapestnic in ur iz prvovrstnega ameriškega double-zlata (kdo da več?!) pa do naših krasnih javorovih spalnic, preprog in čipk, strojev, kožuhovin, obutvi, cvetja, slik, kemičnih izdelkov, vrvi, verig in bohinskega sira. In potem ti takoj pri vhodu ponuja debeli kuhar pristno pogačo in se ti prijazno smehlja. A tam zadaj je kava in pivo in vino in brezalkoholni napitki, spredaj pa ti silijo sami v žep mnogobrojni ljubljanski dnevniki. Brat, povej, česa si še želiš?!

Vidiš, prijatelj, tako je z menoj. Že predno si vse to natanko ogledam, mine cel teden. Kje naj potem pišem? In kdaj? A v duši si ves ta čas želim: Sedem ljubljanskih velesejmov sem že videl, daj ljubi Bog, da jih dočakam še sedemkrat sedem!

In ko si to želim, že slišim od onega konca sejmišča zvoke balalaik in petje ruskih beguncev: «Volga, Volga mati rodnaja . . .»

Pojdimo, prijatelj, poglejmo še tjakaj!

Rad. Peterlin-Petruška.

Pristne perzijske preproge priložnostni nakup!

Radi zakasnelega dospetja naših preprog in radi kratko odmerjenega časa sva primorana, da svojo zalogo razprodava po čudovito nizkih cenah in naprošava cenjene interesente, da naju posetijo. Prodajo vršita ves dan NA VELESEJMU V PAVILJONU I., KOJA 578—582

gg. Reitzer in Fodor z Dunaja.

Prvovrstne novosti

tvrdke M. FRIEDRICH Klagenfurt

Gumijasta konfekcija in vsakovrstne specijalitete takoj samoučljive citre in in violincitre po ceni s podložljivimi notami (najnovejše pesmi). Gospodarske male stroje tehniške novosti.

Ljubljana, Velesejem, paviljon E 111.

Sprejmejo se agilni zastopniki.

Junaški čin šolarčka

Kranj, 9. julija

Danes popoldne je razburila naše mesto vest o nesreči pri kopanju, ki je skoraj zahtevala življenje dveh 4letnih fantkov. Le junaštvu učenca petega razreda tukajšnje deške ljudske šole, Vladka Požgana, se je zahvaliti, da je ostala nesreča brez hujših posledic.

Vročina je zvabila na Kokro vse polno kopalcev, zlasti tudi otrok. Tako so se včeraj popoldne med drugim kopali pod Jurjevimi pečmi 4letni sinček ravnatelja tovarne Vulkan g. Šumija in 4letni sinček čevljarskega mojstra Pernuša. Voda je na tem mestu sicer plitva in bi se nesreča ne bila zgodila, da otrok ni zapeljal nek starejši dijak. Otroci so veselo brodili po vodi in se valjali po pesku. Dijak, ki se je pridružil otrokom, pa je hotel otroke učiti plavanja in jih je spravil v globokejšo vodo. Pri tem sta se mu omenjena fantka izmuznila iz rok in izginila pod valovi. Prestrašeni dijak je začel klicati na pomoč in je privabil na kraj nesreče tudi druge ljudi. Ker pa otrok ni bilo nikjer videti in je voda na nasprotni strani precej deroča, si ni znal nikdo pomagati.

V teh kritičnih trenotkih je prihitel k vodi tudi učenec petega razreda deške osn. šole Vladimir Požgan, ki se je takoj zagnal v vodo in se potapljal, da bi našel fantka pod vodo. Res ju je zagledal pod skalnatimi čermi. Po kratkem prizadevanju je oba potegnil na površje in ju s spretnim plavanjem rešil na obalo. Oba sta bila že nezavestna in bi bila smrt lahko vsak trenutek nastopila. Z umetnim dihanjem so oba fantka kmalu zopet spravili k zavesti in oddali v domačo oskrbo. Junaški čin malega šolarčka je vzbudil splošno občudovanje in pohvalo. Vrli dečko zasluži posebno priznanje!

Morilec župana Brumna aretiran v Mariboru

Maribor, 9. julija

Včerajšnje obširno poročilo o morilcu finančnem stražniku Kojiču, ki je v nedeljo ponoči umoril župana Brumna v Černi, dopolnjujemo v toliko, da je v četrtek aretirala Kojiča mariborska policija.

Policija je prijela Kojiča radi tega, ker se je hotel kopati na prepovedanem mestu. Medtem pa je državno pravdništvo dobilo iz Černega poročilo, da je župan Brumen v slovenjgraški bolnici umrl in je zahtevalo ponovno aretacijo Kojiča. Prvotno so namreč domnevali, da gre le za težko telesno poškodbo in so ga radi tega izpustili iz preiskovalnega zapora. Sedaj je bil zopet aretiran in bo predvsem izročen sodnemu psihijatru v opazovanje.

Dopisi

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Zadnjič smo poročali o zvijači SLS pri volitvah v občini Toplice. Trdno uverjeni, da je to le njihova zvijača, da bi tako zavrnili napredne volilce od volilne udeležbe, si pač nismo mogli misliti, da sega njih zloba tako daleč. Vendar je resnica, da so si upali trditi in vložiti ovadbo glede potvorbe podpisov na kandidatni listi. Zastopnik liste, podpisalec kot kandidat in še nekaj volilcev je bilo pri sreskem poglavarju zaslišanih na podlagi neosnovane ovadbe v kateri sta g. dr. Kulovec in oblastni poslanec g. Pezdirc na shodu na Gor. Sušicah govorila. Vendar je to zaslišanje prineslo gospodom od SLS le veliko blamažo, ker je podpisovalec izjavil, da je listo lastnoročno podpisal in da mu zato menda ni potrebneza nobenega dovoljenja, ker je pač že star 40 let. Nakana SLS se ni obnesla, gospodje so osramočeni in ožigosani. Topliški kaplan je dobil s tem lep pouk, da naj se ne praska, kjer ga ne srbi.

JEŽICA. Danes ob 16. pride v Društveni dom sam g. Smodej. Prihaja k nam v zadevi občinskih volitev, čeprav kot tujec potreb naše občine ne pozna. Prihaja navdušit volilce za SLS, čeprav je še pred kratkim dokazal, da so mu avtonomija, malarija v Makedoniji in korupcija le švindel. Misli še enkrat potegniti naše tobačne delavce in železničarje, ker je bilo še premalo redukcij! Gospod Smodej, dober prijatelj črnogorskih princev, želi na Ježici krpati razpoko med našimi klerikalci, in sicer tako da bi povezal »starine« pod klobuk »mladinov«. Mladini so namreč v milosti pri ljubljanskih gospodih, dočim se smatra starine za odpadnike SLS. Klerikalno časopisje bo rezervirano samo mladinom in tudi domači g. župnik bo agitiral le za mladine, ki ga bodo v zahvalo volili v šolski odbor. Nam bi bilo zelo všeč, da se obe struji združita in složno delujeta v skupno korist občanov. Toda vemo, da je razcepljenost nepopravljiva in se danes zakrpana že jutri lahko raztrga. Kakor izvemo, bo udeležba na današnjem shodu slaba in zlasti Ahilinovi pristaši ne vedo, čemu naj hodijo na shod mladinov.

MURSKA SOBOTA. Zbor zaupnikov SDS za sreza Murska Sobota in Dolnja Lendava se vrši v nedeljo, dne 17. julija ob 10. v hotelu Bac v Murski Soboti. Na tem zboru bosta določena sreska kandidata SDS za volitve v Narodno skupščino. Somišlienike in zaupnike prosimo, da se tega zbora udeleže v polnem številu. Sreski odbor.

Iz Kranja

r— *Naši otroci na Jadranu.* Tukajšnja podružnica Kola jugoslovenskih sester pošlje prihodnjo soboto šest revnih in slabotnih otrok od raznih tukajšnjih rodbin skupno s Pomladkom Rdečega križa iz Tržiča v počitniško kolonijo na otoku Krku.

r— *Opozarjamo na današnji nastop Sokola,* ki se vrši popoldne ob 15. na prostoru za Narodnim domom. Pri javni telovadbi nastopijo člani, članice, moški in ženski naraščaj ter moška in ženska deca, nato se bo vršila v vseh prostorih Narodnega doma ljudska veselica. Dolžnost naprednega občinstva je, da posveti to prireditev in tako podpre plodonosno delovanje kranjske sokolske župe.

Iz Litije

i— *Razširjenje obrata.* Tukajšnja tovarna pletenin, last g. Franca Lajovica ml. je razširila svoje prostore. Strojnico so na novo preuredili. Skladišča, ki so v dosedanjem obsegu zaradi razvijajoče se obrti premajhna, so tudi dozidali. Nad novim traktom, ki se nahaja ob Savi, pa se dviga lična veranda.

i— *Članom Samostojno demokratske stranke.* Krajevni odbor SDS za hotiško občino v Gradcu pri Litiji ima danes ob 10. uri dopoldne v restavraciji «Na pošti» III. redni letni občni zbor. Dnevni red je običajen. Odbor apelira na članstvo, da se važnega zborovanja sigurno udeleži. K manifestaciji napredne misli so vabljeni tudi člani iz bližnje Litije, kakor tudi iz Šmartna. Popoldanska veselica, ki se je nameravala prirediti istotam, se odpoveduje z ozirom na prireditev gasilnega društva v Šmartnem.

i— *Novi sejmi.* Veliki župan ljubljanske oblasti je na prošnjo občinskega odbora dovolil 2 nova sejma, in sicer: prvega prvi dan po Svetih treh kraljih, drugega pa v torek po cvetni nedelji. S temi sejmi se bo kupčija, ki je v šmarski dolini zelo razvita še bolj povzdignila.

i— *Gasilska prireditev.* Prostovoljno gasilno društvo v Šmartnem ima danes veliko prireditev. Ob tej priliki izroče v promet novo kupljeno motorno brizgalno. Opozarjamo na prireditev, da se oddolžimo humanitarni akciji. Za udeležbo apeliramo predvsem na hišne posestnike.

i— *Obvestilo turistom.* Naše poročilo o Sveti Planini, ki ga je prineslo predzadnje «Jutro», je spopolniti v toliko, da se okrepčila turistom že nudijo, čeprav nova koča še ni popolnoma adaptirana. Nova koča je v bližini župnišča. Kuhinjo ima tudi že v oskrbi poseben oskrbnik, tamkajšnji g. župnik Ivan Drešar, ki je agilen član litijske SPD, in ki ima največ zaslug, da dobimo novo planinsko stavbo, vrši samo nadzorstvo. Najkrajši dohod na Sveto Planino (985 m) je s postaje Trbovlje, če se popelješ z avtomobilom. Od zadnjega postajališča imaš še poldrugo uro peshoje.

Iz Metlike

m— *Šolski izlet v Ozalj.* Pretečeno soboto so absolventi VIII. razreda naše mestne šole priredili v spremstvu svojih učiteljev izlet v Ozalj, kjer so si ogledali notranjost znamenitega zgodovinskega gradu Zrinjskih in električno centralo mesta Karlovca, ki je bila zgrajena leta 1907. In ravno letos obhaja dvajsetletnico svojega obstoja. Za ogled električne centrale bodi tem potom izrečena zahvala upravi, ki je dovolila ogled, kakor tudi tamkajšnjemu uslužbencu g. Salamonu, ki je vsestransko obrazložil in pojasnil naprave in obrat centrale.

m— *Naša elektrika.* Naše mesto se resno pripravlja že dalje časa, da pride do prave električne razsvetljave, toda do sedaj stvar še ni uspela. Sedanja razsvetljava mesta je še sicer dokaj zadovoljiva, ker je to v lastnem interesu g. Nemaniča, toda ni stalna in ne moremo garantirati, da ne bo lepega dne kar prenehala. Naša mestna občina se je že začela pogajati z mestom Karlovcem, da ji prepusti tok od centrale v Ozalju in napravi vod od centrale do Metlike. V začetku pogajanj je mesto Karlovac postavilo previsoko ceno, toda, kakor izvemo v zadnjem času, je Karlovac v ceni znatno popustil ter znižal na 3 Din za kw. Naše mnenje je, da bi kazalo sedaj ta pogajanja privesti h koncu, da ne bomo zopet na zimo brez električne razsvetljave.

m— *Vodovodne cevi.* Kakor izvemo, je mestni gospodarski odbor, oziroma vodovodna zadruga dobila naročene vodovodne cevi iz Češkoslovaške za znesek, ki je bil proračunan v preteklem proračunskem letu kot podpora vodovodni zadrugi za napravo vodovoda.

m— *Drevored proti kolodvoru.* Pod drevoredom proti kolodvoru je dala mestna občina napraviti pešpot, ki kaže na zunaj zelo lepo lice. Mislimo pa, da bi kazalo na gramoz posuti drobnega peska, ker drugače ne bo napravljena pešpot odgovarjala svojemu namenu.

Sokol

40letnica Sokolskega društva v Novem mestu

Zletni odbor se je z izredno vnemo in vso požrtvovalnostjo lotil priprav za pomembne letošnjo prireditev našega sokolskega društva, za katero vlada povsod veliko zanimanje. V četrtek, 7. julija je bil na zletišču sestavljen podroben načrt za postavo dveh velikih tribun z balkonom za godbo ter mostičkom za načelnika na sredi. Določili so se tudi vsi ostali prostori, paviljoni za vino, pivo, jestvine, slaščice, kavarna, plesišče, oder za godbo, telovadišče, veseličnі prostor in poseben prostor za naraščaj in deco. Vsi prostori bodo lepo okrašeni. Društvo nakupi večjo množino steklenic ter oskrbi izborno pijačo, tako da bodo tudi ljubitelji dolenjskih vin prišli na svoj račun. Prepričani smo, da bodo narodne dame svojo nalogo rešile v splošno zadovoljstvo.

Spored bo zanimiv. Zleta se udeležijo tudi vojaki Sokoli 36. p. p. iz Karlovca. Sodelovale bodo tri godbe: naše mestno godbeno društvo, ljubljansko železničarsko društvo «Sloga», kakor tudi sokolska fanfara iz Karlovca. Došlo je dovoljenje za posebne vlake, tako da bodo zveze na vse strani tudi za povratek ugodne. Železniške legitimacije bodo v kratkem natisnjene. Nočno razsvetljavo na Krki prevzame prof. Krajec, pevske zbore pa bo organiziral gosp. Strajnar.

V kratkem bodo gotovi veliki plakati našega umetnika B. Jakšca, ki jih bo zletni odbor hkrati z drugimi letaki in posebnimi navodili odposlal na vsa sokolska društva. Novomeškemu občinstvu bo razposlana okrožnica s prijaznim vabilom na sodelovanje pri naši proslavi.

Zletni odbor ima dela polnih rok ter upa, da bo našo prireditev posetilo kar največ narodnega občinstva iz vseh krajev, da bo letošnje sokolsko slavje največičastnejše od vseh, kar jih je doslej doživelo naše mesto. Zdravo! **Zletni odbor.**

Priprave za svečano otvoritev Sokolskega doma v Ljutomeru

Ljutomer, 8. julija.

Izreden praznik bo doživel letos naš stari trg — najmlajše mesto — Ljutomer. S posebno svečanostjo bo v dneh 13. in 14. avgusta otvoril sokolski Ljutomer svojemu prebivalstvu novo zgradbo — dom dela, napredka in kulture. Zgrajen z žulji rodoljubov, bo rodil generacije novih žilavih borcev za naše svete ideale.

Sokolski dom v Ljutomeru se je pričel graditi leta 1924. Tega leta so se dogradili temelji in svečano vzidala spominska plošča ponesrečenega staroste — nepozabnega Jožko Rajha. Leta 1925. je bil dom postavljen pod streho in lani 10. oktobra so bili z domačo slavnostjo otvorjeni notranji prostori doma. Od tega časa pa je gradbeni odsek, na čelu mu neumorni predsednik br. Lukačič, nadaljeval delo po geslu: «Polovičarstvo ni lastnost Sokolstva». Danes stoji pred nami najkrasnejša stavba v Ljutomeru. Ker pa hočemo dati tudi drugim zunanjim prostorom prikupno sokolsko lice, sta se uredila veseličnі prostor in letno telovadišče. Veseličnі prostor se nahaja takoj za domom in je na dveh straneh zaraščen z vinsko trto, ki bo nudila, vijoča se po železni konštrukciji, senčnato lopo. Lopi sta dolgi po 35 m. V prostoru samem so trije krasni paviljoni iz brezovih debel in vej ter pokriti s smrekovim lubjem. Ti paviljoni so krasna dekoracija prostoru, v njih se bodo prodajale pijače in jestvine. Godbeni paviljon je prizidano odru in tvori njega zadnji izhod, oziroma vhod. Cel prostor ima električno razsvetljavo in stalne drogove za zastave. Električni vod je napeljan tudi na letno telovadišče, ki je omejeno z drevoredom lip in nudijo že sedaj lepo senco. Prostor za gledalce je zvišan, za telovadce pa splaniran in opremljen s telovadnim orodjem tovarne Stane Vidmar. Pred stavbo samo so gredice s ščitki, vrtnicami in gredice zasajene s cvetličnim grmovjem in spominskima lipama. Tudi na klopicah med gredicami najdeš lep odpočitek.

Sen preteklih dni se uresničuje, prleška metropola dobiva svoj dvor. Bo pa to tudi prva stavba, ki jo bo otvoril Ljutomer kot mesto. Kako malo je društev, ki so v srečni posesti lastnega doma. Ljutomer je med njimi. Vsem odsekom je postavilo društvo prostore, namenjene njihovim delokrogom. Nova stavba je plod brezprimernega samozatajevanja pretekle in sedanje generacije, namenjen pa je sijajni bodočnosti, katere stvarilci smo mi.

Tega uspeha se pa ne veseli samo Ljutomerčan, ampak vsak Sokol in naprednjak Murskega polja in vsa sokolska gnezda po naši ožji in širši domovini. Zato tudi vabimo k svečani otvoritvi vse posameznike in vse korporacije. Napolnite ob tej priliki dom, ki je last nas vseh! Dokažite s svojo udeležbo, da ste še sinovi onega Ljutomera, ki je že pred 60 leti rodil slovenske tabore. Vsi drugi pa pridite, da daste mladini novo pobudo za vztrajno delo v dosego lepše bodočnosti našega naroda. Na tak nov sokolski tabor dela in veselja vabimo vse in vsakogar. Zdravo!

Sokolsko društvo v Šiški obhaja v dneh 6. in 7. avgusta l. l. velepomemben praznik, 25letnico svojega obstoja, otvoritev lastnega letnega telovadišča, združeno z okrožnim zletom ljubljanskega sokolskega okrožja. Vse predpriprave za to proslavo so v polnem teku in Sokol se z vso vnemo pripravlja na ta jubilej. Upamo, da bo tudi ljubljanska in šiškenska napredna javnost pokazala pri tej priliki svojo naklonjenost in priznanje sokolskemu delu s prav številnim posetom. Zdravo!

Sokolsko društvo Litija - Smartno. Ker se bliža dan javne telovadbe (14. avgust t. l.), s katero bomo polagali račun sokolskega dela Litija - Smartno, pozivamo vse telovadeče članstvo vseh oddelkov, naj redno pohaja k telovadnim uram. — Načelnik. 1057

Vrhnika. Sokol ima društveni nastop dne 24. julija. Godba dravske divizije. Zveze ugodne. Zdravo! 1058

Sport

II. medklubska kolesarska stafetna dirka za pokal mesta Ljubljane

Danes priredi kolesarska sekcija ASK Primorje II. medklubsko kolesarsko stafetno dirko za pokal mesta Ljubljana, in sicer na progi Ljubljana, Višnja gora, Ljubljana, Vrhnika, Ljubljana, Kranj, Ljubljana, Kamnik, Ljubljana (km 194).

Start bo točno ob 8. uri zjutraj na Kongresnem trgu. Cilj je na Dunajski cesti pri km 1.200, v bližini Sv. Krištofa. Prihod zmagovalne stafete približno ob 14.30.

Na podlagi dosedanjih prijav startajo sledeči klubi z jako močnimi postavami in sicer: Klub koles. i motocik. Ilirija, Sava, Primorje, vsi iz Ljubljane, Disk, Domžale, Sora, Št. Vid in SK Vrhnika iz Vrhnike.

Ker postavijo nekateri klubi več štafet, tekmuje skupno 12 stafet in se vsled tega pričakuje jako ostra borba za zmago.

Da se bo vsa prireditev izvršila brezhibno, se uljudno naproša cenj. občinstvo, da samo vzdržuje red, da ne pride do nepotrebnih incidentov. Zaradi tega naj se držijo gesla: Cesta vozilom, hodnik (trotoir) pa peščem. Vse predaje se izvršijo na Kongresnem trgu in sicer: prva stafeta na povratku iz Višnje gore približno ob 9.30, druga stafeta z Vrhnike približno ob 10.45, tretja stafeta iz Kranja pa približno ob 12.45.

Razpis plavalnih tekem za prvenstvo Slovenije 1927.

LPP. razpisuje letošnje prvenstveno tekmovanje v plavanju, skokih in water-polo igri za dan 31. julija 1927. v Ljubljani na Ljubljanici, toda s pridržkom, da se kraj tekmovanja spremeni ali tekmovanje odgodi, če na Ljubljanici ne bi bilo mogoče najti primernega prostora.

Program je sledeči: A. Plavanje: Seniorji: 100, 400, 1500, 4 × 200 m prosti stil; 100 m hrbtno, 200 m prsno. Seniorke: 100, 400, 4 × 100 m prosti stil; 100 m hrbtno; 200 m prsno. Juniorji: 50 m prosti stil; 100 m hrbtno; 100 m prsno. Juniorke: 50 m prosti stil, 100 m hrbtno; 100 m prsno.

2. Skoki z deske: Seniorji: 5 obveznih in 6 poljubnih skokov iz višine 3 metrov. Obvezni skoki: št. 2, 5, 18, 25 in 30 tabele A. Seniorke: 6 poljubnih skokov iz višine 3 m. Juniorji in juniorke: 4 poljubni skoki.

3. Skoki s stolpa: Seniorji: 4 obvezni in 4 poljubni skoki. Obvezni skoki: iz višine 5 m št. 9 in 14, iz višine 10 m št. 22 in 25 tabele B. Seniorke: 4 obvezni skoki: navaden skok naprej z zaletom; navaden skok naprej brez zaleta. Oboje z višine 5 in 10 m.

4. Water polo. Water polo se igra po cup-sistemu.

Prijave s prijavnino vred je poslati do 23. julija t. l. do 12. ure na naslov tajnika LPP. (Šelenburgova ul. 7/II). Naknadne prijave se ne sprejemajo. Prijavnina znaša za poedinca in točko 5 Din, za moštva 10 Din. Člani onega kluba, ki do dneva tekmovanja ne poravnajo svojih obveznosti napram LPP, ne bodo pripuščeni k tekmovanju. Pričetek (ura) tekmovanja se določi pravočasno. — LPP.

SK Krakovo. Danes se vrši ob 8.30 zjutraj v restavraciji «Mrak», Rimska cesta izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Volitev novega odbora, poročila odstopajočih funkcijonarjev in ureditev igrišča. Za članstvo je dolžnost udeležiti se občnega zbora. V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure kasneje občni zbor ob vsaki udeležbi.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Odhod v Celje danes, v nedeljo z opoldanskim vlakom. Igralci naj bodo ob 11.45 pred glavnim kolodvorom. — Načelnik.

ASK Primorje v Celju. Danes gostuje v Celju moštvo Primorja, in sicer igra s tamkajšnjimi Atletiki. Ljubljančani igrajo s tremi rezervami in to za Jančigaja, ki je na orožnih vajah, za Slamiča, ki tekmuje pri današnjih kolesarskih dirkah ter za Dramičanina.

SK Jadran. Danes ob 16. morajo biti na igrišču SK Ilirije sledeči igralci: Varoga, Logar II, Steiner, Jerina, Kos, Žnidaršič, Sever, Markič, Gärtner, Banovec, Kotar, Koman in Hudales. — Kapetan. Obenem je danes dopoldne ob 10. kratek sestanek zgoraj imenovanih igralcev v garderobi v Koleziji. — Načelnik.

Klub kolesarjev in motociklistov Ilirija je priredil dne 19. junija motorne hitrostne in kolesarske dirke na progi Gaštej-Medvode. Zelo dobro uspeli filmski posnetki teh dirk predvajajo se od včeraj naprej v «Kinu Ideal», na kar vse udeležence teh dirk in sportnike posebno opozarjamo. — Odbor koles. Ilirije.

Velika evropska zmaga! Zopetna velika internacijonalna zmaga v dirki «Grosser Preis von Evropa»! Zmaga Simpson na 350 ccm AJS motociklu ter doseže najboljši čas dneva, povprečna hitrost 88.64 km na uro pri najslabšem terenu. «Sporttagblatt», Dunaj od 7. julija piše o tej zmagi sledeče: Oba dneva so odnesli polovico zmag Angleži, ki so jih jako dobro zastopali Simpson na AJS-u, Walker na Sumbeam-u, Woods na Nortonu. Najboljši čas dneva, t. j. povprečno 88.64 km na uro je dosegel prvi dan Simpson na izborni in povsod izvanredno uspešni znamki AJS. Simpson je vozil jako dobro in lepo ter je dosegel s slavnim fabrikatom kolosalno zmago; bila je to celo najlepša zmaga, dobljena na tem mitingu. Poleg jako lepe Simpsonove zmage, si je znamka AJS priborila še nadaljne uspehe, tako sta se plasirala Schneider in Ernst na AJS-u kot četrti in peti. 1061

Kako se naučim fotografirati

je ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni, Cena Din 10·—

Težko delo pralnega dne za vedno odpravljeno.

IZVRŠUJEJO LUX - TVORNICE

Rinso

Nova vrsta mila.

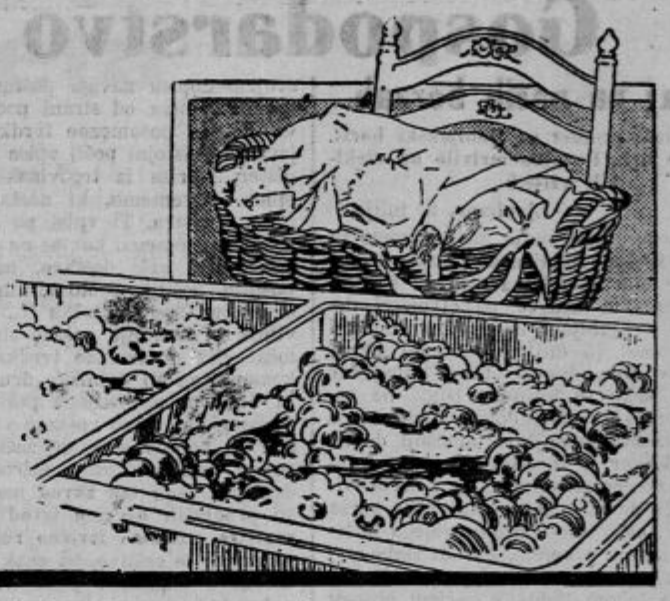

Domače vesti

* **Češkoslovaška odlikovanja za naše državljane.** Predsednik češkoslovaške republike je odlikoval z redom Belega leva I. stopnje našega ministra za vnanje zadeve dr. Vojislava Marinkovića, z istim redom II razr. našega poslanika v Bukarešti Boška Čolaka-Antića, našega vojaškega atašeja v Pragi generala Mihajla Nenadovića in našega generalnega konzula v Pragi Svetozarja Rašića.

* **Izpremembe v srednješolski službi.** Na predlog ministra prosvete je oblastni šolski nadzornik v pokoju Ivan Vrščai imenovan za profesorja na moškem učiteljišču v Mariboru. Napredovala sta v srednješol. službi I. Leskovšek, profesor na gimnaziji v Mariboru, v 5. skupino I. kategorije, profesor Matko Rauter na realni gimnaziji v Murski Soboti pa v 6. skupino I. kategorije.

* **Promocije.** Za magistre farmacije so 6. t. m. promovirale na zagrebškem vseučilišču gospodične Anica Tekavčičeva, Vera Zamidova, Vera Kremžarjeva in Marija Kumpova iz znanih ljubljanskih narodnih rodbin. — Na visoki politični šoli v Parizu (diplomatska sekcija) je s prav dobrim uspehom diplomiral g. Ciril Škerjanc iz Radomlja. — V pondeljek 11. t. m. bo na dunajski univerzi promovirana za dr. med. gospica Mila Kovačeva iz znane rodbine art. teh. kapetana I. kl. v pokoju g. Maksa Kovača v Celju. Vsem naše iskrene čestitke.

* **Z zagrebške univerze.** V zadnjih dneh so bila spopolnjena vakantna profesorska mesta na zagrebški univerzi ter so bili na podlagi novega zakona izvoljeni za profesorje: na juridični fakulteti dr. Mihajlo Lanović za izrednega profesorja splošne pravne zgodovine, enciklopedije in metodologije na medicinski fakulteti dr. Franjo Kogoj za matologije; na filozofski fakulteti dr. Milovan Gavazzi za izrednega profesorja geolo- izrednega profesorja venerologije; in dergije in paleontologije, dr. Albert Bazala za rednega profesorja filozofije, na tehnični fakulteti pa inženjer Josip Bonceli za rednega profesorja strojnih elementov.

* **Za pospeševanje naše tekstilne industrije.** Kakor nam poročajo, je g. Joško Medved, sin ljubljanskega trgovca, dovršil letos študije na višji tekstilni šoli v Brnu, ki slovi na Češkem kot prva strokovna šola za tekstilijo. Še pred omenjeno strokovno šolo je obiskoval enoletni trgovski tečaj na trgovski visoki šoli v Parizu, kjer se je tudi pečal s študijem tekstilne stroke. Z gospodarskega stališča pozdravljamo z veseljem ta pojav, ker vidimo, da se naš naraščaj v polni meri zaveda nalog, ki čakajo naše gospodarske delavce v novi domovini. V Jugoslaviji je za razvoj te stroke še mnogo odprtega polja in potrebovali bomo nujno domačih strokovnih moči, ker imamo v tej panogi nameščenih še vedno preveč inozemcev.

* **Skupščina jugoslovenskega šumarskega udruženja.** V dneh 21. in 22. se vrši v Skoplju letošnja glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega udruženja. Po zaključku skupščine se prirede izleti v Prištino, Kosovo, Ohrid in Gjevgjelijo.

* **Smrtna kosa.** V ljubljanski bolnici je včeraj po kratki mučni bolezni umrl g. Filip Pečenko, poslovodja tvornice Stanjolka na Jesenicah. Pokopljejo ga jutri ob 15.30 pri Sv. Križu. — Nadalje je včeraj umrl v Ljubljani carinik g. Fran Lenar v najlepši moški dobi 38 let. Pogreb bo danes ob 15 s Stare poti k Sv. Križu. — V Zg. Šiški je včeraj umrla v cvetoči dobi življenja 18 let gdčna Minka Pirševa. Pokopljejo jo danes popoldne ob 17. na pokopališču v Dravljah. — V Bregovici pri Il. Bistrici je včeraj po daljšem bolehanju umrla ga. Josipina Smoletova, roj. Tomšič. Pokojnico prepeljejo v Logatec, kjer se bo jutri ob 17. vršil pogreb in položijo krsto v rodbinsko grobnico. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Smrt nacijonanega delavca prof. Kostića.** V Dubrovniku je predvčerajšnjim, zadet od kapi, umrl Kosta Kostić, profesor realne gimnazije v Dubrovniku in bivši ravnatelj učiteljišča v Danilovgradu. Še v časih turškega režima je Kostić vodil nacijonalno borbo v Makedoniji. Bil je obsojen na smrt, a pod vešali pomiloščen. Po osvobojenju je bil Kostić kot profesor nameščen v Dubrovniku.

* **Miklošičeva slavnost v Ljutomeru.** Prireditveni odbor nam piše: 7. avgusta 1927 bo velik praznik za našo ljutomersko okolico. Proslavili bomo svojega slavnega rojaka, ki je ponos naše ljutomerske okolice in vsega slovenskega rodu. Ta naš velikanučenjak je pokazal vsemu svetu, da je v malem slovenskem narodu dovolj sile in moči, da ni zapisan smrti, saj je tudi naš Miklošič bil mož kot zrno klen in zdrav. Bil je sin matere Slovenije, katere ime je zanesel širom sveta. On je rodoviten trs naših goric, ki je dal življenje in rast neštevilnim mladikam. In narod, ki ima take može, ki so toliko prispevali za kulturo, tak narod ima dane vse pogoje za bujno rast in procvit. Ves kulturni svet slavi našega velikana in sramotno bi bilo za nas, ako bi drugi narodi morali opominjati, da naj slavimo svoje zaslužne može. Zato mora ves slovenski narod prispevati, da dostojno proslavi svojega velikega kulturnega delavca in se v obilnem številu udeleži te proslave, ko se mu odkrije spominska plošča na rojstni hiši v Radomerščaku št. 11. pri Ljutomeru.

* **Sestanek bivših vojakov Notranjcev** bo na Križni gori pri Ložu (žel. postaja Rakek) dne 31. julija. Izrecno po želji Notranjcev, kličemo bivše vojake na Križno goro, to prelepo razgledno točko naše zemlje za 31. julij. Pričetek slavnosti ob 10. uri dopoldne Na ta pokrajinski sestanek Zveze vabimo zlasti Notranjce, ker je to njihovo naravno središče. Zveza, ki je letos žela triumfe v Petrovčah, na Žalostni gori in pri Sv Petru, kliče še Vas, žilavi Notranjci, na Križno goro pri Ložu. Tovariši Notranjci, kakor en mož dne 31. julija na Križno goro! — Za Z. S. V. pripravljalni odbor v Ložu.

Brezplačni tečaj

umetnega vezenja na Singer šivalnem stroju bo trajal **od 11. do 23. julija** t. l. v ljudski šoli v Mostah pri Ljubljani na kar cenj občinstvo opozarjamo in vljudno vabimo.

* **Naše punčke o Omišlju.** Da ne bodo svojci v skrbeh, kako je z zdravjem naših punčk ob morju, in da tudi naši naročniki zvedo kako se imajo dobro in gosposko, objavljamo pismo, ki je radi prezaposlenosti z dnevnim redom izpadlo precej kratko. Piše v imenu svojih prijateljic Zofka Sattlerjeva, Mariborčanka, naslednje: »Tukaj v Omišlju je zelo lepo. Vsem nam zelo ugaja. Igramo se, plavamo in vsako popoldne gremo malo ležat. Vse smo že črne. Zahvaljujemo se za pomaranče«. Kaj pa hočete še več? Imenitno se imajo: Kar jim posebno privoščijo v Ljubljani ostali strici pri »Jutru«.

* **Združenje slovenskih tabornikov** priredi od 12. julija do 1. avgusta svoj letni tabor v lepi dolini Begunjščice pri Begunjah na Gorenjskem. Tabor bo stal v romantični dolinici pod gradom Kamnom. Odhod vseh taborečih iz Ljubljane je v torek 12. t. m. ob 6.55 zjutraj z glavnega kolodvora. V pondeljek 11. t. m. ob 5. uri popoldne je zadnji sestanek, na katerega morajo priti vsi popolnoma adjustirani in z vso prtljago. Obenem je prinesti tabornino. Člani pod 10 letom po 7.50 ostali po 10 Din na dan. Beli medved.

* **Strokovna prometna šola.** Na podlagi uredbe o organizaciji prometnega ministrstva se v kratkem osnuje v Beogradu strokovna prometna šola. Tečaj bo trajal tri leta.

* **V čolnih z Dunaja v Beograd.** Predvčerajšnjim je preko Aljmaša po Dravi prispelo v Osjek sedem dunajskih veslačev, ki so si stavili nalogo, da z Dunaja v čolnih potujejo v Beograd. Pomudili so se en dan v Osjeku, potem pa so odplovili dalje v Beograd. Do Osjeka so potovali 12 dni.

* **Nezgoda Tine Pattiera v Dubrovniku.** Na svojem ženitovanjskem potovanju je prošli četrtek s svojo soprogo Ossi Oswaldo prispel v Dubrovnik znani pevec berlinske opere naš jugoslovenski rojak Tino Pattiera. Pripeljal je s seboj tudi svoj avto iz Berlina. Pri izkrcavanju avtomobila se je ponesrečil Pattierov šofer Kreckmann, katerega so nezavestnega prepeljali v bolnico Njegove poškodbe so težke.

* **Igralnica v Crikvenici zaprta.** Kakor smo poročali, sta v elegantnem hotelu Therapiji v Crikvenici neki Subotičan in neki Beograjčan 25. junija s protekcijo nekaterih vplivnih faktorjev odprla igralnico z ruleto. Tujci kakor tudi domačini so izgubili velike svote, ki gredo v milijon. Oblasti so bile radi ogorčenja javnosti primorane igralnico te dni zapreti in lastnike aretirati. Kot croupierji so fungirali Madžari in Italijani, baje sami dobro znani črnosrajčniki.

* **Mariborska koča na Pohorju.** (1080 m) je najmirnejše in najcenejše letovišče. Leži sredi gozda na solnčni strani. Solnčne kopeli. Senčni sprehodi. Slap. Kopelj v hiši. Igrišče za otroke. Na razpolago ima 23 lepo opremljenih sob s 50 posteljami. Pension od 45—55 Din. Najugodnejši dostop od postaje Hoče p. Mariboru. Informacije daje oskrbnik M. Reš, Maribor, poštni predal 68. 976

* **»Tatra« avtomobil na Triglav** sicer še ni prišel, vendar pa je dosegel take vrhove, ki so bili vsakoršnim vozilom doslej nedostopni. Prilezel je na Katarino, na Šmarjetno goro, na Pohorje ter na večno božjo pot na Šmarno goro. To dokazuje zadostno vsakemu sportniku posebno pa avtomobilistom da je voz vrhunec tehnične sposobnosti in vztrajnosti, ki si jo danes sploh človeška domišljija more predstavljati. Po vseh teh vožnjah je »Tatra« bil v svoji moči neizčrpen in bil občudovan od vsega našega avtomobilističnega sveta. Ni čuda, da sega ves trgovski svet danes po tem vozilu, ki zadošča vsem zahtevam trgovca, zdravnika, posebno na deželi, dalje potnikom in sploh vsem, ki so odvisni na potovanju od različnih kvalitet cest. Rentabilnost in največja ekonomičnost tega vozila so v največji meri dokazana, radi česar se ni čuditi, da sega ves trgovski svet po tem vozilu, katerega danes v svoji uporabnosti in ekonomičnosti ne doseže nobeno drugo vozilo. Največje zanimanje na veleselmu vlada umevno po teh zmagovitih uspehih za »Tatra« avtomobilom. Zastopnik za Jugoslavijo gosp. Stoinschegg je na veleselmu stalno navzoč, in daje o trpežnosti in ekonomičnosti vozov vsakomur rad še posebno interesantne podatke. 1062

Moderno okusno in poceni se lahko oblečejo gospodje in dame le pri

P. Magdič

Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Oglejte si cene in blago v razložbah.

* **Tolikokrat sem že slišal pridigovati svojo ženo** o nebeških vrlinah »Medo« kave. Bil sem vedno pesimist. Ali vraži velesejem me je z gospo »Ribico« zapeljal tudi v paviljon te »Medo« kave. Podlegel sem svojim ugovorom na mojo nesrečo prvič v svojem življenju svoji zapeljivki. Skesano sem priznal, da je ta kava mnogo boljša od one, ki mi jo je doslej kuhala »ona«. Dobila je najstrožji nalog, da mi od danes dalje kuha samo »Medo« kavo. Kdor hoče ohraniti zdrave živce in piti res neškodljivo kavo, polno najrazkošnejšega kavinega aroma se mora pač odločiti le za »Medo« kavo. 1036

* **Pri revmatizmu v glavi, ledjih in ramenih,** živčnih bolečinah, bolečinah v kolkih, vdoru se grenčica »Franz-Josef« rabi z velikim uspehom za vsakdanje izplakovanje prebavilnega kanala. Vseučiliške klinike potrjujejo, da je voda »Franz-Josef« zlasti v srednji in poznejši starosti izborno čistilo za želodec in črevo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

NAZNANILO.

Cenj. občinstvu naznanjam, da obstoja še nadalje tvrdka Jos. ZIDAR, ter se za dosedanje zaupanje najlepše zahvaljujem. Prosim, da mi cenj odjemalci ohranijo tudi v bodoče svojo naklonjenost. Tvrdka bo tudi vnaprej pazila na to, da vse odjemalce točno in dobro postreže.

Z odličnim spoštovanjem za tvrdko *Jos. Zidar, Franja Zidar.*

JOS. ZIDAR, LJUBLJANA, Dunajska cesta 31. — Telefon 2759. — Brzojavi: Zidar, Ljubljana. — Žitna agentura in komisija. — Prva slovenska potovalna pisarna. — Predprodaja železniških kart za vse inozemstvo.

* **Čudežne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kronokožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km) Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Sveži svetlopisni papir,** negativni in pozitivni, prvovrstne znamke, ozalid za suho proizvajanje kopij skicni in pavzni papir najfinejših specijalnih vrst, vse tehnične in risalne potrebščine priporoča stavbenim podjetjem trgovina s papirjem **Ivan Bonač, Ljubljana.** 120

Najsolidne še in najcenejše ste postreženi z raznim manufakturnim in galanterijskim blagom pri

Franc Pavlin, Gradišče štev. 3.

* **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Najbolje uvedeni, prvovrstni švedski pisalni stroj »Halda** je letos prvič razstavila na ljubljanskem velesejmu tvrdka Ant Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. Razstavljeni so tudi: 2 m visok švedski pisalni stroj »Halda«, univerzalni računski stroj »Triumphator«, švedski barvni traki, »Kardex« in »Legatin«. Paviljon »H« št. 439—445. 984

Ponos gospodinje

Pristno srebrni jedilni pribor za 6 ali 12 oseb dobavljen

F. ČUDEN, LJUBLJANA Prešernova 1

* **Za citraše!** Šaljive pesmi, za citre in petje priredil in izdal Ivan Kiferle v Ljubljani Gosposka ulica 9. Zvezek stane 16 Din

* **Olje za solnčenje Nigerol** vas obvaruje solnčnih peg, solnčarice in vam naredi polt enakomerno zagorelo. Steklenica Din 8.— Nudi Drogerija Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5. 1030

* **Svetlopisni papir** negativni 42—52 pozitivni 52, 62 Din priporoča papirna trgovina I. Gajšek nasl. Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. 180

Iz Ljubljane

u— **Razglas ljubljanskega magistrata** o razpisu volitev občinskega odbora. Vladni komisar dr. Mencinger je na podlagi razpisa velikega župana z dne 8. julija objavil razglas, s katerim se razpisujejo občinske volitve za nedeljo dne 2. oktobra. Volilo se bo 49 občinskih odbornikov in 49 namestnikov. Popravki volilnega imenika se morajo zahtevati do vštete sobote dne 23. julija 1927.

u— **Iz Krajevne organizacije SDS na Viču.** V soboto, dne 9. t. m. se je vršila na Viču seja k. o. SDS in je bila definitivno postavljena kandidatna lista za bližajoče se občinske volitve skupno s pristaši SKS. Lista bo imela naslov »Napredna gospodarska stranka«.

u— **Razstava grškega in rimskega kiparstva** v odlikvih iz pariškega Louvrea. Danes ob 11. uri dopoldne predava o antičnem kiparstvu gospod prof. A. Sovrè v Jakopičevem paviljonu. Kdor se želi seznaniti z dobo, ki je rodila klasično umetnost, in njenimi deli natančneje, naj ne zamudi strokovnjaške razlage.

u— **Poškodovanje poljščine.** Prejeli smo: Pri kopanju v Malem grabnu in Gradaščici se kopalci ne poslužujejo zato napravljenih potov, oziroma dohodov, marveč hodijo vsevprek po njivah in travnikih ter povzročajo s tem občutno škodo na poljščini. V interesu zaščite kmetijstva in po zakonu o varstvu poljščine je pod kaznijo prepovedano vsako stopanje na travnike in njive ob času, ko trava in poljski plodovi uspevajo. Tudi vodopravni zakon dovoljuje kopanje le v toliko, v kolikor se ne dela s tem komu škoda. Istotako je strogo prepovedano delati škodo na javnem in privatnem imetju s trganjem trave in zelenja ter sekanjem vej in nabiranjem drv. Proti vsakomur ki se ga bo pri navedenih delanjih zasačilo, se bo v smislu obstoječih predpisov kar najstrožje postopalo.

u— **50 letnico svojega rojstva** praznuje v krogu svoje obitelji naš splošno znani gosp. Karl Polajnar, posestnik in kavarnar znane kavarne »Prešern« v Ljubljani. Mož je vseskozi naprednjak in član mnogih naprednih društev, strasten lovec etc. Vsi, kateri ga poznajo se bodo z nami strinjali v želji: Še na mnoga leta!

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Po podatkih mestnega fizikata se je v dobi od 1. do 7. julija rodilo v Ljubljani 32 otrok (12 moškega, 20 ženskega spola), umrlo pa je 8 moških in 9 žensk, skupaj torej 17 oseb in sicer: 3 osebe za jetiko, 3 za prirojeno slabostjo, 2 za rakom, 2 za boleznijo na srcu, 2 za vnetjem črevesa, 1 za zamotanjem črevesa, 3 osebe vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 pa vsled smrtne nezgode. Izmed umrlih je 1 oseba dosegla starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih sta obolelj dve osebi: 1 na tifuzu, 1 pa na dušljivem kašlju.

u— **Policijske prijave.** Policijski direkciji sta bili od petka do sobote prijavljeni dve manjši tatvini, dalje dve lahki telesni poškodbi, neki musliman radi pijanosti, dva moža radi hoje po železniškem tiru, neka ženska radi trpinčenja živali, dalje 1 slučaj prestopka obrtnega reda in 11 voznikov radi cestno-policijskega reda. Od petka do včeraj je bilo aretiranih pet oseb, od teh eden radi nevarne grožnje rodbini, dve žensk radi tajne prostitucije in dva moška radi splošnega suma in raznih manjših deliktov.

u— **Male tatvine.** Neki poljski tat je odnesel posestniku Andreju Lavriču iz Udmata z njive na Ljubljanskem polju razne zelenjave in sočivja. Škodo cenj posestnik na 150 Din. Veletrgovcu Aleksandru Knezu je nekdo odnesel več lat, vrednih 300 Din.

u— **Aškerčeva klet,** nasproti Tehnične srednje šole se priporoča vsem prijateljem dobre kapljice. Prostori udobno urejeni in prijetno hladni. Mrzla jedila prve vrste na razpolago. Ne bo Vam žal, ako se o tem sami prepričate. 929

u— **Malinovec,** pristni dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

u— **Lahka telesna poškodba.** Krepki Nace in njegova žena Gabrijelca sta v Florijanski ulici napadla in pretepla 24 letno samsko postrežnico Ano Biziak. Z rešilnim vozom so jo prepeljali v javno bolnico, kjer so ugotovili, da ima notranje poškodbe lažjega značaja. Nace in Gabrijelca prideta pred okrajnega sodnika.

u— **Mestna zastavljalnica** naznanja, da se vrši tomesečna dražba v novembru 1926 zastavljenih predmetov v četrtek 14. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici

u— **Dr. Volavšek Josip ne ordinira od 15. do 31. julija.** 1056

u— **Stenicol** najboljše sredstvo proti stenicam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Maribora

a— **Kje so milijoni?** Takoj drugi dan, ko je v Mariboru ponovno 2000 železničarjev demonstriralo proti brezsrčni politiki klerikalnih poslancev, ki so reducirali železniški proračun, dali pa črnogorskim princem 42 milijonov, so prinesli v »Slovencu« debelo natiskane laži iz Beograda, da so klerikalni poslanci dosegli vse mogoče za železničarje, med drugim tudi 10 milijonov novega kredita za delavnice in kurilnice. Milijonov pa od nikoder ni in jih ne bo in tudi »Slovenec« je zopet popolnoma umolknil o teh doseženih dobrotah. V redakciji »Slovenca« so se pač prepričali, da jih je znani mariborski klerikalni poslanec »potegnil«, kakor že večkrat in da itak noben delavec takih »debelih« za volilni čas ne veriame. Ampak sedaj je nastalo med železničarji prav nevarno vrenje in ogorčenje proti temu klerikalnemu poslancu, ki se drzne še tako norčevati iz železničarske bede.

a— **Aretacija.** Včeraj popoldne je policija na zahtevo državnega pravdništva aretirala g. Fran Pirca, lastnika »Marstana« in vodja »Doma ubogih«. Državno pravdništvo je prejelo proti g. Pircu več ovadb radi § 183 k. z. v zvezi s poslovanjem g. Pirca.

Docent dr. Iv. Matko

ne ordinira

od 10. julija do 1. avgusta 1927.

a— **Novi odborniki Mestne hranilnice.** Na zadnjič javljena izpraznjena mesta v ravnateljstvu Mestne hranilnice so bili izvoljeni te dni kot novi odborniki naslednji ugledni gg. iz pridobitnih krogov: trgovca Drago Rosina, Vetrinjska ul. in Jančič Karol, Aleksandrova c., inž. Oskar Dračar, ravnatelj »Zlatoroga« in kavarnar Lojze Strehar.

Iz Celja

e— **Češka počitniška kolonija v Celju.** V Celje pride v torek češka počitniška kolonija, nad 30 srednješolcev višjih razredov. V Celju bodo ostali nad mesec dni. Dijake, ki so sinovi revnih staršev pošilja mesto Praga. Nastanjeni bodo v poslopju drž. realne gimnazije, hrano pa bodo dobivali v dijaški kuhinji. Naša dolžnost je, da sprejmemo goste najprisrčnejše. Zlasti mladina naj se udeleži sprejema na kolodvoru. Točen čas bo razglasila JČ liga.

e— **»Sympathie«.... ali kai več?** Včeraj zvečer po 18. je bilo zanimivo gledati, kako so najnovejši klerikalni zavezniki — celjski Nemci in nemškutarji — počeli rivati slovenske in državne, mestoma tudi hrvatske zastave iznad strešnih lin na čast »Orlovskemu okrožnemu slavlju« v Celju, ki se bo torej tokrat vršilo z dopadanjem »der slovenischfreundlichen deutschen Bürger der Stadt Cilli«. Heil und Prosit!

e— **Izbirčen tat.** Neznan ljubiteli dvokoles je ukradel v četrtek v Westnovi tovarni iz prostora za shranjvanje koles Francu Aškercu, tovarniškemu delavcu, 600 Din vredno dvokolo. Kolesaril je nekai časa po Gaberju, dokler mu ni obtičalo oko na boljšem kolesu, ki je bilo prislonjeno ob zid pred Kudiševo trgovino. Hitro je zamenjal kolesi in jo mahnil proti Vojniku. To zadnje kolo je last Franca Kosiča, trgovca v Zavodni in vredno 1700 Din. Tat je policiji že znan in bo v kratkem pod ključem.

e— **Ne puščajte konj brez nadzorstva.** Posestnik F. S. iz Škal pri Veleniu je bil po opravkih v Celju. V Ozki ulici, ki je res ozka, je pustil stati voz s konji nad eno uro brez vsakega nadzorstva. Ne glede na nevarnost, je zaprl promet v ulici. Policija ga je ovadila sodišču, kjer bo dobil primeren poduk o cestno-policijskem redu.

Iz Trbovelj

t— *Žrebanje efektne loterije* društva Invalidskega doma v Trbovljah se bliža. Še par tisoč srečk je na razpolago. Kdor noče zamuditi izredne prilike, naj se požuri.

t— *Sestanek pridobitnih krogov.* V nedeljo 17. t. m. je napovedan pri Forteju sestanek vseh trboveljskih obrtnikov, trgovcev in gostilničarjev. Dnevni red: gospodarski položaj v občini.

t— *Radikalska gospoda iz Ljubljane pošilja* bivšim radikalom v Trbovljah ljubeznjiva pisemca, v katerih jih prosi moralne in materijalne pomoči. V njih naznanja, da je postal «Narodni dnevnik» glasilo NRS ter da je prišlo do sporazuma med mariborskim in ljubljanskim omizjem radikalije. Pisemca so seveda predmet pristno trboveljskih dovtipov.

t— *Slabi izgledi za delavstvo.* Komaj smo poročali o štiridnevnem praznovanju pri rudniku, moramo poročati o novih praznovanjih v petek, soboto in nedeljo 17. t. m. Delavstvo je nad temi udarci TPD skrajno ogorčeno.

t— *Obrtno društvo Trbovlje-Hrastnik-Dol* priredi v nedeljo 17. t. m. članski sestanek. Na programu je pomočniška in vajeniška sekcija ter obrtna razstava v jeseni.

t— *Dvoje težkih nesreč.* V Petelinovi vasi, kjer gradi občina novo kanalizacijo, se je ponesrečil voznik g. Forteja iz Globušaka. Prepeljali so ga v rudniško bolnico. — Pod voz je prišel podjetnik Hauk iz Trbovelj. Tudi njegove poškodbe so težjega značaja.

Ustanovlj. 1842. Solidna izvršitev.
Vsakovrstna pleskarska in črkoslikarska dela izvršuje tvrdka
Brata Eberl nasl.
Martinc, Cerne & Co.
Ljubljana, Vošnjakova ulica štev. 8
(Preje Cesta na Gorenjsko železnico)
Zmerne cene! Telefon št. 2814.

Iz Novega mesta

n— *Ponovna izvolitev* dr. Režka za župana v Novem mestu je napravila na meščanstvo najlepši vtis. V svojem navdušenju je priredilo manifestacijski obhod z godbo na čelu od glavnega trga do županove vile, kjer se je vršila podoknica. — Kdor pozna plodonosno delo napredne Gospodarske stranke v bivšem občinskem svetu, razume veselje vseh slojev. Novi občinski svet čaka vse polno težkih nalog. Ena glavnih je, povzdigniti Novo mesto v gospodarskem oziru in preskrbeti vsem zaslužka, ki ga danes primanjkuje. Prepričani smo, da bo Gospodarska stranka kos situaciji ter da bo realizirala svoj program kljub morebitnemu sabotiranju opozicijonalnih strank.

n— *Vojašnica v Novem mestu.* V teku so priprave za zgradbo vojašnice, s katero dolenjska metropola nesporno zelo veliko pridobi.

n— *Ciril-Metodova tridnevna* proslava je potekla precej posrečeno, čeprav je vreme nekoliko nagajalo. Pozornost je vzbujal umetni ogenj in zažiganje raket na Šmalčevem balkonu na glavnem trgu. Atrakcija je bil tudi pevski zbor Glasbene Matice, ki je zapel pred mestno hišo več narodnih pesmi.

n— *Na sejmico v Novo mesto* so prignali kmetje skupno 1045 glav živine. Kupčija je bila srednja.

n— *Na naslov železniške direkcije.* Železniški most, ki spaja levi in desni breg Krke od postaje Novo mesto-Kandija, se nahaja v skrajno zanemarjenem stanju. Železniška uprava ga ni dala očistiti že odkar je v prometu, t. j. od l. 1912. do danes. Prosimo železniško upravo, naj stori v tem oziru svojo dolžnost, da se obvaruje narodno premoženje!

n— *Sejmi za živino in stavbni les,* ki se vrše vsak četrtek po 15. vsakega meseca se bodo prenesli na Drsko v občini Šmihel-Stopiče.

Iz Ptuja

j— *Smrtno ponesrečil.* Dne 6. t. m. se je smrtno ponesrečil nad 60 let stari posestnik N. Napast, doma v okolici Sv. Lovrenca pri Ptuju na Dravskem polju. Peljal se je z vozom iz Ptuja in sta bili z njim na vozu še dve gospodični. V vasi Jurovce, blizu gostilne G. Pen, je imel srečati potni avtomobil, ki vozi na progi Ptuj-Nova cerkev in obratno. Konji so kazali že od daleč, da se nameravajo splašiti, zato je šofer z avtom obstal, a kmet je hotel z vozom mimo avta, ne da bi izstopil, dočim sta obe gospodični izstopili z voza. Konji so se kljub stoječemu avtu splašili, potegnili kmeta Napasta pod voz, nakar mu je kolo odrezalo eno nogo. Avto je ponesrečenca prepeljal v ptujsko bolnico, kjer pa je že tekom noči podlegel poškodbi radi izkrvavenja.

j— *Kurz čevljarskih mojstrov in pomočnikov.* Tukajšnja kolektivna čevljarska zadruga priredi meseca avgusta v času od 1. do 8. za svoje člane brezplačen Agos-kurz. Instruktorja — potrebne Agosti-skalnice in drugo dobavi tvrdka Atlas-Werke z Dunaja. Prostor je dala na razpolago mestna uprava v deški osnovni šoli. Dosedaj je prijavljenih za ta kurz 25 slušateljev.

j— *Neurje.* Hudo neurje je pridrvelo 7. t. m. popoldne okoli 18. ure v smeri od Pohorja in Maribora čez srednje Ptujsko polje proti Ptuju in dalje proti Gornjim Halozam. Treskalo in grmelo je ter so bile na enkrat poplavljene širom vse ceste in ulice. Pred dežjem je močna burja dvignila toliko prahu na cestah, da pasant pasanta ni mogel opaziti ter so bile v nevarnosti zlasti prometne ceste, kjer so švigali gosti motociklisti in avtomobili želeč se umakniti na varno, preden se vlije ploha. Vendar se ni pripetila nobena nezgoda. Enkrat je baje treščilo v električno omrežje in so bile nekatere proge četrt ure brez luči.

Novi modeli
AGFA-foto-aparatov
so razstavljeni v paviljonu
E 94 — 96.
Ivanko Pogačnik, Ljubljana, Tavčarjeva 4.

Javno vprašam

odločujoče faktorje pri cerkveni oblasti ljubljanskega škofijstva: Iz katerih razlogov in s kakšnimi nameni ne ustrežete mojim zahtevam?

Ljubljana, 9. julija 1927.

Rado Miglič
bivši župni upravitelj.

Gospodarstvo

Položaj na naših borzah

Znaten devizni promet na ljubljanski borzi. Nazadovanje lire. Popolno mrtvilo na efektnih tržiščih.

Ljubljana, 9. julija.

Že prvi teden poslovanja na deviznem in valutnem oddelku ljubljanske borze je pokazal, da je bila dolgoletna zahteva slovenskih gospodarskih krogov po otvoritvi devizne borze v Ljubljani upravičena. Celotni tedenski promet (5 dni) je dosegel okrog **14 milijonov Din,** dnevno torej povprečno nekaj manj kakor 3 milijone Din. Na zagrebški borzi je pomanjkanje naročil iz Ljubljane občutno zmanjšalo tamošnji deviznI promet. Kakor je iz višine prometa ljubljanske devizne borze sklepati, je z otvoritvijo ljubljanske devizne borze zagrebška borza izgubila več kakor eno tretjino svojega dosedanjega deviznega prometa. Zaradi slabe ponudbe deviz s privatne strani je morala Narodna banka tekom tedna v večjem obsegu intervenirati, in to predvsem v devizah Praga, Curih in London. V teh devizah je bil tudi promet največji. Mednarodno nazadovanje lire se je v zvezi z nameravano začasno stabilizacijo na relaciji 1 angleški funt = 90 lir tudi ta teden nadaljevalo. Tečaj devize na Italijo se je tej relaciji že v toliko približal, da notira danes angleški funt okrog 89.2 lire. Tudi na jugoslovenskih borzah je Italija nazadovala na 309.25 — 309.50. V ostalih devizah ni večjih izprememb. Zaradi čvrste tendence dinarja so tečaji za malenkost popustili.

V današnjem svobodnem prometu med ljubljanskimi bankami so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni, edino Italija je nekoliko čvrstejša in notira 309.5 — 310 napram 309.25 v petek. V zagrebškem svobodnem prometu notira danes Italija do 310.

Zagrebško efektno tržišče je bilo ves teden skrajno zanemarjeno. Vojna škoda je pri minimalnem prometu valovala med 343 in 341.5, investicijsko posojilo pa je popustilo na 83.5 do 83.75. V bančnih, predvsem pa v industrijskih papirjih je vladalo popolno mrtvilo. Tečaji industrijskih papirjev kažejo nazadujočo tendenco.

— **Lista nemških zahtev za znižanje carinskih tarifov. Naša delegacija za** trgovinska pogajanja z Nemčijo je te dni poslala naši vladi listo nemških zahtev za znižanje carinskih tarif. Zahteve Nemčije po večini ne tangirajo interesov naše industrije, vendar pa so med zahtevami tudi take, ki so glede na potrebo zaščite naše industrije nesprejemljive. Tako zahteva Nemčija, da bi se med drugim znižala carina na boksusnje od 250 na 100 zlatih Din, na ševro in slično fino usnje od 300 na 120, na papir za pisanje, kuverte ter dopisnice od 300 na 100, na izolirane električne žice od 600 na 90 (svilene), odnosno od 350 na 50 (navadne), na harmonike od 130 na 60 zlatih Din itd. Poleg tega zahteva Nemčija prost izvoz sirovih kož iz naše države. Ministrstvo za trgovino in industrijo ter generalna direkcija carin zagotavljata, da naša delegacija ne bo pristala na nobeno zahtevo, ki bi bila škodljiva za našo industrijo.

= **Kotiranje Blairovega posojila v Newyorku in vprašanje srbskih predvojnih posojil.** Pred tremi tedni smo od vseh listov v Jugoslaviji prvi poročali, da je uprava newyorške borze na intervencijo francoske organizacije posestnikov predvojnih obligacij odbila prošnjo za kotiranje novih obveznic Blairovega posojila (druge emisije). Kakor poroča zagrebški «Morgenblatt» iz Beograda, finančno ministrstvo do danes še ni bilo obveščeno o tej stvari (?). Vlada je na stališču, da naša država s tem ni materijelno tangirana, pač pa more ta ukrep newyorške borze škodovati kreditu naše države v inozemstvu. Tečaj Blairovega posojila prve emisije, ki se je v preteklem letu dvignil na newyorški borzi od 92 na 104, je medtem zaradi omenjenega ukrepa newyorške borzne uprave kakor tudi zaradi nastalih težkoč pri plasiranju inozemskih obligacij na ameriškem tržišču nazadoval na 98 (6. julija). «Morgenblatt» poroča, da je tečaj nazadoval na 88, kar pa ne odgovarja dejstvu. Kakor poročajo iz Beograda, je finančno ministrstvo ne glede na ta dogodek pripravljeno urediti zadevo valorizacije predvojnih srbskih posojil. Poročali smo že, da je francoska vlada v tej zadevi intervenirala pri naši vladi in predložila tozadevno strokovno mišljenje pariškega profesorja mednarodnega prava A. de Lapradella. Generalna direkcija državnih dolgov pa je s svoje strani sestavila obširen memorandum, v katerem citira številne razsodbe francoskih sodišč, ki so slične valorizacijske zahteve odklonila. Čeprav naša vlada odločno odklanja valorizacijo teh posojil v zlatu, vendar se pričakuje, da bo v kratkem mogoče doseči kompromisno rešitev tega vprašanja in likvidirati ta spor.

= **Spremembe vpisov v trgovinskem registru.** Direkcija pošte in telegrasa v Ljubljani je prosila Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da opozori vse registrirane tvrdke, da točno in redno javljajo dostavni pošti vse spremembe v trgovinskem registru, ker ne nosi v negativnem primeru za pogrešno dostavo poštnih pošiljk pošta nobene odgovornosti. Pri tem obvešča direkcija zbornico, da registrirani tvrdki ni treba izročiti pošti prepisa iz trgovinskega registra, nego zadostuje, da ga da tvrdka pošti na vpogled. V svojem dopisu navaja poštna direkcija: Direkcija dobiva od strani področnih pošt obvestila, da posamezne tvrdke in družbe ne javljajo pristojni pošti vpisa v trgovinski register, izbrisa iz trgovinskega registra in sploh sprememb, ki nastanejo v trgovinskem registru. Ti vpisi po so za pošto bistvenega pomena, ker se na podlagi prijav o teh vpisih vrši dostava, oziroma izročanje poštnih pošiljk protokoliranim tvrdkam in družbam. Člen 42., točka II., podtočka 1, pravilnik za notranjo poštno službo, I. del, določa: «Na posamezne tvrdke, na pridobitne komanditne ali delniške družbe, na zadruge in društva, naslovljene pošiljke se izročajo osebam, katere so vpisane v trgovinski register in pooblaščene, da zastopajo in podpisujejo tvrdko, družbo, oziroma zadrugo ali društvo. **Vsak tak zavod mora dostavni pošti predložiti overjen izvod iz trgovinskega registra, oziroma izvirno rešitev sodišča ali pa prepis te rešitve. Na enak način morajo te ustanove naznaniti pošti vsako v registru naknadno izvršeno spremembo.»** Ne glede na ta jasni in določni predpis je samo ob sebi umevno, kolike važnosti je pravilna in pravočasna prijava protokoliranih ustanov dostavni pošti, kdo je upravičen prevzemati in podpisovati poštne pošiljke. To je tudi v prvi vrsti v interesu teh ustanov, kajti pošta izroča toliko časa pošiljke za registrirane tvrdke njej kot pooblaščencem javljenim osebam, dokler tvrdka ne javi spremembe v vpisu. Zbornica opozarja vse registrirane tvrdke, da se v lastnem interesu točno drže gornjih navodil poštne direkcije.

= **Porast lire in draginja v Italiji.** Čeprav se je lira avgusta preteklega leta dvignila za okrog 60 %, vendar se življenje v Italiji še ni znatno pocenilo. Indeks cen v trgovini na debelo je sicer nazadoval od 691 v avgustu 1926 na 515 v maju 1927, cene na drobno pa so navzlic pritisku s strani vlade in fašističnih korporacij ostale skoro nespremenjene. Indeks življenskih stroškov je le neznatno nazadoval, in sicer v Milanu od 149.8 na 141.7 (avgusta 1927 — maj 1927), v Firenci od 159.3 na 152.2 in v Rimu od 166.4 na 153.1. Cene na drobno so torej nazadovale le za 4.5—8 %. To dejstvo skrajno neugodno vpliva na zaposlenost italijanske industrije, predvsem izvozne, ki navzlic redukcij delavskih plač ne more produkcijskih stroškov prilagoditi visokemu stanju lire.

= **Zanimanje Argentinije za naš stavbni les.** Kakor smo doznali v pisarni Ljubljanskega velesejma, je posetil včeraj razstavni prostor inž. Leo Hornstein iz Argentinije (Buenos Aires), ki se zanima za prvovrstni stavbni les, zlasti deske 1" × 12", 1.5 × 12", 2" × 12", dolž. 14'—16', skoro brez grč. Cene cif Buenos Aires. Gosp. Hornstein bo ostal dalje časa na Bledu.

= **Prireditev VII. mednarodnega velesejma v Lvovu ter izlet na Poljsko.** Letos od 4. do 15. septembra se bo vršil mednarodni velesejem v Lvovu (Poljska), ki je edino in najprikladnejše eksportno mesto, kajti tu je center vseh vzhodnih veleindustrijskih krajev. Ob priliki te prireditve je dana tudi vsem jugoslovenskim uvoznikom in izvoznikom najlepša priložnost, da navežejo ožje stike s poljskimi tržišči, če sodelujejo na mednarodnem velesejmu v Lvovu bodisi kot razstavljalci ali obiskovalci. Mnogo so se že potrudili poljski veleindustrijci, obrtniki in trgovci, da bi stopili v ožje trgovinske in prijateljske odnošaje z Jugosloveni, da bi medsebojno mogli izmenjavati blago. Baš sedaj prihaja najbolša in najugodnejša priložnost, da Jugosloveni izrabijo to gospodarsko velepomembno prireditev in se bližje spoznajo ter navežejo trgovinske stike z brati Poljaki. Ob tej priliki namerava reprezentacija lvovskega velesejma v naši kraljevini zorganizirati tudi izlet na Poljsko, in sicer si bodo izletniki lahko ogledali petrolejske vrelce v Boryslawiu, Tustanovicach in Schodnici, dalje velikansko državno rafinerijo bencina in parafina v Drohobyczu kakor tudi druge podobne rafinerije mineralnih izdelkov, nadalje svetovno poznana skladišča kristalne soli v Wieliczce in Bochni kakor tudi starinsko krasno mesto Krakov in ostale znamenitosti. Železniške in vizumske olajšave so vsem udeležencem zasigurane, a na Poljskem ni izključeno celo brezplačno potovanje. Kdor se želi udeležiti tega izleta, naj se blagovoli pravočasno prijaviti pri reprezentaciji Poljskih velesejmov, Ljubljana, Stari trg 19 II., telefon 2497, kjer se dobe vsa potrebna pojasnila brezplačno.

= **Jesenski zagrebški velesejem in 75letnica zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice.** Jesenski zagrebški velesejem se bo vršil od 28. avgusta do 5. septembra t. l. Za časa trajanja velesejma bo na svečan način proslavila Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu 75letnico svojega obstanka. Svečanosti se bodo začele 29. avgusta in bodo trajale več dni.

= **Jesenski velesejem v Pragi** bo od 18. do 25. septembra. Informacije daje tudi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.11, London 25.22875, Newyork 519.75, Pariz 20.345, Milan 28.30, Praga 15.40, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.27, Sofija 3.755, Varšava 58, Dunaj 73.13.

Blagovna tržišča

Mariborski trg

Včerajšnji trg je bil dobro obiskan in z zelenjavo dobro založen. Krme je bilo malo, vendar tudi povpraševanje po njej ni bilo večje; cene nizke. Slaninarji so pripeljali na 16 vozeh 35 zaklanih svinj, ki so jih prodajali po 17 do 2.50 Din kg na drobno in po 15 do 17 Din na debelo v komadih. Novega krompirja je bilo 12 vozov; cena za merico 12 — 14 Din ali 1.75—2 Din za 1 kg. Ostale cene: **Meso in mast:** govedina 10—18, teletina 15 — 22.50, salo 22 — 23, sveža slanina 22 — 25 Din kg. **Kože:** konjske 100 do 175 Din komad, goveje 11 — 13, telečje 20 do 21, svinjske 8 Din kg. **Perutnina:** kokoši 40 — 45, piščanci 15 — 22.50, race 25 — 50, gosi 40 — 50 Din komad. **Jagnjeta:** 125—150 Din komad. **Zelenjava in sočivje:** čebula 5, česen 12 — 15, paradižnici 12, fižol v stročju 5—7 Din kg, ohrovt 1 — 3, sveže zelje 3—4, endivija 1—3, glavnata solata 0.25—2 Din komad. **Sadje:** maline 5—6, borovnice 2 Din liter, jabolka 10, hruške 6—12, breskve 20, marelice 18 Din kg. **Mlečni izdelki:** mleko 2—2.50, smetana 12—14 Din liter, sirovo maslo 36 — 40, čajno 50 — 60, kuhano 46—50 Din kg. **Jajca:** 1 — 1.25 Din komad. **Krma:** seno 40 — 50, slama 25 — 30 Din 100 kg, škopi 1—1.25 Din komad.

Dunajska borza za kmetijske produkte (8. t. m.) Na podlagi višjih ameriških tečajev in čvrstejše tendence na budimpeštanski borzi je tudi promet na dunajskem tržišču nekoliko oživel. Večje zanimanje vlada za turščico. Tudi nova pšenica je čvrstejša. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: p š e n i c a: domača 38.5 do 39.25, madžarska Tisa (79/80 kg) 42 do 42.5; r ž: nova domača 38 — 38.5, madžarska 34 — 34.25; t u r š č i c a: 25.5—26.5; o v e s: domači 34 — 35, madžarski 34 — 34.5, rumunski 33—33.5.

L. Mikuš
Mestni trg štev. 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic. 7194

ČADEŽ & BRCAR
LJUBLJANA,
KOLODVORSKA UL. 35
ima vedno na zalogi po konkurenčnih cenah:
poljedelske trijerije,
I^a gonilne jermene,
naravne in umet. mlinske kamne,
mlinske potrebščine.

Pavel Nedog
čisti kemično in barva vse obleke in sukna. **Zalne obleke izgotovi v 24. urah** najceneje in najsolidneje.
Gosposka ulica 33 MARIBOR Razlagova ulica 22

Pri nabavi novih poslovnih knjig Vam postrežem le s prvovrstnimi izdelki kakor tudi z brezplačnim proračunom
A. Janežič, Ljubljana
Florjanska ul. 14,
knjigoveznica in črtalnica poslovnih knjig.

Dobra gospodinja vkuhava sadje in sočivje samo v
„Rex" steklenicah
in
„Rex" aparatih
Edina zaloga:
Julij Klein, Ljubljana
zaloga stekla in porcelana
Zahtevajte cenike. Zahtevajte cenike.

164 a **Kupim**
skozi vse leto vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekovega lubja celega in drobljenega ter smrekove hmelove droge, proti akreditivnemu plačilu. Ponudbe na naslov:
Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.

Dražba zastavljenega blaga
v Mariborski zastavljalnici, Gospodska ulica 46, bo dne 13. julija t. l. efektna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 16. ure pop.

Združene papirnice d. d. iščejo za svojo komercijelno centralo v Vevčah
kalkulatorja
s potrebno teoretično naobrazbo in prakso, popolnoma verziranega v industrijski kalkulaciji, stat stiki in knjigovodstvu, veščega slovenščine in nemščine. Naše državljanstvo pogoj. Naturalno stanovanje zasigurano. Samci imajo prednost Oferte z navedbo zahtevkov so nasloviti na tajništvo Združenih papirnic v Ljubljani, Dunajska cesta 1. Priložiti so jim v prepisu dokazila o teoretični in praktični naobrazbi 7823

179a **RAZGLAS.**
Prodaja na drobno vseh izdelkov **predilnice in tkalnice v Tržiču,** kakor vseh vrst surove in beljene kotenine, bombaža za strojno in ročno delo, vate za odeje itd.
samo pri tvrdki
PAVLA STRANSKY, trgovina z manufakturnim blagom
TRŽIČ, Slovenija SHS.
Najcenejši nakup razl. manufakturnega blaga. Velika zaloga.
Specijaliteta:
češko blago (Reichenberg) za dame in gospode.

Na drobno **Specijalna** Na veliko
trgovina vozičkov in koles
Sprejema v popravilo vozičke, kolesa, šivalne stroje.
Poniklljanje, lakiranje, avtogenično varenje.
ZEMELROK OTON
Lastna tovarna Glince - Tržaška c. Prodajalna Marijin trg 8.

Vaša obleka bode izgledala zpet kakor **nova,** ako jo pustite **kemično čistiti** v
tovarni Jos. Reich
Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,
Podružnica: Selenburgova ul. 3.
Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.
Barvanje oblek v različnih barvah.

Revmatizem
Izjava zahvalnosti.
Gosp. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43
Spostovani g. doktor! — Letos, v mesecu juniju dobil sem dve steklenici leka proti revmatizmu RADIO BALSAM KA, katerega ste mi po mojem naročilu poslali. Blagodarim Vam na dobrem leku. Eno steklenico sem porabil šele sedaj, a eno sem dal mojemu drugu. Dosegel je dober uspeh. Sedaj se počutim zelo dobro, ravno tako tudi moj drug. Zato Vas prosim, da mi pošljete še pet steklenic, ker imam znance, ki trpe na revmatizmu in tudi sam hočem podaljšati še malo z lečenjem.
Spoštljivo Vas pozdravlja
Petar Mladenović
podnarednik 33. granične čete.
KRIVA PALANKA (Makedonija), 11. XII. 1925.
Lek Radio Balsamaca izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamica dra. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43

Sveže sadje in povrtnine.
Iz prve roke iz Vojvodine morete nabaviti samo trgovci in hotelirji na debelo po najnižjih dnevnih cenah: marelice, hruške, jabolka (za jabolčne zavitke), ringlote, fižol rumeni stročji, paradižnike, zelje belo, grah, papriko veliko za polnjenje, peperone hude.
Jugoslovenski export voča i povrća
G. P. Prodanović
NOVI SAD.
Brzojavi: Paprika. Brzojavi: Paprika.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 8. julija 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	751·9	21·3	81	E 4	2		
	14.	750·6	26·8	55	W 10	5		
	21.	751·5	21·0	51	N 4	3		
Maribor		750·7	23·0	76	WSW 6	3		
Zagreb								
Beograd	8.	753·1	31·0	38	S 4	7		
Sarajevo		754·3	27·0	31	SSW 4	9		
Skoplje		759·0	27·0	42	mirno	4		
Split		757·8	29·0	41	S 2	5		
Dubrovnik	7.	753·9	26·0	52	ESE 18	9		
Praha		748·8	20·0	—	SSW 2	5	dež	2.0

Solnce vzhaja ob 4.22, zahaja ob 19.48, luna vzhaja ob 14.44, zahaja ob 0.34.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27.2 C, najnižja 18.3 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Nejasno, od časa do časa dež, ohlajenje, močni zapadni, kasneje severozapadni vetrovi.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Lahni in zmerni vetrovi iz tretjega kvadranta, nebo izpremenljivo, motenje po nevihti, dež; temperatura od 24 do 31 stopinj, morje mirno.

Iz življenja in sveta

Oceansko letalo za 135 potnikov

Znani nemški konstruktor letal inženjer Rumpler je pravkar dovršil načrt ogromnega letala, ki bo služilo potniškemu prometu med Evropo in Ameriko. Po zatrdilu Rumplerja predstavlja njegova konstrukcija višek varnosti in ekonomičnosti v osebnem prometu. Letalo bo gnalo 10 motorjev po 1000 k. s., ki so vdelani v krila in ženejo vsak po en propeler. Razen motorjev so v notranjosti kril tudi še potniške kabine. Letalo bo težko 115.000 kg. Prevažalo pa bo lahko 20.000 kg tovora, to je 35 mož posadke, 135 potnikov in še kakih 6000 kg poštnih zavojev. Preletelo bo lahko 4500 km brez pristanka, največja hitrost pa bo 300 km na uro.

Rumpler smatra, da se mora letalo s tako ugodnimi podatki sijajno obnesti v prometu čez ocean in upa, da bo njegovo letalo v kratkem zabrnelo na tej dolgi progi. Po njegovem mnenju prihajata v poštev za sedaj le dve progi in sicer prva iz Berlina v Newyork, druga pa iz Berlina v Peruambuco, Montevideo in Buenol Aires. Progo iz Berlina v Newyork si je zamislil Rumpler z vmesnim postajališčem v Plymouthu na Angleškem, kjer bi naložilo letalo še angleške in francoske potnike. Na progi v Južno Ameriko pa bi bilo treba urediti vmesna postajališča na Curiškem jezeru, v Marseillu, na Kanarskih oziroma Cap Verdskih otokih ter slednjič v južno-ameriških pristaniških mestih. Rumpler je velik optimist in sodi, da o tehniških zaprekah pri njegovem načrtu sploh ni besede.

Ljubezen do bližnjega

Iz Newyorka poročajo:

V pondeljek 4. julija popoldne se je v znani kaznilnici Sing-Sing odigral razburljiv prizor. 1200 kaznencev se je v prosti uri sprehajalo na obrežju reke Hudson, ki jo loči od kaznilniškega dvorišča le nizek zid. Ravno tedaj se je na reki prevrnil čoln, v katerem so se nahajali trije mladeniči. Vsi trije so padli v vodo in vpili obupno na pomoč. Nekateri jetniki so hoteli za njimi, da jih rešijo. Toda jetniški stražarji so se temu uprli in jim ukazali, da ostanejo na mestu. Jetniki so torej morali mirno gledati, ko so se oni trije ponesrečenci utapljali.

Enemu izmed ponesrečencev se je posrečilo, da je priplaval kakih pet metrov pred jetniški zid, tam pa je obnemogel in ni mogel več dalje. Tedaj jetniki niso mogli več vzdržati. Obrnili so se proti stražarjem, da bi jih odstranili, in priskočili potem utapljajočim se na pomoč. Toda stražarji so jih s puškinimi kopiti odgnali nazaj. Tako so vsi trije mladeniči utonili, čeprav bi bili lahko rešeni.

Jetniki zahtevajo sedaj eksemplarično kazen za ječarje in prete, če se njihovi zahtevi ne ugodi, z gladovno stavko. Ječarji pa opravičujejo svoje ravnanje z izredno strogimi jetniškimi predpisi.

Ameriški avijatični poročnik Maitland,
ki je nedavno v enem poletu premeril razdaljo San Francisco-Hawai.

Pametne besede o medicini

Francoski šolski krogi premotrivajo v zadnjem času vprašanje, v kaki obliki naj se vpelje v ljudske šole pouk o osnovnih medicinskih pojmih. Doslej se je poučevala — kakor pri nas — mimo nauka o človeškem telesu (somatologije) higijena. Ne bi bilo napak, — trde nekateri — če bi vsak človek znal najpotrebnejše o boleznih, o zdravljenju itd. «Excelsior» je objavil k temu vprašanju tako pametne misli, da bodo — o tem niti za trenutek ne dvomimo — prijale tudi marsikateremu našemu čitatelju, saj daleč presegajo okvir francoske šolske reforme.

«Za boga, — pravi «Excelsior» — ne govoriti preveč o medicini, ne vsiljujte je na vseh koncih in krajih. Dajmo, odprimo mi neposvečeni ljudje katerokoli medicinsko knjigo, ki se v nji opisujejo razne bolezni! Brž bomo našli vse te bolezni na samem sebi. Spoznali bomo, da so nam pljuča slaba, skorajda tuberkulozna, da je grlo razdraženo, da srce že dolgo pravilno ne utriplje, a obisti so nam naravnost bolne. Jetra — o, ta so taka, da jih še pes ne bi povohal. Žile nam postajajo nekam trde, živci pa so do kraja izčrpani in nič ne vemo, kdaj nas bodo morali prepeljati v blaznico. Želodec nam že nekaj časa ni v redu — sigurno je rak!

Šalo na stran. Ali tako je, če se lajiki ukvarjajo z medicino. Ni treba, da bi bil človek hipohonder — vsakega se lahko loti strah pred boleznimi, sloneč na napačnem tolmačenju bolezenskih znakov. Pustimo medicino zdravnikom, ki sami ne vidijo v nji kdovekako velike in zanesljive stvari, ki pa vendarle umejo razložiti zares vznemirljiv bolezenski znak od brezpomembne in prehodne malenkosti. Ni res, da naj vsak človek pozna znamenja, ki napovedujejo prihod bolezni. Za boga, le tega ne! Takih znakov je veliko preveč. Če jih opazimo, je bolje, da jih kolikor moči zanikujemo in da ponavljamo s popolnim prepričanjem besede, ki jih je učil rajnki Coué: «Vsak dan grem iz dobrega k boljšemu.» Pa boste nemara ugovarjali: saj je tudi g. Coué umrl. Kajpa, da je umrl; umirajo tudi vsi zdravniki, da ne govorimo o njihovih najbolj ubogljivih pacijentih. Ali Couéju je bilo vsaj za življenja prihranjeno, da bi se vsak božji dan vznemirjal zbog bolezni, ki bi utegnile nastopiti za slučajnim glavobolom ali za prehodnim tiščanjem v želodcu. Stara izkušnja je, da hitreje oboli, kdor se večno boji bolezni. Coué je imel vsaj eno agonijo, medtem ko oni, ki vemomer trepečejo pred boleznimi, trpe vsak dan muke zadnjih trenutkov.

Ne učimo dece, da bodi neprestano v strahu za svoje zdravje! Vsiljujmo ji prepričanje, da jo smrt in bolezen ne dosežeta. Lahko da je to slepilo; toda ni li razdražen strah pred boleznijo še hujša in opasnejša prevara? Deci v dvanajstem letu ni treba znati, kaj so insuficienca mitralis, arteriosclerosa, diabetes, albuminuria in tolika druga zla. In tudi kasneje prosimo Boga, da naj ostanejo v tem modrem neznanju, če treba, do svojega stotega leta!

Naj bo v tujini, naj bo doma,
k jedi, med delom, se vedno prileže
Če si s časo »Clio« limonade
človek onemoglo dušo priveže. 171-a

Nagrada prvemu Francozu, ki bo preletel Atlantik

Pariški «Matin» je razpisal konkurz za najboljšo umetniško delo, namenjeno onemu Francozu, ki bi prvi preletel Atlantski ocean v smeri iz Francije v Ameriko ali obratno. Pred dnevi se je sestalo v «Matinovi» palači razsodišče pod častnim predsedstvom francoskega prosvetnega ministra Herriota, ki je dodelilo prvo nagrado delu Marcela Burgerja. *(zgoraj).* — *Spodaj:* Člani razsodišča, od leve na desno kiparja Landowski in Gardet, Sicard, Desbois in Despiau.

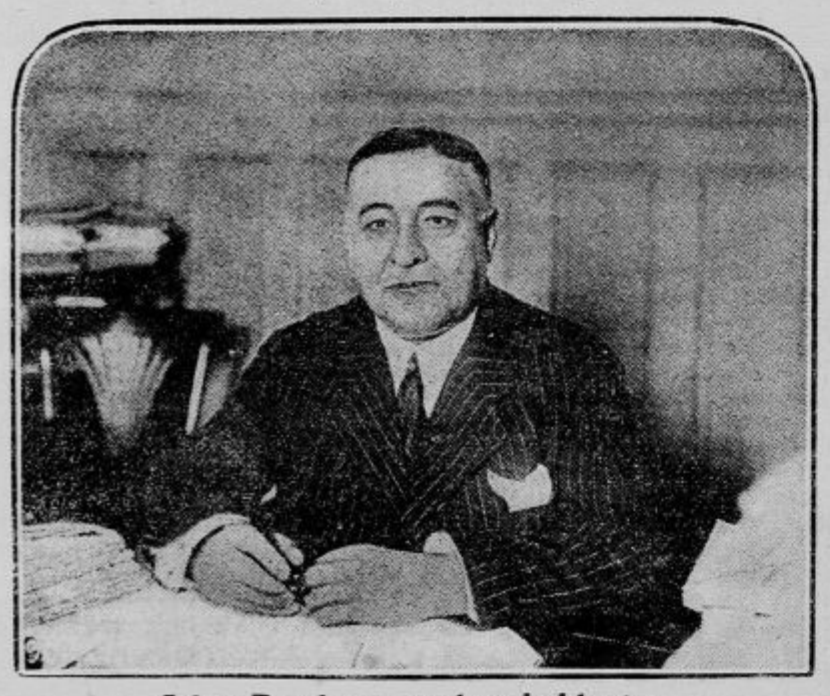

Léon Daudet v svojem kabinetu

Dobro jutro

polepša Vas

ELIDA

CREME DE (&) CHAQUE HEURE

neobhodno potrebna vsaki dami. Koža jo takoj upija. Osvežuje in daje koži barvo alabastra. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno. Vzemite jo vsako uro — ona je tajnost lepote.

Se ne sveti, ne maže.

Krema medlo prirodne barve

Tragična smrt poljske operetne dive

Na Poljskem, zlasti pa v Varšavi, je bila zelo priljubljena operetna pevka Karinmera Niewiarowska, ravnateljica varšavskega operetnega gledališča. 32-letna krasna, stasita ženska s temperamentno igro in prijetnim glasom je bila po sodbi občinstva in igralcev uprav tipična operetna igralka, kakor jih Poljaki nimajo več. Vse jo je čislalo; povsod, kamorkoli je prišla gostovat, so se ljudje pulili za vstopnice. Tako je gostovala te dni s svojim celotnim ansamblom v Vilnu. Vlada je prepustila operetni družini Pulmannov voz, tako

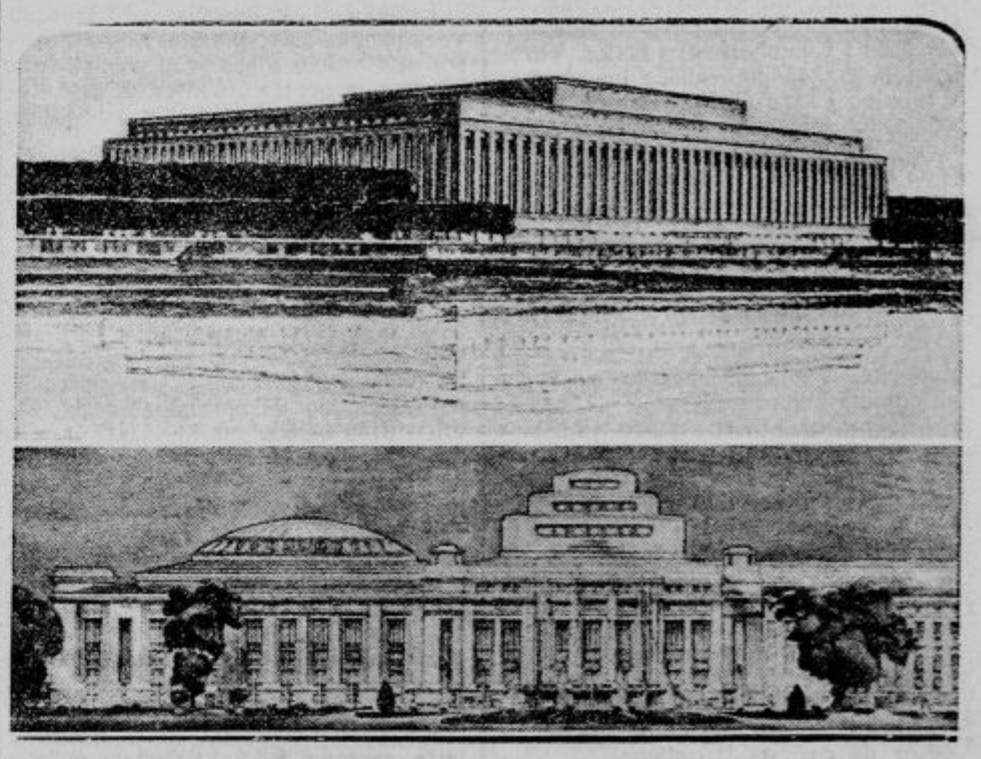

Dva osnutka za nove palače Društva narodov v Ženevi

Zgoraj: Načrt Ericha Pullitza, Rudolfa Klophausa in Augusta Schocha (Hamburg). — *Spodaj:* Načrt Camilla Lefévra. (Oba osnutka sta med onimi, ki so dobili prvo nagrado ex aequo.)

Dr. V. Korun:

Maslo na glavi

»Kaj je, prijatelj Keber? Ali res nameravaš kandidirati?« me je vprašal bivši poslanec in sedanji kandidat Ivan Vozel, ko sva se srečala na ulici.

»Miče me, miče, kakor vsakikrat, kadar so razpisane volitve v narodno skupščino,« mu odgovorim; »toda odločiti se ne morem.«

»Odločiti se ne moreš! Zakaj pa ne? Od kedaj si pa tak omahljivec in cincáš? Saj odkar te poznam, si bil vedno odvažen mož, ki si zmeraj ravno in trdno stopal proti svojemu cilju.«

»Ne rečem; pri drugih podjetjih že. Ampak kandidatura je tako kočljiva stvar, da se človek ustraši, če pomisli, kaj vse se zahteva od poslanca.«

»Nu, nu! Kaj se zahteva? Obljube in nič drugega. Obetati boš pa vendar znal!«

»Samo z obljubami se volilci pač ne bodo zadovoljili!«

»Verjemi mi! Največkrat. Ako ne, je pa treba poiskati kak izgovor in to ni težko.«

»Kakšen izgovor? Ne razumem te.«

»Oh kako si naiven! Vidi se, da še nisi bil poslanec. Pomni torej! Najučinkovitejši izgovor je, da zvališ krivdo za svoj neuspeh na politične nasprotnike, češ da so oni preprečili ugoditev tvoji zahtevi. S tem izgovorom ubiješ tako rekoč dve muhi na en mahljaj: opereš sebe in ogrdiš nasprotnika.«

»Kaj pa, ko bi res ne bilo, da so oni preprečili?«

»Res ne bilo! Za res ali ne res se mi politiki malo menimo. Trdovratno je treba trditi, da je kaj res, in volilci ti bodo verjeli še tako debelo laž, zlasti če se zadeva tiče njihovih neprijateljev. Sicer imaš pa še dovolj drugih izgovorov na razpolago, kakor na primer, nesposobnost vlade, katera ne razume ljudskih potreb, ali slabo finančno stanje države, ki ne prenese nobene nove obremenitve, razen ko bi se naložil volilcem nov davek. Novega davka se pa vsak volilec sigurno tako ustraši, da brez mrmranja odneha od svoje zahteve. Slednjič pa, ali je treba hoditi pred volilce račun dajat za svoje delovanje? Ne bodi neumen! Kadar si izvoljen, si in ostaneš poslanec, ali ravnaš po volji volilcev ali ne; ko pridejo nove volitve, jih pa obsipaj z obljubami in spet te bodo volili. Tako delam jaz, Ivan Vozel, po narodovi volji bivši in bodoči narodni poslanec ter član važnih skupščinskih odborov«. Rekel je in se ponosno potrkal na prsi.

»Hvala za pojasnilo, hvala! To vprašanje zdaj razumem in nadejam se, da bi se sčasoma že navadil ravnati se po teh navodilih. Toda dvomim, da bi imel vse zmožnosti, ki so poslancu potrebne. Ne rečem, govornik nisem slab. Saj kadar govorim v klubu, čigar predsednik sem — prosim pa, naj to med nama ostane, ker klub iz tehtnih vzrokov oblastvu ni prijavljen — mi vsi navzoči ploskajo, hvaleč me, da znam besede lepo postavljati in da rabim izbrane izraze, ki jih tudi občutljive klubove članice rade poslušajo, ne da bi pri tem zardevale.«

»Besede lepo postavljati! Rabiti izbrane izraze. Pojdi, pojdi!« me Vozel smeje se prekine. »Prijatelj, z uglajenosjo, bodi v vedenju bodi v govorjenju, v skupščini ne napraviš nikakega učinka, kvečjemu si kot nekak inteligenčni disident nakoplješ mržnjo svojih tovarišev. Saj ti je vendar znana latinska prislovica: Če živiš v Rimu, drži se rimskih običajev! — Pač pa ti je potreben močan glas, da si z njim priboriš posluh, nadalje primerna zbirka psovk, ki naj ti bodo vedno na razpolago, za vse slučaje pa tudi krepke pesti niso odveč, ker človek nikdar ne ve, kaj utegne priti med sejo.«

»A to, kar si mi navedel, so le telesne lastnosti. Kaj pa duševne zmožnosti, misli in ideje?« ga vprašam.

»Idej ni treba prav nikakih, prijatelj, pa tudi misli le za domačo rabo. Klub je, ki misli. Čim voljneje se pokoriš večini, to se pravi, čim manj samostojno misliš, tem rajši te bodo imeli. Ako boš pa mnogo sitnjaril s samostojnostjo svojih misli, nasvetov in predlogov, se kmalu najdeš pod klubovim kapom.«

»Nič ne de,« mu odvrnem; »jaz bi bil itak najrajši divjak. Divjaštvo se najbolj prilega moji naravi.«

»V navadnem smislu, da; še prav ti utegne priti. Toda v političnem, ne, ako hočeš kaj veljati.«

»Kateri stranki naj se pa pridružim, da zadenem pravo?« vzkliknem. »Če je namreč verjeti časniškim poročilom, in njim je treba vsekako verjeti, zmaguje vsaka stranka ali vsaj napreduje, in naj vsi kandidatje kake stranke pri volitvah propadejo, njeni listi so navzlic temu polni zmagoslavja ter pišejo: »Z izidom volitev smo lahko zadovoljni, zakaj moralna zmaga je na naši strani. Mi napredujemo, nasprotnik nazaduje.« in tako naprej.«

Vozel se nasmehne, nato pa pravi: »Prvič, same moralnosti zmage nihče nič ne ceni; drugič so taka in enaka poročila od urednikov namenjena prav za prav za humoristično rubriko časnika, kjer naj bi služila za smeh in zabavo, toda navihani stavci jih iz same nagajivosti vrinejo v njegov politični oddelek.«

»A tako! Torej jih ni smatrati za resne?« se začudim.

»Kaj še! Zato ti pa tole svetujem: Zdaj se snuje močna vladna stranka. V to vstopi! Tudi jaz se bom po volitvah preorijentiral in vstopil vanjo. Ali bo volilcem prav ali ne, za to jih ne bom vprašal. Seveda svoje dni, ko smo bili še mladi in neumni, smo take preorijentirance imenovali kruhoborce in neznačajneže, toda dandanes, ko so drugi časi in drugi nazori, pravimo o njih, da so uvidevni in dalekovidni. In res so. Le pomisli! Kakor je vsak Napoleonovih vojščakov nosil maršalsko palico v svojem telečnjaku, tako nosi vsak poslanec vladne stranke ministrski avtomobil pod svojim klobukom. Ali ti upanje, da pri naših nepretrganih krizah vsak trenutek lahko postaneš minister, ne bi zbujalo v prsih božanskih čuvstev? Kaj?«

»Gotovo, gotovo!« mu hitim pritrjevati. Nato pa v zadregi zakašljam, oklevajoč, ali naj omenim maslo na svoji

da ni bilo treba iskati strehe po hotelih. Prvi dve predstavi sta bili slajno obiskani. Pred tretjo pa se je zgodila strašna nesreča.

Usodnega dne je gospa Niewiazorowska vstala precej zgodaj in opravljala v vagonu jutranjo toaleto. Pri kodranju las je uporabljala majhen kuhalnik na špirit. Prav v trenutku, ko se je nekoliko bolj sklonila h kuhalniku, je potegnil skozi okno veter in razpihal plamen. Kakor bi trenil, se je vnela izgralkina spalna srajca in jela goreti. Igralka je v divjem strahu skočila skozi okno in tekla vsa v plamenih mimo voza. Njen klic na pomoč je prvi slišal neki železničar, ki je imel slučajno v rokah z vodo napolnjeno golido. Železničar je nesrečnico brž polil, vendar pa ji je rehote storil slabo uslugo. Za vodo so ostale take opekline, da ji zdravniška veda ni mogla več pomagati. Z nenavadnim junaštvom je prenašala nesrečna umetnica strašne muke. Ležala je v kadi olja. Okrog nje so se zbrale tovarišice in tovariši in jo tolažili. Obraz ji je bil strahovito skažen. Lep život se je izpremenil v eno samo rano. Vzlic neprestanemu trpljenju ni izgubila duševne prisotnosti. Ko so ji na zahtevo dali ogledalo in si je pogledala obraz, je vzdihnila resignirano:

— Da, Niewiarowske ni več!

Materi je poslala brzojavko, ki jo tolaži, češ, naj ne veriame novinarskim vestem. Čez nekaj ur jo je usmiljena smrt rešila nadaljnega trpljenja.

Ko so rakev s truplom Niewiarowske prepeljali v Varšavo, se je zbralo pred postajo toliko ljudi, da se je moral ustaviti ves cestni promet. Na zadnji poti pa jo je spremila dobesedno sva Varšava. Bil je pogreb, kakor se celo v Varšavi redkokdaj vidi.

Ameriške abstinentke in Chamberlinovo pivo

Mr. Backlass ,soprog mrs. Ale Backlass, predsednice »Ženske zveze za pobijanje alkohola« v Newyorku, ni hotel dati novinarjem nikakih podatkov o svoji zakonski družici. Najbrž nima posebne sreče v zakonu, ker je gospa soproga vse prehuda v svoji sveti gorečnosti in bojeviti navdušenosti. Medtem ko vsa Amerika slavi letalca Chamberlina in Levina, ju ta gospa v newyorških listih napada in jima šteje hude levite. Kaj sta neki storila? Po nedvomnih podatkih sta zahtevala takoj po prihodu v Cottlus vrček piva. Spila sta na dušek vsak tri vrčke in se kaj pohvalno izrazila o tej pijači, ki je žal v Zedinjenih državah zabranjena. Pohujšanje pa je šlo še naprej, kar goreči abstinentki mrs Backlassovi ne gre iz glave. Ko so Čehi izvedeli, da sta ameriška letalca navdušena za pivo, jima je mesto Plzenj, domovina izbornega »plzenskega«, poslalo sod piva in velik srebrn vrček. Američana sicer nista utegnila priti osebno v domovino te dobre pijače, ali Chamberlin je dovolil mestu, da sme uporabljati njegovo ime za novo vrsto piva.

Ko je mrs. Backlassova izvedela za to zasmehovanje suhe postave, se je brž obrnila na Chamberlinovo mater. Vprašala jo je, kakšno stališče bo zavzela v tej mučni zadevi? Srečna mati je odvrnila, da so ti glasovi najbrž obrekovanje, ker je njen Clarens vzgojen kot popolen abstinent. Ženska abstinentska zveza je vzela odgovor na znanje, vendar pa je imenovala poseben preiskovalni odbor. Če bi se potrdile novice o pivu, bo zveza predlagala, da se imajo odpovedati vse slavnosti ob Chamberlinovem povratku. Mrs. Backlass je grozeče dvignila predsedniški zvonec in zaklicala: »Nobeno junaštvo na svetu ne odtehta zmernosti!«

Upajmo, da srborita gospa Backlassova ne bo prišla v tak neprijeten položaj, kakor mis Henrietta Svinnitaine, predsednica »Zvez podjarmljenih žena«. Le- ta je namreč zahtevala — mi smo to svojevrstno zahtevo že zabeležili — da naj oblasti pošljejo Levina uklenjenega domov, ker je šel čez ocean, ne da bi bil dobil dovoljenje svoje žene. Mr. Levine pa se je pismeno obrnila na svojo nepooblaščeno braniteljico in jo prosila, naj prišteđi svoj smodnik za boljšo priložnost. Ponosna je na moža in se nikakor ne čuti »podjarmljene«.

Vsekakor žensko javno udejstvovanje v Ameriki — že po teh primerih sodeč — ne prinaša v javno življenje nežnosti in srčnosti. Srboritosti in fanatizma imajo namreč moški sami dovolj!

Vesela revolucija v Ljeningradu

Sovjetska vlada je posnela ob svoji obletnici film «10 dni, ki so pretresli svet». Uprizorila je na novo oktoberske dni iz leta 1917., ko so streljale uporne križarke in oklopnice na tako zvano «Zimsko palačo» v Petrogradu nekdanjo carsko in pozneje Kerenskega rezidenco. Če so hoteli uprizoriti v suhem juniju deževen oktoberski dan, so morali poplaviti trg z vodo. Ognjegasci so 30 ur zajemali vodo iz reke Neve, dokler ni postala okolica palače tako mokra kot je bila v oktobru leta 1917. Čez luže so udrli oddelki oboroženih revolucijonarjev. Svetilo jim je 140 žarometov, 180 električnih solnc in na stotine lučk po oknih in na strehi Zimske palače. Težki avtomobili so razdrli iz drv zložene utrdbe, kjer so se držali zadnji protibolješeviški oddelki. Povsod so obležali številni «mrtvi». Pobesnela množica je kriče vrgla z vrat pozlačene orle. Par ur se je Petrograd kar tresel od pokanja topov, pušk in strojnic, od sikanja in prasketanja električnih tokov. Mnogi udeleženci so bili pred desetimi leti navzoči pri zgodovinski zasedbi Zimske palače in so se lahko zdaj popolnoma uživeli v svojo vlogo. Kričali in streljali so kakor besni.

Še več posla so imeli režiserji v Smolnem Institutu, nekdanji dekliški šoli, prvem sedežu boljševiške vlade. Treba je bilo oživeti nekdanjo zanemarjenost izza revolucijskih dni. Predvsem so pripeljali iz mestnega vrta 120 vozov lanskega suhega listja, posuli ves trg pred poslopjem in ga dolgo polivali z vodo. Tako so naredili jesen. Za notranje posnetke pa je bilo treba posuti tla in hodnike z nebroj čikov, v znamenju katerih se je izvršila revolucija. Režiserji so nabrali to gradivo po raznih trgovskih in drugih klubih, zbirali pa so ga tri dni. Nato so pripeljali v Smolni institut več vozov čikov in ogorkov od cigaret ter z njimi obilno posipali sobane in hodnike. Tako so se pričarali dnevi revolucije . . .

No, tokrat so bili z «revolucijo» najbolj nezadovoljni petrograjski cestni pometači in postrežkinje v Smolnem institutu, ki so imeli po uprizoritvi polne roke odvišnega dela.

Devetnajst namesto dvajset

Turški kadilci, ki si v Carigradu kupijo zavojček cigaret, so vedno ogoljufani. Če se namreč ne potrudijo, da bi prešteli svalčice, morajo ugotoviti, da jim nudi republika namesto dvajset cigaret le devetnajst. Dvajseto si namreč vzame Kemalova vlada kot neprostovoljen «prostovoljen» davek kadilcev, namenjen pa je ta skromni prispevek izgradnji turške zračne flotilje.

Turški listi, ki beležijo to kurijozno vest, menijo, da se mora v Turčiji popušiti zelo veliko tobaka, če upa vlada z omenjenim petodstotnim davkom v doglednem času zgraditi in izpopolniti svoje zračno brodovje. Razen seveda, pripominjajo šaljivo, če se Mustafa Kemal paša ne namerava zadovoljiti z brodovjem dveh do treh letal . . .

Žena in ogledalo

Švedski list »Moderna žena« je razposlal več tisoč naročnicam vprašanje, koliko časa zapravijo pred ogledalom. Na podlagi odgovorov je uredništvo lista izračunalo, da normalna ženska zapravi pred ogledalom do 15.000 ur, t. j. približno dve leti svojega življenja. To ne velja kajpa za priznane ali namišljene lepotice, ki se sploh težko ločijo od ogledala. Pri povprečni ženski je zapravljanje časa pred zrcalom razdeljeno tako-le:

Dekletce od 7 do 10 let ostane pred ogledalom kvečjemu 4 do 5 minut dnevno. V starosti do 15 let naraste ta čas na 15 do 20 minut dnevno. V najodgovornejši mladosti pred 20 letom zahteva ogledalo vsaj eno uro dnevno. Ko pa se bliža nevarna doba, ki nastopi nekako s 40 letom, je že treba vsaj dve uri na dan popravljati to, kar se da popraviti. Po 45 letu gre z vsakimi 5 leti za pol ure dnevno nazaj. Končno zadostuje za 70 letno starko 5 minut pred ogledalom kakor za 7 letno dekletce. Res pa je, da ne postane ženska dve leti starejša zato, ker zapravi dve leti svojega življenja pred zvestim ogledalom.

Dolarske princese se nočejo več možiti

V Chicagu je, kakor poročajo tamošnji listi, 155 mladih žen, kojih premoženje se ceni najmanj na en milijon dolarjev. Od teh zavidanja vrednih dolarskih princes jih je le 43 poročenih. Kako to? Dame nočejo namreč ničesar čuti o ljubezni željnih mladeničih, ki jih dolže, da jim je zgolj za doto. Te princese torej niso srečne. Rade bi se poročile, same ne vedo, koga naj bi vzele. Ker jim je to vprašanje očividno pretežko, je teh 112 devojk sklenilo, da se sploh ne poroče. Najhuje se godi seveda pri tem moškim, namreč onim, ki jim ni samo do denarja, ampak predvsem do krasotic. Kakor kaže, je sklep teh milijonark končnoveljaven in nameravajo povsem resno ostati stare samke. Večina od njih se je že posvetila karitativnemu, socijalnemu, kulturnemu in političnemu delu.

Škoda lepih milijončkov!

Koketa proti svoji volji

V rotterdamskem Velikem gledališču igra Viljemina Kley. Dama je stara 82 let, pa nastopa še vedno z mladostnim elanom. Pred kratkim je imela predstavljati neko 60letno ženo. Ker so ji igralci vedno delali komplimente, češ da izgleda zelo mladostno, je sklenila, da se pri glavni skušnji ne bo šminkala. Če bi režiserju stvar ne bila povšeči, je še vedno prilike dovolj, da si popravi svojo vnanjost.

In res! Ko se je začela skušnja, ji je režiser začuden dejal: »Kaj ste vendar storili, gospa Kley? Zakaj ste se našminkali tako mladostno? Saj vzbujate vtis 45letne dame, pa hočete igrati 60-letno!«

In gospa Kley se je morala zvečer v resnici našminkati stareje, da je izgledala 20 let mlajša kot je v resnici.

Tako poročajo holandski listi, ki jim prepuščamo vso odgovornost.

Kronane neveste

Angleži bi zelo radi oženili svojega Waleškega princa, pa ne gre in ne gre. Nerodno je, da se sme ženiti samo v vladarski rodbini. Statistiku Drallersu je šla zadeva posebno k srcu. Potrudil se je in natančno proučil tako zvani Gotha almanah, v katerem so seznami članov vseh vladarskih rodbin in visoke aristokracije. Dognal je, da ima prestolonaslednik na vsem svetu kvečjemu deset nevest, ki pridejo resno v poštev. Če bomo pričeli z najmlajšimi, so na prvem mestu 17 letna nizozemska princesa Luiza, španska infanta Beatrica in danska princesa Teodora. Nato imamo starejše neveste: rumunsko Ileano, belgijsko Marijo-Jose, italijansko Giovano, bolgarsko Evdokijo, Švedinjo Marto in Hildo von Luksenburg. Grkinja Irena pa je begunka v Švici. Zadnjih sedem princes se že bliža ali oddaljuje 25 letu in so tedaj zrele za poroko. Princ Waleški bo tedaj lahko izbiral po vsem svetu.

— Kaj, ti se pečaš z muziko?
— Da, igram gosli.
— Igraš tudi Chopina?
— Če ti pravim vendar, da igram samo gosli!

BEN-HUR

Prekrasni, deloma kolorirani velefilm. — Oba dela v enem sporedu. — V glavnih vlogah najlepši ljubavni par Amerike

Betty Bronson
in
Ramon Novario

Samo še danes! Samo še danes!

Dnevne predstave točno ob: 3., 5., ½ na 8 in ¼ na 10.

Pri vseh predstavah pomnoženi orkester.

Elitni kino Matica.
Kongresni trg 9. — Telefon št. 2124.

Profesor – morilec

Upokojeni profesor Laville, ki biva v Clamordu na Francoskem, je moral večkrat krotiti svojega vratarja Boudona, ker je le-ta pogosto pretepal svojo ženo. Koncem maja je bil vratar tako nasilen, da je 70 letni profesor pograbil starinski japonski meč in šel nadenj. Zahteval je, da naj pusti svoj žrtev. V jezi je dvignil meč, se spotaknil in padel. Imel je nenavadno smolo: Nehoté je zadrl meč v vratarja in mu prebodel srce. Bourdon je takoj izdihnil. Potrti starec, znan rudarski strokovnjak, je jokaje izpovedal oblastim svojo nesrečo. Pravil je, da bi bil lahko že zdavnaj odpustil vratarja, pa se mu je smilila njegova deca. Sodniki so vpoštevali starost in neomadeževano preteklost slučajnega morilca. Obsodili so ga samo na 6 mesecev zapora in še to pogojno. Prof. Lavilleju tedaj ne bo treba v ječo.

Škof in šahist

Canterburyski nadškof je nekoč naletel v gozdu na moža, ki je sam samcat sedel na tleh s šahovnico pred seboj. Ves začuden je cerkveni knez stopil iz voza in vprašal nenavadnega tujca, kaj počne.

«Kakor vidite, igram šah!» je odgovoril možak, ne da bi se zmenil za škofa.

Škof se je še bolj začudil: «Pa mi vendar ne boš trdil, da šahiraš sam s seboj?»

«Seveda ne!» je pokojno odgovoril neznanec. «Igram namreč z ljubim Bogom.»

«Z ljubim Bogom? No, potem te pa ne bo mnogo stalo, če izgubiš.»

«Zakaj bi me ne stalo?» je užaljeno odvrnil možak. «Če izgubim, plačam pošteno. Čakajte, mogoče ste mi prinesli srečo . . . Ne, danes imam strašno smolo, partija je izgubljena».

Škof se ni mogel vzdržati, da se ne bi smejal. Toda medtem je neznanec že potegnil trideset gvinej iz žepa in jih je ponudil svojemu sobesedniku:

«Čudno je to, prečastiti: kadar izgubim, mi pošlje ljubi Bog vedno nekoga, da lahko razdeli dobljeni denar med reveže. Evo, tu je vsota.»

Rad ali nerad je moral škof vtakniti gvineje v žep. Ko ga je čez mesec dni pot zopet zanesla skozi tisti gozd, je vnovič zagledal šahista, ki mu je že od daleč zavpil:

«Odkar se nisva videla, se mi sreča še ni vrnila. Danes pa, se mi zdi, se bom lahko maščeval . . . Vidite prečastiti, ljubi Bog je igro izgubil.»

«Z dobro,» je odvrnil škof. «Toda kdo ti bo plačal dobitek?»

«Vi, prečastiti,» se je lokavo zasmejal neznanec. «Igral sem za tisoč gvinej in ljubi Bog mi vedno, kadar dobim, pošlje nekoga, ki mi denar prav tako pošteno plača, kakor ga plačam jaz, če izgubim. Tu v gozdu imam nekaj dobrih prijateljev, ki vam lahko potrdijo, da je vse to, kar sem vam sedaj povedal, do pičice resnično».

S kislim obrazom se je moral škof odločiti, da izprazni vse svoje žepe in plača srečnemu dobitniku tisoč gvinej. Nato jo je urno pobral, zakaj malo ga je mikalo priti v dotik s prijatelji gozdnega šahista.

Stehtani gostje

Na zgornjem Hesenskem v Nemčji so ljudje dokaj premožni in zelo čislajo obilne pojedine. Posebno sloveče so ženitovanjske gostije, ki so bile nekoč tudi na Slovenskem jako obilne in dolgotrajne, kar pa dandanašnji niso več. V neki ondotni vasi je šaljivemu kmetu, ki je možil svojo hčer in pripravil bogato pojedino, prišla nenavadna misel. Ko so prispeli v hišo povabljeni svatje, je dal prinesti veliko tehtnico, ki je na nji tehtal pitano domačo živino. Drug za drugim so morali gostje stopiti na tehtnico, kjer jih je dobrodušni gostitelj skrbno stehtal in zabeležil težo. Nato so svatje, ki so razumeli to tehtanje kot sicer nenavadno, vendar pa dovoljeno ženitovanjsko šalo, sedli za obilno obložene mize in si dodobra privoščili krepkih in slastnih jedač in pijač. Jedli in pili so pozno v noč, ob uri polnočni pa jih je dovtipni gospodar zopet povabil na tehtnico. Hočeš-nočeš, vsak se je moral pokoriti gostiteljevi malce čudaški želji. Nekateri so sicer omahovali na tehtnici, ali šlo je vendarle — teža je bila zaznamovana.

Dognalo se je sledeče: Vsi gostje skupaj so pridobili 75 kg na teži. Slabi jedci so tehtali kvečjemu 1½ kg več kot pred gostijo, požeruhi pa so spravili v svoje zajetne trebuhe tri kilograme in še več. Pa ne, da bi bil imel veseli hesenski kmetič kake »znanstvene namene«, ko je dal stehtati svoje goste. Ne: najboljši jedec je dobil venec iz hrastovega listja. Ovenčan kakor olimpijski zmagovalec se je vsedel na častno mesto za mizo, vrle kuharice pa so urno postregle njemu in vsem gostom s skledami novih, pravkar pripravljenih jedač, med tem ko so hlapci obilno točili pivo in vino.

Poročilo nam nič ne pove, ali so pri teh požeruških tekmah uporabljali klistirje in druge pripomočke kakor nekoč na dvoru kralja Ludvika XV....

glavi. Vendar iz sramežljivosti se ne morem odločiti; zato pa pravim: »Vendar iz sramežljivosti se ne morem odločiti; zato pa pravim: »Vendar pa ima poslanec tudi vsakojake neprijetnosti!«

»Nekaj malega jih že ima,« mi Vozel pritrdi. »Kar doma pri svoji ljubi ženki seveda ne sme sedeti. Vsako četrt leta se radi lepšega že mora prikazati v skupščini. Zato ima pa tudi ugodnosti: celoletne dijete za nekaj skupščinskih sej, ki se jih udeleži ali pa ne, nadalje komisije, provizije in tako dalje. Aa! Ali se ti voda dela v ustih? Aa! In končno, naslov »gospod narodni poslanec« se vendar tudi lepše sliši nego samo »gospod Keber«. Razen tega utegneš tu pa tam prejeti tudi kako parfumirano pisemce, v katerem te soproga kakega tvojega tovariša zaupno povprašuje, kako se njen mož vede tam doli ob Dunavu, ali morda misli, da se njegova poslanska imuniteta razteza tudi na vratolomne skoke čez zakonsko ojnico? Taka zaupna vprašanja pa vedno dobro denejo človeku, ker kažejo, da nekaj velja na svetu.«

»Ti! Ker sva že pri tej točki,« zajecljam, »ne rečem, da ne bi kandidiral, toda strah me je stopiti v javnost, ker imam maslo na glavi.«

»Eh, kaj bi tisto!« se Vozel nasmeje. »Maslo na glavi imamo vsi; razlikujemo se samo po njega kolikosti in kakovosti. Nekateri ga nosimo po kilogramih, drugi po dekagramih, nekateri imajo presnega, drugi žezkega. Ako ga imaš tudi ti, o čemer sicer ne dvomim, boš pač vreden naš bratec. Ko bi ga ne imel, bi ti ga pa tvoji nasprotniki sami namazali na glavo.«

»Baš to je, česar se bojim, da bi moje ime vlačili po javni umazaniji.«

»Prazna bojazen! Procedura pri tem je namreč takale: čim globlje te bodo listi nasprotnikov v blato tlačili, tem više te bodo časniki tvoje stranke v nebo povzdigovali. Iz teh nasprotij si pa čitatelj napravi sodbo, ki ga dovede do zaključka, da si pač tak, kakršni so drugi ljudje, nič boljši in nič slabši.«

To rekši pogleda na uro, nakar vzklikne: »Uh! Predolgo sem se zamudil. Volilci že gotovo nestrpno čakajo name.«

Nato je pa odbrzel proti gostilni »Pri zavednem volilcu«, kjer je tisti dan imel volilni shod.

In jaz? Jaz se pa še do danes nisem odločil, ali bi kandidiral ali ne, in sicer zgolj zaradi masla na svoji glavi, boječ se, da ga moji nasprotniki ne bi preveč razmazovali po svojem časopisju.

Henri Duvernois:

Tuja lastnina

Lina ni mogla iti iz mesta na kmete, ne da bi prinesla z izprehoda velikanski šopek. Po poroki se je zdela Gastonu ta otroška ljubezen do cvetic v prvem času zakona prav ljubka navada. Nerodno, a iskreno je sodeloval pri sestavljanju šopkov in jih celo pomagal nositi domov. Vsako nedeljo zvečer sta se tako spomladi in poleti, v jeseni težko obložena vozila z dežele v Pariz. V žalostni poltemi zakajenega vagona je nekega soparnega poletnega večera Lina pokazala soprogu z roko dnevni plen, ki je ležal na leseni polici nad sedeži.

— Poglej moje lepe cvetke! Kako so ovenele!

— Vrzi jih skozi okno!

Odmaknila se je od njega, kakor bi jo bil ugriznil, in dejala z očitkom v očeh:

— Gotovo me ljubiš mnogo manj, da si upaš reči kaj takega!

Nestrpno je Lina čakala, da pride nedelja, ki je bila zanjo dan veselja. V jeseni, ko ni bilo več cvetic, je trgala pestro listje in krasila z njim malo stanovanje.

Vsaka strast ima pa svojo bolno stran in Lina ni bila izjema iz tega pravila: pred vsem je imela rada cvetje, ki je viselo iz ograjenih vrtov. Spretno kakor tatica se je splazila tik ob zidovih in se vspenjala kvišku, med tem ko je Gaston moral stati sredi ceste na straži, da ju ne bi kdo videl iz hiše. Tu je moral na oko povsem nedolžno čakati in v nevarnosti zaklicati: »Dva in dvajset!« — kakor sta se bila domenila.

Reči moram, da je mnogokrat izustil ta klic brez povoda. Globoko je namreč spoštoval tujo lastnino in spričo Linine bolestne strasti so ga navdajale vse notranje muke tatu, ki je šele začetnik. Vse lepe nedelje in praznike mu je pokvarila s tem svojim nabiranjem cvetja. Ko pa je naposled opazila, da jo s svojim klicem po nepotrebnem plaši, je moral obljubiti, da bo poslej bolj resno opravljal svojo opazovalsko dolžnost. Lina je bila majhna in spretna; zahrbtno kakor mačka se je plazila ob plotovih in zidovih, se naenkrat vzpela na prste in bliskoma utrgala vejico španskega bezga ali grozd glicinije.

Večkrat sta imela velike sitnosti. Lastniki, še bolj pa lastnice, so se često iznenada pokazali, divje kričeč: »Tatovi! Tatinska zalega!« in pretili s pestjo.

»Po orožnike pojdem in vas dam zapreti!«

Toda Lina je imela svoj zakonik:

»Vse, kar visi preko ograje na cesto, sme vzeti vsak, kdor gre mimo,« je izjavljala z resnim glasom. »Zakaj niste porezali svojega španskega bezga? Jaz bi vas lahko naznanila oblasti, ker v svoji malomarnosti ne skrbite za to, da je javna pot prosta. Ali ne vidite, da ovirate promet?«

»To je pa že preveč!«

»Kaj se pa tako vznemirjate zaradi teh bore nekaj cvetov?«

»Tisti, ki so ga obesili, je tudi najprej ukradel šivanko.«

Gaston je vselej molčal v teh neprijetnih položajih.

»Pomagaj mi vendar!« se je jezila Lina. »Saj sem tvoja žena! Ali se morda bojiš, da se ne potegneš zame?«

Oj, ti prekleti šopki! Nekega dne je iz grmovja počil strel, ko se je Lina iztezala preko ograje. K sreči ni nikogar zadel. Drugič sta bila dejansko napadena: Gaston je dobil par poštenih med rebra, divja kmetica pa je Lini čisto raztrgala klobuk. Toda ta je obžalovala samo lepi španski bezeg, ki ga je morala pustiti na bojišču.

Ko sta se z naglim begom rešila, je Gaston jezen dejal svoji ženi:

»Zdaj mi je teh komedij dovolj! Če hočeš, ti nakupim vsak teden najlepših cvetlic po cvetličarnah . . .«

«To ni isto!« je odgovorila Lina in

Kraljestvo mode

Planinski dresi

S prodiranjem planinskih sportov v vse kroge mestnega prebivalstva, zlasti pa med ženstvo, se samo po sebi pojavlja vprašanje planinskih dresov oziroma primernih modnih oblik za planinske obleke. Še pred kratkim je veljalo pravilo, da se pri planinskem oblačilu ni treba prav nič ozirati na modo in da zadostujejo na gorah tudi najbolj zanikrne kombinacije ponošenih starih oblek. Razmerje človeka do prirode pa postaja v zadnjem času bolj estetično in v okvir mogočnih velikanov, na vetrovna skalovja in v visokoalpinske domove spada dandanes že moderno skrojena planinska obleka.

To velja zlasti za ženske, gojiteljice planinskih sportov. Materijal za take oblekce bodi preprost, morda prečkano vzorčast ali pa tudi gladek, kakor nanese izbira in odloči okus. Novost je tudi, da se nosijo surovosvilene bluze, ki so sicer dražje kot navadne pralne bluze, toda prijetnejše in učinkovitejše. — Vsekakor je uvajanje mode v planinski sport novost, ki jo je treba pozdraviti, četudi bo kak konzervativen planinec ugovarjal, češ, kaj pa je trega treba.

Naša slika predočuje nekaj vzorcev takih novodobnih oblekc, ki so sicer vse preproste, ki pa imajo vendar le neko elegantno modno usmerjenost in prikupljivo krojno linijo.

NOVA HIGIJENSKA METODA

Pored same estetske čistoće, kako ju pod pojmom čistoće obično shvaćamo postoji već danas dobro poznata tako zvana «bakteriološka čistoća» Na kraju krajeva svaka nečistoća potjeće od bakterija. Na jednom području veoma je teško po prirodi biti bakteriološki čist. Mi vodimo dnevnu borbu sa crijevnim bakterijama. Prodru li one ili njiho i otrovi kroz crijevo, to astaju hr orrhoidi, na kojima trpi ogroman broj ljudi, a predstavljaju ujedno već od pamtivijeka jednu od najneprijatnijih vrsta bolesti. Bakteriološka znanost dala nam je u ruke jedno specifično protusredstvo, a to je «POSTE RIZAN». Njegova uporaba kao mast i čepići, pruža nam novu metodu higijene, pomoću koje možemo očuvati čistoću i zdravlje. 7993—a

Kombiniraj,

to naj ti bo modni diktat letošnjega poletja, ki ne prinaša bogve kakšnih izprememb in ki ti zato prepušča poln razmah tvoje modne fantazije. V sredi imaš primer skrajno

rafinirane elegantnosti, ki jo dosežeš s sila preprostimi sredstvi. Ob straneh pa dva modela kričeče barvanih telovnikov brez rokavov, kojih umetelnost tiči samo v elegantni sprednji fasonski liniji.

Dvobarvne peščinske oblekce

Te vrste kopalne obleke so letos posebno en vogue in jih sestavljamo navadno v največjih barvnih kontrastih. Svetlejša barva spada v gornjo partijo, dočim so krilce in spodaj skrite kopalne hlačke temne barve. Krilce se deli v dva volana, dočim je gornja partija često na obeh straneh zadrgnjena. Taki trikoji učinkujejo v kombinacijah belo-črno, zeleno-črno, modro- temno modro, belo-rdeče, belo-modro itd. izredno gracilno.

Radio

Izvleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 10 kw), FRANKFURT (428 m 9 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), RIM (449 m 12 kw), LANGENBERG (468 m 60 kw), DUNAJ (517 m 20 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw).

Nedelja, 10. julija.

BERLIN 21: Kavalerijske koračnice iz starih in novih časov.
FRANKFURT 20.30: Zabaven večer, nato koncert za ples.
STUTTGART 20: Mešan večer. (Arije in orkestralni komadi iz različnih oper, klavir, recitacije, pesmi in podobno).
PRAGA 20: Simfoničen koncert češke filharmonije. — Skladbe Čajkovskega. (Prenos iz Smetanove dvorane v Pragi).
BRNO 18: Bariton poje pesmi in arije skladateljev: Verdija, Puccinija, Beethovna, Mendelssohna in Schuberta.
20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage.
RIM 21.10: Simfoničen koncert. — 1. Wagner: »Rienzi«. (Uvertura). — 2. Vieuxtemps: Violinski koncert z orkestrom v D-molu. — 3. Borodin: »Princ Igor«. (Plesi). — 4. Predavanje. — 5. P. di Pietro: »Magia«.
LANGENBERG: R. Dellinger: »Don Cezar«. Opereta v treh dejanjih.
DUNAJ 18: Večer sonat. — 1. Reger: Mala sonata v D-molu. — 2. Mozart: Sonata v Es-duru. — 3. Reger: Kadar sneži; Gozdna sonata; Predaja src; Moja draga. (Pesmi).
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

Pondeljek, 11. julija.

BERLIN 21: Komorna glasba. — 1. Bossi: Trio v D-molu, op. 107. — 2. Čajkovskij: Trio v A-molu, op. 50.
FRANKFURT 20: Koncert Thomanskega pevskega zbora iz Lipskega.
STUTTGART 20.10: Wagnerjev večer. Odlomki iz njegovih oper: »Tannhäuser«, »Rienzi«, »Lohengrin«, »Siegfried« in »Parsifal«.
PRAGA 21: Koncert. — 1. Ciganske pesmi. — 2. Liszt: Madžarska rapsodija. — 3. Ruske pesmi. — 4. Čajkovskij: Trepak iz suite orehovcev. — 5. Bolgarske pesmi. — 6. Micka: »Kolo«.
BRNO 19: Orkestralen in pevski koncert.
20.30: Pesmi. — 1. Musorgski: Varlamova pesem iz opere »Boris Godunov«. — 2. Rimski-Korsakov: Ljuboševa pesem iz »Sandke«. — 3. Ruske narodne pesmi. Nato koncert godbe za ples.
RIM 21: Simfoničen koncert.
DUNAJ 20.05: Koncert skladb avstrijskih komponistov.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

Torek, 12. julija.

FRANKFURT 20: Orkestralen koncert. — 1. Meyerbeer: »Preroke«. (Kronska koračnica). — 2. Lassen: Beethovnova uvertura. — 3. Delibes: »Sylvia«. (Baletna glasba). — 4. Dvořak: Slovanski plesi, št. 1 in 3. — 5. Wagner: »Rienzi«. (Uvertura). — 6. Verdi: »Aida«. (Fantazija). Sledi zabaven večer.
STUTTGART 20: Koncert gojencev badenskega konservatorija.
LANGENBERG 20.30: Orkestralen koncert.
PRAGA 20.10: Mešan zbor, nato pa odlomki iz Kálmánove operete »Pustna diva«.
BRNO 20: Koncert komorne glasbe.
RIM 21.10: Koncert lahke glasbe.
DUNAJ 20.05: Dunajčanje v zrcalu svojih pesmi. (Recitacije, petje in klavir ter orkestralne skladbe svetovno znanih dunajskih skladateljev).
VARŠAVA 20.30: Odlomki iz Leharjeve operete »Frasquita«.

Sreda, 13. julija.

BERLIN 20.30: Stara glasba. — 1. Koncert za godala, v A-molu. — 2. Bach: Koncert v D-molu, za cimbalo in godalni orkester. — 3. Händel: Koncert v F-duru, za pihala in godalni orkester. — 4. Mozart: Rondo za cimbalo in orkester. — 5. Monn: Koncert za cimbalo in orkester. — 6. Dittersdorf: Simfonija v C-duru.
FRANKFURT 20.15: L. Fall: »Preljubi Avguštine«. Opereta v treh dejanjih.
STUTTGART 20.30: Björnstjerne Björnsohn: »Zemljepisje in ljubezen«. Veseloigra v treh dejanjih.
PRAGA 21: Literaren večer.
BRNO 19.40: Koncert. — 1. Thomas: »Reymonde«. (Uvertura). — 2. Bizet: Iz Arlésienske suite. — 3. Chopin: Fantazija v F-molu. — 4. Bergeretty: Starofrancoske pesmi. - 5. Offenbach: Fantazija iz »Hoffmannovih pripovedk«. — 6. Chopin: Scherzo v B-molu. — 7. Pastourelly: Starofrancoske pesmi, — 8. Urbach: Iz Delibesovih skladb.
RIM 21.10: Vokalen in instrumentalen večer.
DUNAJ 21: Koncertna akademija.
VARŠAVA 20.30: Francoska glasba. — 1. Saint-Saens: Septet, za trobento, dve violini, brač, čelo, kontrabas in klavir. — 2. Dve francoski pesmi. — 3. Debussy: Sonata za violino in klavir.

Četrtek, 14. julija.

BERLIN 20.30: L. Fuldov večer. (Orkester, vokalni in instrumentalni solisti itd.)
FRANKFURT 21.15: A. Wildgans: »Ubošivo Tragedija. Nato koncert Schubertovih skladb.
LANGENBERG 20: Orkestralen koncert združenih orkestrov Barmen-Elberfeld.
PRAGA 20.10: Zabaven večer.
BRNO 19: Orkestralen koncert. — Schubert, Loewe. Brahms.
20: Simfoničen koncert. — 1. Haydn: Simfonija št. 12, v G-duru. — 2. Händel-Hubay: Largheto. — 3. Mozart: Simfonija št. 41, v D-duru.
RIM 21.10: Vokalen in instrumentalen koncert.
DUNAJ 20.05: Koncert dunajskega koncertnega orkestra in solistov.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

Petek, 15. julija.

BERLIN 20.30: Orkestralen koncert. — 1. Mozart: »Titus«. (Uvertura). — 2. Mozart: Per questa della mano; arija za sopran, kontrabas in spremljevanje komornega orkestra. — 3. Schubert: Simfonija v C-molu. — 4. Bottesini: Veliki napev za violino in kontrabas. — 5. Berlioz: »Bonvenuto Cellini«. (Uvertura).
22.30: Narodne pesmi in plesi.
FRANKFURT 20: Koncert komorne glasbe. — Butting, Eisler, Odak, Martinu.
STUTTGART 20: Prenos koncerta iz Baden-Badna. — 1. Butting: Suita za violino in klavir. — 2. Eisler: »Dnevnik«. — 3. Reutter: Sonata za čelo in klavir. — 4. Odak: Godalni kvartet.
PRAGA 21: Koncert. — 1. Mendelssohn: Mirno morje in srečna vožnja. — 2. Brahms: Rapsodija; klavir-solo. — 3. Schuhmann: Romanca. — 4. Smetana: Valček; Na obali. — 5. Dvořak: Slovanski plesi.
BRNO 19: Orkestralen koncert. - Meyerbeer. Massenet, Gauwatin, Gounod.
20.30: Koncert tamburaškega zbora Harmonia. — Farkaš: Hrvatska koračnica. — 2. Broz: Venec slovanskih pesmi. — 3. Hruza: Savski valovi. — 4. Mahac: Vesela Praga.
DUNAJ 20: Flotow: »Marta«. Opera v štirih dejanjih.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert. — Haydn, Beethoven, Chopin, Puccini, Liszt, Bizet, Schubert.

Sobota, 16. julija.

BERLIN 20.30: »Berlinska noč«. Akustična slika.
FRANKFURT 20.15: Klavirski koncert, nato pa koncert lužiškosrbske glasbe. (Zbor in komorni orkester).
STUTTGART 20.15: Komorna glasba. — 1. Lazzari: Sonata za violino in klavir. — 2. Schubert: Klavirski trio, za violino, čelo in klavir.
PRAGA 20.10: Koncert operetne glasbe; nato koncert orkestra na pihala.
BRNO 19.45: Orkestralen koncert. — 1. Suppe: »Isabella«. (Uvertura). — 2. Lehar: »Carevič«. (Fantazija). — 3. Eysler: »Ljubljenec ženske«. — 4. Nedbal: »Suzanina tajnost«.
RIM 21.10: Prenos iz gledališča.
DUNAJ 19.30: J. Landau: »Vijoličasta rokavica« in »Razgovor«, dve komediji iz zakonskega življenja. Sledi: »Tobby«, K. Goetzova groteska.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

V vsakem

gospodinjstvu so postali različni usnjeni izdelki neznatni, kakor: rjavi čevlji, aktovke, usnjeni kovčegi, usnjeni stoli itd., katere z Brauns'ovo

„Vilbra" barvo za usnje

popolnoma prebarvaš in prenoviš. Ako prebarvaš take usnjene izdelke, bodeš imel z njimi novo veselje.

odkimala z glavo. »To je prav tako, kakor če bi dejal lovcem: Kupujte divjačino pri prodajalcih!«

Vendar je mirovala mesec dni. Ko je pa neko nedeljo popoldne malo sanjavo, malo melanholično korakala roko v roki z Gastonom, je zapazila nad nizkim zidom krasno modro hortenzijo, ki je sklanjala svojo težko glavo.

»Joj,« je vzkliknila in vsa prebledela, «kako je lepa!«

Gaston se je delal gluhega:

»Zelo lepa, dragica. A stopiva zdaj na levo, tam je kmetija, kjer se dobi izborno kislo mleko.«

Toda Lina je vsa zamaknjena obstala.

»Čuj, dragi Gaston, samo še to pot, poslednjikrat!... Dovoli mi. Poglej kako lep je ta cvet. Nihče naju ne vidi. Zastori v hiši so spuščeni. Ali mi dovoliš? Kaj ne, da mi dovoliš!«

Premagani Gaston je dejal: »Nu, tak pojdi!«

Sekundo pozneje je hortenzija padla, toda ob enem so se odprla vrata v zidu. Star možak je stopil na cesto. Nič divji ni bil videti, narobe, celo smehljal se je v svojo snežno belo brado.

«Gospod,« je rekla Lina, rdeča kakor kuhan rak. »Ta cvet je visel na cesto in je bil torej na razpolago mimogredočim!«

»O ne!« je odgovoril starec. »Toda to nič ne de; ker ljubite cvetje, vstopite, gospodična, lahko si natrgate najlepšega, kolikor hočete.«

»Toda,« je zajecljala Lina in pokazala na Gastona, ki je stopal bližje, »moj soprog je tu...«

»Naj vstopi tudi on.«

»Gospod,« je dejal Gaston v zadregi, »prosim, oprostite...«

Toda Lina je že vstopila in občudovala prekrasni vrt, ki je bil poln najlepših cvetk.

»Vzemite, kolikor morete odnesti,« je dejal lastnik. »Čez štirinajst dni odpotujem na jug. Hiša je z vrtom na prodaj. Če vam je drago, pridite tudi prihodnjo nedeljo.«

In res sta se vrnila prihodnjo nedeljo, toda to pot se je Lina obotavljala.

»Čudno,« je dejala staremu lastniku, »danes kar ne morem trgati cvetlic. Zdi se mi, da jih morim. Preprijazni ste, dragi gospod, toda danes vam vzamem samo to razcvelo vrtnico, ki je itak že na koncu svojega življenja.«

Ves teden je bila zelo molčečna. Gaston je uganil njeno tajno željo. Imela sta nekaj prihrankov in če starec ne bi zahteval pretirane cene, bi si morda lahko kupila hišico s krasnim vrtom. Gaston se je peljal tja, uredil je stvar in nekega lepega nedeljskega popoldneva sta sedela na svojem lastnem vrtu. Lina se je ščipala, da bi se preverila, ali je res na svojem vrtu ali ne sanja! Vsa pijana od navdušenja je hitela po vrtnih stezah in gladila cvetke. Vsak trenutek je našla nova čudesa.

Ko sta zvečer molče sedela na terasi tik zidu in opazovala, kako oblaki izpreminjajo barve, so se začuli pod zidom pritajeni koraki.

»Pst!« je tiho dejala Gastonu in vstala. »Nekdo krade najin bršljan«.

Z enim skokom je bila na zidu. Zasačila je mlado damo, ki je bila pravkar utrgala vejico bršljana... Soprog jo je čakal sredi ceste... kakor Gaston njo...

»Ali vas ni sram krasti?« se je divje zadrla Lina.

»Toda zaradi treh ubogih listov bršljana, ki rasto ob cesti...« je ugovarjala dama.

»Rad jih plačam, ako treba,« je dejal gospod. »Pojdi vendar, Gabrijela... Ali ti nisem rekel?...«

Odšla sta. Gaston se je smejal, a Lina je imela ustnice vse bele od jeze.

«Da ljudje nimajo toliko moralnega čuta v sebi, da bi spoštovali tujo lastnino!« je siknila.

Pametni Gaston pa je molčal, toda mislil si je svoje.

Dva dni pozneje pa je našel ženo, ko je polivala bršljan ob zidu z neko tekočino.

»Kaj pa delaš?« je vprašal radovedno.

Oči so se ji divje bliskale, ko je odgovorila:

»Kaj delam? Ker hodijo po cestah sami tatovi, sem prisiljena, da polivam svoje rastline z bakrenim sulfatom in jih tako branim. Kdor se jih dotakne, naj se zastrupi!«

(Prevel P. V. B.)

Risto Rimić:

Gospa Silva

Prišla je. Bila je polna lepote, polna življenja; njenih oči je bila sama sladka temina, njeni lasje pa so bili podobni črnemu marmorju. Gospa Silva se je samo smejala in smejala. Niz belih zob je dajal njenim rdečim ustnicam še večjo mikavnost.

Bila je prijazna — meni pa je še posebej naklonila večkrat kak sladek pogled. Čim bolj proti koncu je šlo, tem bolj pogosti so bili.

Nekoč sva sedela na vrtu in sva po naključju govorila o ženskih nogah. Pokazala je izpod krila dražestno nožico:

«Pravijo, da imam tudi jaz lepe noge.»

Po hrbtu sem čutil vlago in z vidnim ugodjem sem pohlepno požiral njen kras. Takoj nato mi je pa zadala čudno vprašanje, ki ga nisem niti najmanj pričakoval in ki ni bilo v nikaki posebno tesni zvezi s prejšnjim.

«Ali menite, da bi še kdo zahrepenel po meni?»

Sram me je bilo.

«Koga ne bi zvabila jutranja rosa, da ne bi šel in si ne bi napolnil čaše z biserno tekočino!»

«A sem poročena.»

«Človek mora tja, kjer je njegova sreča, kjer mu trenutno poganja cvetje.»

Nič ni odgovorila. Le gledala me je.

Par dni pred odhodom.

«Ali naj vam pustim kak spomin nase?»

Zmedlo me je.

«Bil bi srečen!» sem dihnil. In dala mi je sliko.

Ko je odhajala, sem jo spremil do mesta. Ves dan sva bila skupaj ker je odhajala šele z večernim brzovlakom. Po kosilu sem najel sobo v hotelu, ker je potožila, da je utrujena. Ona je legla, jaz sem sedel pri njej.

Moderna hladilnica v ljubljanski klavnici

Popolnoma na tihem in za širšo javnost skoraj neopaženo je v ljubljanski mestni klavnici dne 12. maja začela obratovati nova hladilnica, ki spada po svoji obsežnosti in po zapleteni strojni opremi med največja industrijska podjetja v našem mestu. Med obsežno skupino novih klavniških zgradb je bila hladilnica najprej dogotovljena, ker je k temu silila pač nujna potreba.

Skoro bi lahko trdili, da se kultura tega ali onega naroda ne da soditi samo po porabi mila, marveč v današnji dobi tudi po porabi ledu, oziroma splošnejše, po razsežnosti hladilnih naprav. Prvotno so porabljali za hlajenje, ki je za racionalno gospodarjenje, posebno kar se tiče živil, neobhodno potrebno, edino le naraven led. Industrija in trgovina z naravnim ledom je v Evropi, posebno pa v Ameriki, zelo razvita. Zaposluje stotisoče ljudi in vrže nekaterim, od narave favoriziranim državam, jako lepe izkupičke. Norveška, Švedska in Švica, ki stoje glede izvoza naravnega ledu na prvem mestu, vnovčijo za led vsako leto težke milijone. Zadnjih 40 let pa se je razvila posebna industrija hladu, ki se peča s proizvajanjem umetnega ledu in z napravami za direktno umetno hlajenje.

Ta mrazotvorna industrija se je v kratkem času nepričakovano razvila, kar je tudi popolnoma umevno, če pomislimo, da lahko ustreza in se prilagodi tudi najskrupulozneišim zahtevam glede higijene. O starejšem činu hlajenja z ledom nikakor ne moremo trditi tega. Naraven led vsebuje vedno več ali manj bakterij, ki kaj rade prehajajo na hlajeno robo in povzroče nevarne bolezni in zastrupljenja. Pri umetnem hlajenju pa se teh nevarnosti lahko sigurno izognemo s temeljitim razkuženjem hladilnega medija, naisi bo to že umeten led ali pa mrzel zrak. Ta dva faktorja namreč prideta največkrat v poštev. Umetna mrazotvorna industrija je potrebo po umetnem hlajenju neverjetno poživila. Po vsem svetu je nastalo ogromno število javnih in zasebnih hladilnic in skoro si ne moremo več misliti modernega mesta brez umetne hladilnice, ki tvori z vodovodom in električno centralo temeljno higijensko podlago vsake večje naselbine.

Preden napravimo kratko poučno ekskurzijo po ljubljanski hladilnici, se moramo dotakniti principa, na katerem bazira vsa mrazotvorna industrija. Da začutimo na roki mraz, če kanemo nanjo par kapljic bencina ali etra, to je opazil menda že vsakdo. Bencin začne na roki hitro izhlapevati, a potrebuje za ta proces veliko toplote, ki jo v danem primeru odteguje roki. Na porablja res vsaka tekočina za izhlapevanje oziroma za izparivanje velike množine toplote, bo še bolj nazorno pokazal ta-le primer: K ognju pristavimo lonec mrzle vode, ki se prične takoj segrevati. Njena temperatura narašča dokler ne doseže 100 stopinj. Tedaj voda zavre in začne izparivati. Kljub temu pa, da stoji lonec še vedno pri ognju, temepratura vode ne narašča več, marveč se drži stalno na 100 stopinjah. Vsa toplota, ki jo ji dovaja ogenj, se porablja edino le še za vrenje, torej zato, da se izpremeni voda iz kapljivo tekočega stanja v plin, v vodno paro.

Tako je z vsako tekočino, kadar se izpreminja v paro oziroma v plin, kar je končno isto, tedaj uporablja velike množine toplote, ki jih odteguje svoji okolici in jo s tem ohlaja. Če pogledamo še obratno pot, srečamo sledeči pojav: Imamo plin, n. pr. vodno paro, ki jo je, pomešane z zrakom, vedno polno v vsaki sobi. Če nastopi zunaj mraz, se šipe na oknih močno ohlade in odtegujejo toploto dotični plasti zraka, ki se jih dotika. Šipe se tedaj orose; iz zraka se je nanje izločila vodna para in se nabrala na njih v drobnih kapljicah. Iz tega opazovanja se da sklepati, da je mogoče vsak plin izpremeniti spet nazaj v tekočino, če mu odvzamemo zadostno množino toplote, t. j. če ga primerno ohladimo.

Veliko vlogo igra pri obeh opisanih pojavih tudi pritisk, kateremu je izpostavljen plin, ki ga pa radi enostavnosti ne bomo upoštevali. Omeniti bi bilo le še to, da se vsak plin, ako ga hitro in močno stisnemo, silno segreje. Na podlagi opisanih pojavov so zgrajeni vsi mrazotvorni stroji. Razlikujejo se med sabo le v toliko, da delujejo mesto z vodo in vodno paro navadno z drugimi v tem pogledu primernejšimi plini, največkrat z amoniakom.

Mrazotvorni stroj na amoniak deluje tako-le: parni stroj ali pa elektromotor žene kompresor t. j. stroj, ki vsrkava amoniakov plin v kovinski val, kjer ga z batom močno stisne. Amoniakov plin se pri tem močno segreje in odhaja v zgoščevalec ali kondenzator, kjer ga s pomočjo stalno dotekajoče sveže mrzle vode toliko ohladimo, da se zgosti v tekočino, kakor vodna para na mrzlih okenskih šipah. Tekoč amoniak, ki je seveda še vedno močno stisnjen, odteka po ceveh v prostor, katerega hočemo hladiti. Tod ga spustimo skozi petelina, ki regulira njegov pritok, v hladilno kačko t. j. v dolgo večkrat zavito cev, v kateri vlada normalen zračen pritisk ali pa celo podpritisk (vakuum), če cev na skrajne koncu neprestano izsesavamo. V tej cevi se znajde tekoči amoniak naenkrat pod normalnim zračnim pritiskom ali pa celo v vakuumu in trenotno bujno zavre. Znano je, da tudi voda tem prej zavre, čim manjši je zračni pritisk nanjo. Turisti dobro vedo, da na visokih gorah zavre že preden doseže 100 stopinj. Če bi zračni pritisk na vodo še bolj zmanjševali, bi zavrela že pri 80, 50, 20 stopinjah, da še celo pri nižji temperaturi. Prav tako zavre tudi amoniak v hladilni kački z nizkim pritiskom. Bujno začne izparivati in se izpreminjati v plin. Pri tem porablja seveda ogromne množine toplote, ki jo odteguje svoji okolici, torej cevem hladilne kačke, ki se vsled tega močno ohlade na več stopinj pod ničlo. Hladilna kačka, kjer vre amoniak, je torej hladilni element vseh modernih mrazotvornih naprav. Če pihamo med cevmi kačke zrak, se bo ta poljubno ohladil. Lahko pa potopimo kačko v raztopino kake soli, ki zmrzne šele pri zelo nizkih temperaturah. Kačka raztopino ohladi in če vtaknemo vanjo posodo vode, tedaj bo voda v posodi zmrznila. Nastal bo umeten led.

Na tem principu so zgrajeni vsi mrazotvorni stroji, ki obratujejo v modernih hladilnicah in tvornicah umetnega ledu. Na tej podlagi obratuje sedaj tudi ljubljanska hladilnica, ki si jo bomo v naslednjem natančnejše ogledali.

Poleg visokega dimnika ob železniškem mostu čez Gruberjev prekop stoji kotlarna z dvema kotloma, ki proizvajata paro. Po podzemskih ceveh odhaja para v sosednjo strojnico, kjer žene parni stroj za 320 HP. Stroj žene velik električni generator, ki proizvaja tok za vso klavniško razsvetljavo in za mnogoštevilne elektromotorje, ki delajo v klavničnem obratu in v hladilnici. Če bi se električni generator pokvaril, je mogoče ves obrat takoj priklopiti na mestno električno omrežje, tako da se ni bati motenj. Obenem pa žene parni stroj tudi dvojni amoniakov kompresor, ki ga je za sedaj v obratu le polovica, dočim služi ostala polovica za rezervo.

Amoniakova para, ki jo kompresor močno stisne, odhaja po ceveh v sosedni stolp, kjer je nameščen kondenzator. Kondenzator obstoji iz mnogoštevilnih navpičnih kovinskih cevi, po katerih curlja od vrha navzdol hladna voda iz mestnega vodovoda, ki amoniakove pline utekočinjuje.

Voda se močno segreje. Treba bi jo bilo sproti nadomeščati, kar bi pa obrat silno podražilo. Zato segreto vodo s centrifugalnimi črpalkami dvigajo v višji debele plasti ivja po hladilnih ceveh. Ko pride tak mrzel zrak v hladilnico, se nekoliko ugreje in postane na ta način jako suh. Na drugem koncu prostora odhaja ohlajeni zrak skozi večjo odprtino naravnost v predhladilnico. Predhladilnica je približno 300 kvadratnih m velika dvorana z bazaltnim tlakom in 2.20 m visoko emajliranimi belimi kaolinskimi ploščami obloženimi stenami. Tu se nahajajo fiksna obešala in vrhni tiri, po kateri se prevaža zaklana živina potom razpor na kolesih. Zrak, ki je prišel od hladilne kačke, neprestano cirkulira v predhladilnici in drži njeno temperaturo stalno povprečno na 5 stopinjah C nad ničlo. V njo se spravlja zaklana živina in meso neposredno po zakolu, da se osuši in ohladi. Meso, ki je tu viselo 24 ur, se spravi nato v hladilnico.

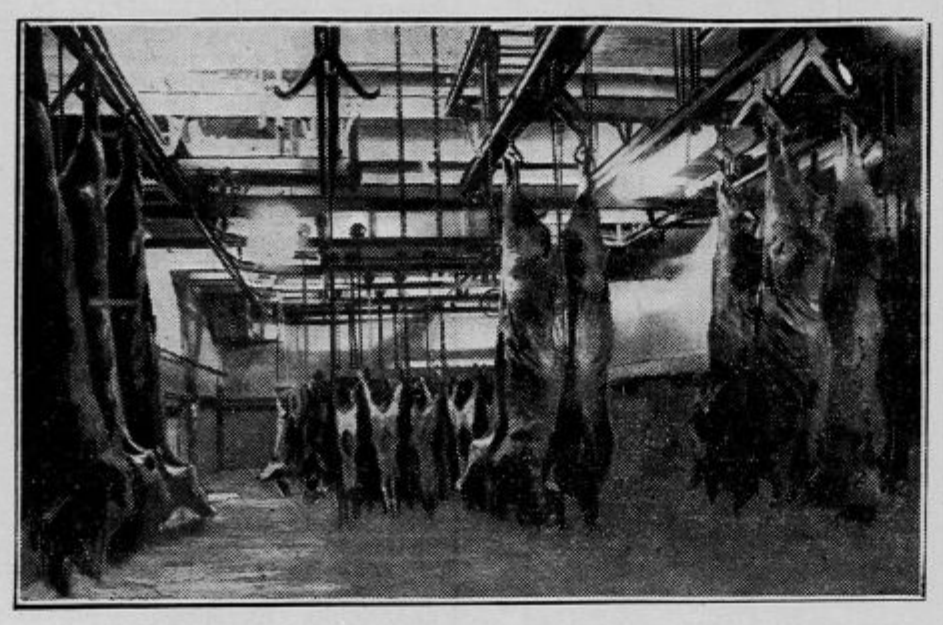

Predhladilnica
V ta prostor obešajo meso takoj po zakolu, da se osuši in ohladi.

Hladilnica je kakih 600 kv. m velik prostor s povprečno temperaturo 2 stopinj C nad ničlo. V njem se nahaja 92 različno velikih, iz železnih paličastih mrež obstoječih celic, ki se oddajajo posameznikom v najem. Celice se zaklepajo.

Meso se drži tu notri delj časa, ne da bi se skvarilo. Nasprotno, meso, zlasti goveje, pridobi celo na kakovosti in okusu, če delj časa visi v hladilnici. Poleg hladilnice se nahaja zmrzovalnica s povprečno temperaturo 7 stopinj pod ničlo. Razdeljena je na 18 različno velikih celic, ki so prirejene za konserviranje divjačine, rib, perutnine in podobnega. V zmrzovalnici se drži blago neomejeno dolgo. Ves prostor pod hladilnico je podkleten ter prirejen za nasoljevalnico, ki je tudi razdeljena na celice. Celice pa so tu iz hrastovine, ker bi sol slabo vplivala na železne mreže in jih v kratkem času popolnoma razjedla. V nasoljevalnici je stalna temperatura 4 do 5 stopinj nad ničlo, kakor pač zahteva proces razsoljevanja. Vsi označeni prostori so higijensko brezhibno urejeni, tako da se v njih lahko vzdržuje kar največja čistoča in snažnost. Tlak je povsod iz bazaltoida, stene pa so visoko bložene s kaolinskimi ploščicami, dočim so ostali deli popleskani.

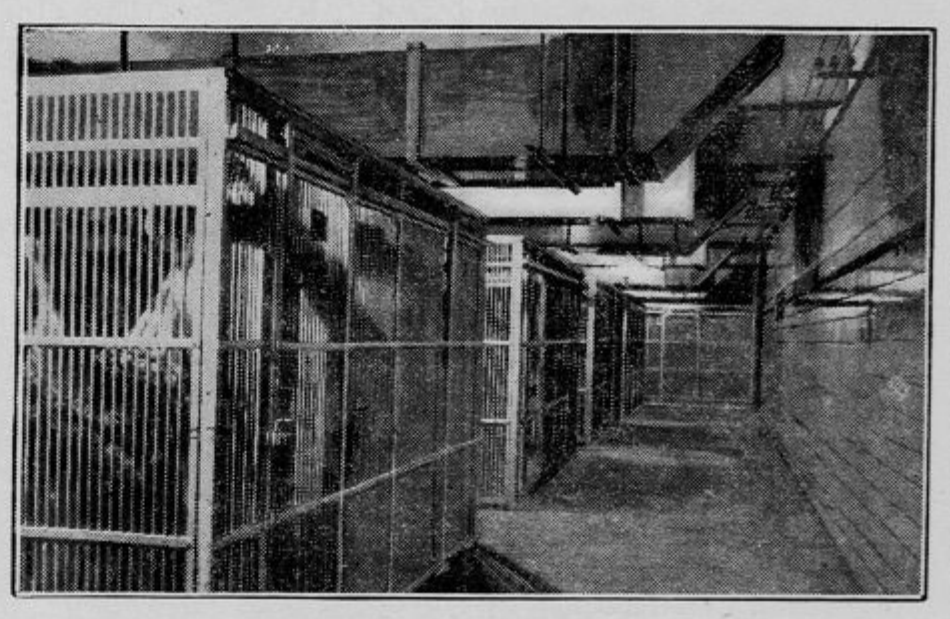

Pogled v hladilnico
Vidni so štirje kompleksi kletk, ki so spet razdeljeni v večje in manjše celice za posamezne mesarje.

V kratkem začne obratovati tudi generator za ozon. Ozon je kisiku podoben plin, ki nastaja povsod tam, kjer preskakujejo električne iskre in ima jako karakterističen duh, ki se pojavi vedno ob hudih nevihtah. Ozon bodo primešavali mrzlemu zraku, ki piha skozi hladilne prostore. Ta plin je izborno razkuževalno sredstvo in se ga v živilskih skladiščih in podobnih prostorih vedno pogosteje vporablja. V strojnici se nahaja tudi distančni termometer zgrajen na električnem principu, da je z enostavnim pritiskom na ta ali oni gumb takoj mogoče odčitati na posebni lestvici naznačeno temperaturo v tem ali onem hladilnem prostoru.

Obratovati je začela že tudi naprava za pridobivanje umetnega ledu iz čiste vode mestnega vodovoda. V posebnem prostoru poleg strojnice je zgrajena podolgovata, precej velika štirioglata kad, napolnjena z raztopino kalcijevega klorida, ki zmrzne šele pri 40 stopinjah pod ničlo. Na dnu kadi v raztopini, luži kakor ji pravimo, je zvita spet hladilna kačka, kjer krožijo mrzle amonijakove pare, ki ohlade lužo na 6 stopinj pod ničlo ali pa še več. Na podolžnih robeh kadi je na tirih obešenih več vrst prizmastih pločevinastih posod, ki so na spodnjem koncu nekoliko ožji kot na zgornjem. Vrsta takih posod se dvigne z električnim žerjavom iz luže in vsako posodo skoro do vrha napolni z vodovodno vodo. Celo baterijo teh posod spusti žerjav nato v lužo, kjer začne voda v posodah zmrzovati. Ko se je v vrsti posod na skrajnem koncu kadi stvoril dovolj trden led, jih električni žerjav dvigne iz luži in za par sekund potopi v kad vrele vode, tako da se na robu posod led odtaja in z lahkoto zdrči iz posod.

Priprava lahko napravi na dan 10.000 kilogramov umetnega ledu. Mogoče pa je zvečati njeno kapaciteto tudi na dvojno mero. Sicer pa so tudi ostale priprave in prostori hladilnice tako bogato odmerjeni, da se bo mogoče z lahkoto prilagoditi povečanemu obratovanju, če se za to pokaže potreba.

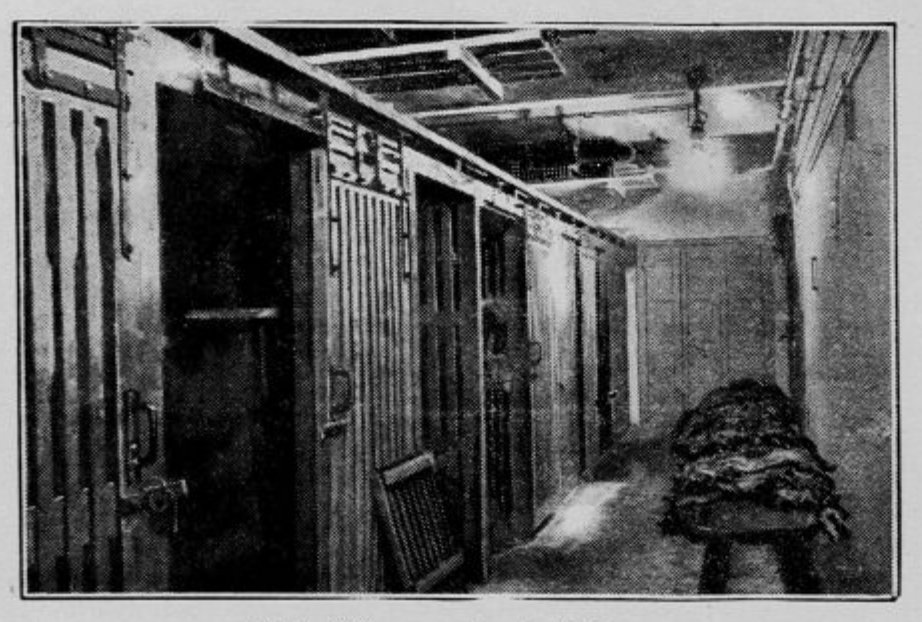

Skladišče umetnega ledu
Ledne prizme po 12 kg, ki jih hladilnica dobavlja konzumentom.

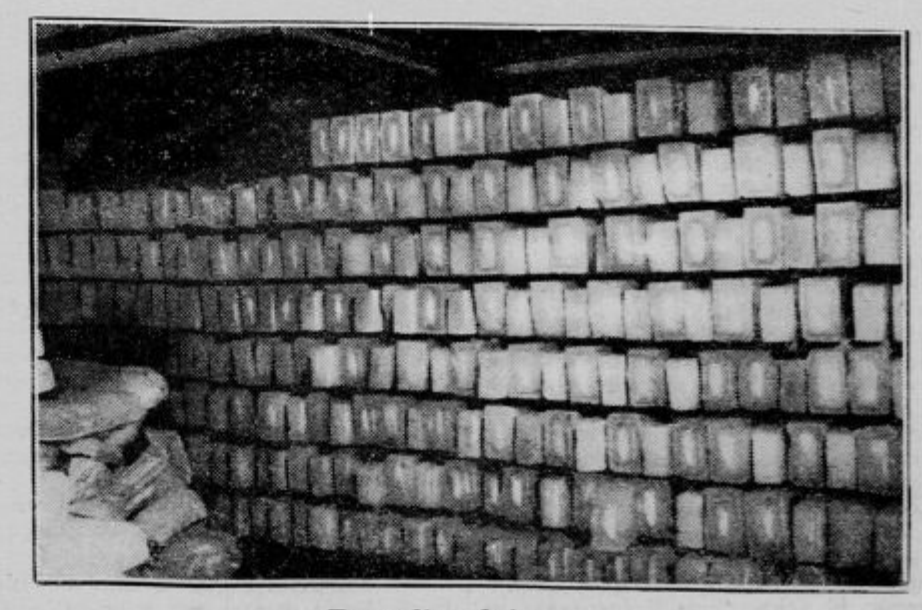

Razsoljevalnica
Kletke so iz hrastovine, da jih sol ne načne.

«Ali vam je žal, da odhajam?»

«Žal mi je, ker sva se tako pozno našla.»

Nagnila se je k meni. V strastnem objemu sem pil svetlo lepoto njenih rožnatih ustnic in odkrito čistost njenih temnih oči.

Do postaje sem se iztreznil.

«Gospa, izpozabila sva se.»

«Ti je žal?»

«Niti malo ne, ali zaradi tebe . . .»

«Jaz sem se odločila.»

Kratek molk.

«Prišla sva do glavnih ovir.»

«Enega izmed teh dveh korakov napravi: ako se predaš v moj objem, mi piši karto s pozdravi, če pa ne dobim glasu, bo v moji duši trpkost in žalost.»

Stala sva pred vagonom, nisva govorila, le gledala sva se. Žvižg vlakovodje naju je vzdramil. Podala mi je roko. A oba sva čutila, da to ni dovolj. Kakor bi naju vodila nevidna roka — oba namah sva se nagnila drug k drugemu . . .

Ko je stala pri oknu, se mi je zdelo, da se ji leskečejo v očeh solze. Mahajoč robec je izginil za ovinkom.

Odpeljala se je gospa Silva, jaz ji pa nisem pisal.

Zdravstvo

Zdravniška posvetovalnica

G. F. P. v Lj. Bolezen, radi katere povprašujete, je ozdravljiva, dasi se ne izleči vsak primer. Tudi ni izida mogoče nikoli z gotovostjo napovedati, ker je bolezen jako trdovratna in izredno rada ricidivira (se ponavlja). Tudi ni mogoče reči: prav ta in ta metoda zdravljenja je zanesljiva. Sovražnika je treba naskočiti z vseh strani in z vsemi sredstvi. Tudi izvaja lečenje samo zdravnik lahko, osobito v posebnih, takemu zdravljenju namenjenih institutih. — **G. dr. J. K. v M.** Če udrgneš maščobo v kožo, postane ta spolzka, prosojna, mehka in oddaljiva. Večje množine maščob sprejme celo koža pod ugodnimi pogoji in jih odda limfi. Obenem pa mast napravi tenko in malo prodorno obvleko na koži, ki zabranjuje izhlapevanje vode (znoja) iz nje, a jo obenem varuje pred mokroto in zračnimi temperaturnimi vplivi. Izločki žlez-lojevk in maščobne kisline potu so v maščobah topljive, tako da ž njimi vred prestopa kožna nesnaga vanje. Dalo bi se torej celo umivati z maščobami; toda če bi se to delalo v izdatnejši meri, ne da bi se uporabljalo milo in voda, bi imela ta metoda baš nasprotni učinek (že radi žrkavosti masti); razdražena koža bi postala raskava in bi pordevala. Zato ne bomo posnemali po Athenaeu »Nikdar umite Italijanke«. — Ne pozabimo torej, da maščobe zabranjujejo izhlapevanje vode, in če zamaše pore, tudi izločevanje znojnih, telesu kvarnih snovi. Ali pa jih vsaj zadržujejo na koži, kjer se ta zmes razkraja, če se ji da, da obleži na njej. »Maziljenje« bomo torej brezpogojno opuščali pri ljudeh, katerih koža vsebuje sama na sebi preveč maščobe, osobito loja. Drugod pa bomo utiranje maščob v kožo uporabljali v prvi vrsti kot pripomoček za masažo (morda po kaki topli kopeli) in bomo skrbeli, da se je prilično zopet znebimo, odnosno da ne delamo s preveliko vnemo koži sile in kvare. — Kake izmed običajnih maščob jemljemo, ali živalske (lanolin) ali rastlinske, je v bistvu irelevantno. Slednje (kakaovo maslo, mandeljevo olje) mnogo težje postanejo žrkave kot živalske, in so iz tega vzroka priporočljive. Vaselin, parafin itd. se pač imenujejo mineralne maščobe, a v resnici niso. Žrkave sploh ne postanejo.

G. C. H. v R. Rak je res bolezen starejših ljudi, ki se navadno ne pojavi pred 40. letom, vendar oboli na njem še vedno dokaj ljudi pred tem mejnikom.

G. P. K. v T. Obrnite se na kakega kirurga-ortopeda. Drugega Vam na tem mestu ni moči svetovati.

G. S. T. v Ž. Ozebline so včasi jako trdovratne. Pričnite jih zdraviti že jeseni in si masirajte kožo na rokah s kako indiferentno kremo, mandeljevim oljem ali kako drugo maščobo. Uporabljajte nadalje tako zvane menjalne ročne kopeli, to je, držite roki pol minute v jako topli, potem pol minute v mrzli vodi in delajte to početkom po četrt, pozneje po pol ure. Ko pridejo mrzli dnevi, si mažite roke z jodovim mazilom in nosite gorke in ohlapne rokavice.

G. H. D. v L. Premastno kožo na obrazu si odrgnite včasi s koščkom vate, napolnjenim z bencinom ali žveplenim etrom. Pazite, da ne pridete plamenom (svečo, petrolejko) v bližino. — **G. K. M. v U.** Katerokoli eterično olje. — **G. F. P. v P.** Ker so vse blaznice in sorodni zavodi do skrajnosti prenapolnjeni, sprejema psihijatrični oddelek ljubljanske splošne bolnice bolnike samo v nujnih primerih, t. j., če je bolnik sebi ali drugim nevaren, če nima primerne nege in potrebnega nadzorstva itd., kar je treba v zdravniškem vzprejemnem spričevalu (brez katerega zavod ne sprejme nobenega bolnika) izrečno navesti. Formularje za taka spričevala ima vsak javno nameščeni zdravnik, imeti jih mora tudi vsako okrajno glavarstvo. Za revne bolnike so spričevala brezplačna, odnosno jih ima plačati zdravniku pristojna občina. Z vzprejemnim spričevalom opremljenega bolnika spremljevalci lahko oddado vsak dan omenjenemu psihiatričnemu oddelku.

G. Fr. K. v Č. Borovnice vsebujejo nekoliko tanina in so radi tega na glasu zapiralnega sredstva. Svoj čas so jih uporabljali kot zdravilo pri sladkorni bolezni, seveda brez učinka.

G. S. M. v C. Da bi jutranji in pomladni solnčni žarki bili aktivnejši, o tem nam ni nič znano. Že fotografi Vam pritrde, ker vedo, da potrebujejo fotografske plošče baš v juliju v opoldanskih urah najkrajšo ekspozicijo. — Ob vodah, na obali, na morju, na snegu, na ledu, ledenikih itd. solnčna luč zato krepkejše učinkuje, ker se sumira k njeni moči še njih odsev. — Množina ultravijoličastih žarkov v solnčni luči — bodisi razkrojeni ali nerazkrojeni — je v splošnem pač vedno enaka sama na sebi. Da pa »opali« kožo na višinah izdatnejše, kot v dolini, ima svoj vzrok v tem, da zagoriš skoro samo zbog omenjenih žarkov, ki jih gostejše nižje ležeče zračne plasti pogoltnejo in jih ne propuščajo v tisti meri kot na planinah.

MR. BAHOVEC
„PLANINKA"
ZDRAVILNI ČAJ

»Planinka« zdravilni čaj zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje črevesa, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Pristen samo v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom: Lekarna Bahovec, Ljubljana. 174-a

Kulturni pregled

Knjige tržaške „Luči“

V Trstu se je osnovala književna družina »Luč«, ki naj razen »Goriške Matice« in drugih založništev skrbi za dobre in cene knjige našim rojakom onstran meje. S prvimi knjigami se je »Luč« dostojno predstavila in bi le bilo želeti, da bi v tem pravcu nadaljevala in se izpopolnjevala.

Poljudno znanstveni zbornik »Luč« je uredil dr. Lavo Čermelj, ki je prispeval zanj zanimivo razpravo »Politično-upravna razdelitev Julijske Krajine v razvojnem pregledu do 31. maja 1927«. Dr. J. M. Čok je priobčil poljudno razpravo o korporativnem redu. Interesantna sta tudi dva nadaljna prispevka: Fr. Bevka članek »Slovenske knjižne izdaje v Italiji« z bibliografijo in Slavka Slavca: »Nekaj italijanskih glasov o južnih Slovanih.«

Dalje sta izšli dve leposlovni knjigi: povest plodovitega Franca Bevka »Kresna noč«, pisana živahno in v sloga ljudske povesti ter prevod Dostojevskega povesti »Tuja žena in mož pod posteljo.« Prevod je opremljen s kratkim življenjepisom Dostojevskega iz peresa Fr. Bevka.

Vnanja oprema teh knjig je dostojna, papir pa bi bil lahko boljši. Vsekakor zasluži tržaška »Luč« pozornost tudi tostran meje.

Slovenski umetniki v srbskem tisku

»Letopis Matice Srpske«, knjiga 312., zvezek 2—3, je objavil pregled umetnostnih razstav v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani iz peresa Mih. S. Petrova. Izmed ljubljanskih omenja razstavo impresijonističnih mojstrov Jakopiča, Vesela, Sternena in Jame in piše med drugim:

»Rihard Jakopič predstavlja najmarkantniju ličnost u impresijonističkom pokretu ne samo u Slovenačkoj već u čitavom Jugoslavenstvu. Topao, drhtav od emocija, i sav opijen svetlošću i raskošnom paletom, on je uspeo da dade naz koloristički retko zvučnih platana, u kojima je doživljaj spregnut u simfonično sazvučje bojenih vrednosti. Poslednja njegova platna predstavljaju vrhunac impresijonističke mogućnosti. Odatle se dalje može jedino putem, kojim je kandinski dopro u ćarsokak čiste apstrakcije i boja kao punih simbola duševnih stanja«.

O Veselu sodi M. S. Petrov, da spada »u red tananih romantika, on je slikar svetlih raspoloženja, koje opisuje paletom ne toliko zvučnom kao što je Jakopičeva, ali profinjenom i prisnom u delovanju«.

O Jami in Sternenu meni, da »stoje daleko iza ove dvojice«. Prvi je »predstavio kao odličan artista, slikar koji sigurno i hladnokrvno, rutinirano rukuje bojom«, drugi je »sav u traženju efekata velikim dekorativnim kontrastima koloristički stalno pod uticajem Jakopičeve palete«.

K vprašanju o francoskem ali nemškem vplivu

»Jutro« je letos pozimi sprožilo zanimivo anketo o francoskem in nemškem jeziku v naših srednjih šolah. Iz nje se je izcimilo mnogo širše vprašanje: »Francoska ali nemška kulturna orientacija?« Vprašanje se ne tiče zgolj nas Slovencev, temveč se mnogo premotriva tudi med Čehi, kjer se nam zdi še bolj pereče in se mu širša javnost tudi živahneje odziva. Nedavno je spregovoril o njem znani praški dnevnik »Pravo Lidu«, čigar razpravo »O duševni orientaciji češkega ljudstva« citirajo tudi revije. Iz nje posnemamo sledeče misli:

Češki narod je podvržen vplivu z dveh strani: z nemške in francoske. Čeprav mu je nemška civilizacija najbližja in je bil v preteklosti silno podvržen nje neposrednemu vplivu (posledica zemljepisnega sosedstva, mešanje ras, avstrijskega šolskega sistema itd.), ji skuša postaviti nasproti francosko civilizacijo, odkar mu je francoski narod po srcu bližji. Pisec ugotavlja, da je vpliv nemškega duha na češko ljudstvo prav za prav manjši nego se splošno misli. Nemški pisatelji niso našli pri Čehih zadosti širokega kroga častilcev, pri čemer pa ne odločujejo politični vpliv. Sodobno nemško literaturo poznajo izbranci, širšim vrstam je tuja. Heinrich Heine je poslednji nemški pesnik, ki je v znatnejši meri vplival na češki narod. Kolikor toliko so znani nemški dramatiki, pred vsem Hauptmann in Schnitzler, ali nemški roman se v Čehih razmeroma malo prevaja in čita. Zlasti nemško moderno pripovedništvo je po svojem duhu in obliki takšno, da njega sadovi širokih vrst naroda prav nič ne mikajo.

Drugače je s francosko kulturo. Francozi so Čehom bolj oddaljeni, tako v zemljepisnem oziru kakor po mentaliteti in načinu življenja. Vzlic temu pa ima francosko slovstvo dokaj močan vpliv na češko duševnost. Mirno lahko trdimo, da je ta vpliv pretežen. Seveda, široke ljudske plasti mu niso podvržene v toliki meri kot duševna elita, ki sodeluje pri ustvarjanju narodne kulture. Posebno obilno je poglavje o vplivu francoskega peeništva na češko liriko. Ta vpliv lahko opazimo od Hugoa do Rimbauda in Apollinairea. Toda poezija nima več za češko ljudstvo (konkretno: za delav.-kmetske in srednje sloje) takega pomena kot ga je imela za časov Vrchlickega. Tem bolj pa je priljubljen francoski roman, ki velja v očeh povprečnega čitatelja za vzor zanimivega romana. Prav tako se čislajo francoske drame. Penetracijo tega zaželjenega vpliva med najširše množice otežkoča nepoznavanje francoskega jezika, vendar pa se zato tem pridneje prevaja iz francoske literature.. Izmed vseh knjig iz inozemskih slovstev sta med Čehi najbolj razširjena in se najpogosteje zahtevata romana »Trije mušketirji« in »Grof Monte Christo«. Uspeh, ki ga ima Hugojev roman v izdaji Delavske tiskarne v Pragi, je najbolj prepričevalen dokaz, kako priljubljen je francoski roman med Čehi, če je njegova tendenca v skladu s čustvi in socialnimi idejami širokih ljudskih plasti.

Junijski zvezek „Ljubljanskega Zvona“

Šesti zvezek letošnjega letnika »Ljubljanskega Zvona« je ustregel naročnikom s portretom Ivana Cankarja v bakrotisku Delniške tiskarne. Na uvodnem mestu je izšla razprava Franja Čibeja: Umetniško ustvarjanje Ivana Cankarja. Pisec razpravlja o načinu Cankarjevega doživljanja. Nadaljuje se Lovrenčičev roman »Publius in Hispala«, iz Aškerčeve ostaline pa sta priobčeni dve daljši pesnitvi: »Srečonosna srajca« in »Kunala«, obe iz leta 1911. Zaključil se je esej Frant. Götza »Pritok nove življenske energije«. Iz pesništva sta tokrat samo dva prispevka: Dve pesmi I. Albrechta in Karla Kocjančiča, pesem v prozi iz zbirke »Večna plamenica«. S črtico Bratka Krefta »Balada o Lenčki« se zaključuje poglavitni del tega zvezka.

Med književnimi poročili ocenjuje I. A. G. Koštialov »Brus« književne slovenščine« in Wendlovo študijo »Die Welt der Südslawen im Spiegel Goethes«, K. Dobida pa Wendlovo knjigo »Aus der Welt der Südslawen«. V Kroniki poroča Silva Trdina o Levstikovem delu za Prešerna do l. 1866., St. Skerlj pa o Goldoniju na ljubljanskem odru v 18. stoletju. Polemičen značaj imata članka J. Kukovca o delovanju »Ljudske univerze« v Mariboru in M. Poliča o izvajanju Beethovnove »Devete simfonije«.

»Ljubljanski Zvon« se naroča pri upravi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Rus – francoski pisatelj

Pred dnevi je Francoska akademija nagradila roman »Čista srca«, ki ga je spisal Josip Kessel. Ime odlikovanca, ki ni niti 30 let star, ne kaže francoskega porekla. O njegovem življenju pripovedujejo francoski listi cel roman, ki ni nič manj zanimiv kot njegovi sicer zelo interesantni spisi.

Josip Kessel je po očetu in materi Rus, rodil pa se je v daljni Argentiniji. Šolal se je na francoskih zavodih in je zgodaj pokazal mnogo obetajoče kali literarne nadarjenosti. Med vojno je nastopal kot igralec v pariškem Odeonu, se ukvarjal z novinarstvom in pisal v »Journal des Débats« članke o Rusiji. Potem je vstopil v francosko vojsko in služboval naposled pri letalstvu. Po premirju se je, poln nemirnega duha, želje po doživljajih in pustolovščinah ter hrepenenja po domovini svojih očetov, priglasil za boj zoper boljševike. Vstopil je v Kolčakovo vojsko in odpotoval čez New-York, San Francisco, Honolulo v Vladivostok, kjer je bil dva meseca — načelnik železniške postaje. Ne pozabimo, da je bil takrat stoprav 20 let star. Tu je spoznal strašnega atamana Makhua, katerega je pozneje ovekovečil v svoji knjigi »Makhuo et sa Juive«. V Pekingu je srečal neko Rumunko in se z njo oženil. Prepotoval je tudi druge zanimive dežele; spisal je knjigo o Palestini z naslovom »Terre d' Amour«.

V teku petih let je izdal 8 knjig, med njimi zbirko ruskih pripovedk »La Steppe rouge«, roman »L' Equipage«, ki je imel izreden uspeh, roman »Čista srca« itd. Zdaj izhaja v dnevniku »Paris-National« njegov najnovejši roman »Princes en guenilles«, ki v njem opisuje duševno nastrojenje ruskih emigrantov v Parizu. Hoteč prodreti v način življenja in mišljenja teh izgubljenih ljudi brez domovine in brez sreče, je stopil za dobo treh mesecev kot natakar v neki ruski kabaré. Ondi je odkril veliko novih, originalnih tipov in pripoveduje Parižanom reči, ki jih more danes pripovedovati edino le Rus. Nadaljni roman, ki ga pravkar pripravlja, bo prav tako posnet iz ruskega življenja, in sicer na oni strani, kjer je najbolj tajinstveno: v neposrednem prelivu ruskega sveta v mongolski, v duhovno ozračje budizma in azijskih misterijev.

Ta komaj 30letni odlikovanec Francoske akademije piše zelo živo, razgibano, slikovito. Rad potuje, opazuje, doživlja. Rus, ki je vzrasel v ozračju francoske civilizacije in se suvereno izraža v elegantni francoščini, obeta slovstvu svoje druge domovine to, kar je dal Angležem Poljak Joseph Conrad.

Jerome K. Jerome,

nedavno umrli angleški pisatelj. Rodil se je l. 1861 v Walsallu (Stafford), preizkusil razne poklice in je slednjič obogatel kot pisatelj. Spisal je več romanov in vrsto dram; izmed slednjih so se vprizorile nekatere tudi na slovenskih odrih. (»Miss Hobs«, Neznani pisatelj i. dr.) Posebno je zaslovel s svojim ljubkim potopisom »Three Men in a Boat« (Trije možje v čolnu), ki je še danes prijetno čtivo. V izvirniku se je knjiga razpečala v več stotisoč izvodih. Jerome K. Jerome je tipično angleški pisatelj: prijeten, z lahkim humorjem, sentimentalen.

Na literarnem obisku pri starem „tigru“

Frédéric Lefévre je obiskal ondan bivšega francoskega ministrskega predsednika in nacijonalističnega misleca Georgesa Clemenceaua, ki živi kot 86leten starec v samoti ob oceanu in piše knjige o potrebi helenskega duha v Francozih.

V »Nouvelles Littéraires« pripoveduje o svojem literarnem obisku.

Na vprašanje, katere knjige čita v postelji, je Clemenceau odvrnil:

— Nobenih. Nikdar ne čitam ležé. Sicer prebiram najrajši stare klasike. To so bili ljudje, ki so se potrudili misliti, preden so šli pisat kako knjigo.

— In iz modernih? Anatola Francea?

— Seveda; poznal sem ga zelo dobro, vendar vam ne bom govoril o njem. Vem, kje so šibke strani njegovih spisov in kaj mu je manjkalo.

Najbolj čisla Zolaja, nato Mirbeaua. Ko mu je omenil Claudeala, je vzkliknil: »Grozno!« prav tako pri Mallarméju.

— Če se piše francosko, se piše zaradi tega, da ljudje to razumejo.

— In Valéry?

— Valéry? Valéry? Ne poznam ga . . .

Na vprašanje, ali je srečen, je Clemenceau dejal:

— Ni mogoče biti srečen, če vidiš domovino v takem položaju, v kakršnem je zdaj.

Zanikal je tudi vest, da bo objavil svoje spomine, češ da ni krvnik. S svojimi spomini bi utegnil namreč marsikoga obglaviti.

Ady Endre

Tako se imenuje največji moderni madžarski pesnik. Njegove pesnitve so prevedene v mnoge evropske jezike in so marsikje Madžarom pripomogel, da so se lahko postavili pred tujci kot kulturen narod, ki živi v duševnem ozračju sodobne Evrope.

Ady Endre je madžarski Verlaine. Čeprav je izvirna, močna pesniška individualnost, se mu pozna vpliv francoske kulture. V izbrušenem jeziku, ki ga je sam pilil in oblikoval po okusu svoje raznežene kulture in s finim jezikovnim posluhom, je opeval melanholično osamljenost madžarske duše, proletarsko hotenje kvišku, prebujenje množic, lepoto upora in strasten vzgon za ideali. Ady Endre je modernist, a hkrati pesnik madžarske demokracije. To je dovolj, da velja v svoji domovini za upornika, anarhista, ki je spodobnim ljudem strašilo. Vzlic temu pa si ga kulturen Madžar rad zatakne v gumbnico, če gre v Pariz moledovat za obzirnost in simpatije sedanji Madžarski. V domovini se njegovi spisi komaj tolerirajo in neredko se je že slišal glas, da bi bilo treba zabraniti »megleno« poezijo pesniškega glasnika madžarskih upornikov, ki iz razumljivih vzrokov ne prija grofovskemu okusu.

Ady Endre je umrl leta 1918., v zarji prve madžarske republike, slušajoč na smrtni postelji bučanje revolucijskih viharjev. Pokopali so ga na nekem budimpeštanskem pokopališču. Njegov grob je bil kmalu pozabljen, le zdaj pa zdaj ga je našel in obiskal kak sentimentalen častilec in položil cvetke na zadnji dom velikega bohema. Domovina se ni zmenila zanj. Madžari sploh ne kažejo posebne pijetete nasproti duševnim velikanom. Politiki in državniki srednje vrste odtehtajo vse madžarske duhovne predstavitelje. Ady Endre je sam čutil svojo osamljenost v mongolski sredini. Nerazumevanje ga je bolelo do zadnjega diha. A veroval je v prihajajoče, v ljudstvo . . .

Napredni krogi so pogosto zahtevali, da naj se država oddolži spominu moža, ki je proslavil Madžare, in naj mu postavi spomenik. Zaman. Le delavci so položili ob spominskih dneh kak trnjev venec na poetov grob. In kak rdeč cvet. Zdaj se je znova oglasila agitacija za spomenik Ady Endreju. Sprožili so jo socijalisti v budimpeštanskem občinskem svetu. Madžarski čut za kulturo in pijeteto se je toliko omehčal, da je bilo z večino glasov sklenjeno, razpisati natečaj za nagrobni spomenik Ady Endreju. Če bo šlo vse po sreči, bo dobil največji poet sodobne Madžarske prihodnje leto kamen na grob. Vsaj to.

Hilbertov „Falkenstein“

Prva predstava te narodne češke drame je bila l. 1901, vendar je letošnja ponovitev silno užgala. Z njo je svoje dni Jaroslav Hilbert pričel boj proti bolehnemu ibsenizmu. Možati, odločni duh zgodovinskega igrokaza je še danes izzval omotično navdušenje. Zgodovinski sicer dobesedno ta umotvor ni, ker Falkenstein, vitez in trubadur češkega 13. stoletja, služi bolj za glasnika modernih teženj in čustev . . . Hoteč se polastiti češke kraljevske krone, se Falkenstein ne plaši nobenega sredstva. Kraljica, vdova Kunigunda, je že njegova; s poti je treba spraviti samo še mladega, bolnega kraljeviča Vaclava. Tedajci pa se vse zruši: ljubljene Kunigundine ustnice same izgovoré javno vpričo Falkensteina izraz »izdajica«. In pred njegovo smrtjo — obglavljen je — se pričenja prava drama kraljičinega srca: ljubezen, boreča se z mržnjo . . . Tako je ženska razpršila sen Falkensteina, ki je snoval krepko, združeno Češko, ponosno na svojo neodvisnost — proti onemoglosti zadnjih Přemyslovcev, proti volji škofa Dobeša, ki so skušali spraviti Čehe pod Habsburgovce . . . Falkenstein je poosebitev želje po samostojnem, polnem življenju, brez vseh ovir in zaprek. In Hilbert, starosta praških dramaturgov, si je pridobil velikih zaslug za sodobni češki oder. *E. S.*

Cankarjev »Hlapec Jernej« v ruskem prevodu. Ruska državna založba v Moskvi je izdala ruski prevod Cankarjeve povesti »Hlapec Jernej in njegova pravica« pod naslovom »Bartolo i ego pravo.«

Slovenske nabožne pesmi v češkem prevodu. Znani prevajalec slovenskih pesmi v češčino Otto F. Baebler je izdal v Olomucu razkošno opremljeno knjižico »Marie po pôli kráčela« . . ., ki vsebuje prevode raznih narodnimi pesmi o Mariji. Med drugimi je Baebler preložil štiri slovenske in sicer: »Je zora, zora . . .« iz Štrekljeve zbirke »Mornar« (koroška, zapisal Janežič) in dve iz zbirke Janka Glaserja. Ta cvetober marijanske mistike se imenuje po slovenski narodni pesmi »Marija je po polju šla . . .«

Kaj čitajo na Ruskem. Vestnik sovjetskih knjižic ugotavlja, da se na Ruskem najbolj čita Jack London, čigar prevodi so zelo razširjeni in se v javnih knjižnicah najpogosteje zahtevajo. Z njim tekmuje Upton Sinclair, tudi ameriški pisatelj. Priljubljeni so nadalje spisi Kellermanna, Wellsa in Žeromskega. Izmed domačih se razen klasikov posebno zahtevajo spisi Maksima Gorkega. Moderna ruska literatura ne more prodreti med ljudstvo, ker je deloma neumljiva in dolgočasna, deloma pa opisovanje domačih razmer ljudi ne razume.

Wladislav Brkowinski. V Varšavi je umrl poljski pesnik in publicist Wladislav Bukowinski. Izdal je več zbirk poezij in dolgo vrsto drugih spisov. L. 1908. je ustanovil odlično literaturno revijo »Sphinx«. Bil je profesor poljskega jezika na licejih in na Svobodnem vseučilišču.

„Van Kaster“

je ime katero Vam jamči za najboljšo kakovost holandskega kakao-a. 4

Kino

Filmski stroškovnik

Ameriški filmski list »The Film Mercury« je izračunal, koliko odstotkov celokupnih stroškov posameznega filma odpade povprečno na poedine postavke filmske režije. Po njegovem računu je slika filmskega budžeta ta-le:

25% bruto dohodkov je namenjenih igralcem, 10% režiserju, pomožnim režiserjem in operaterju, 20% znašajo stroški v ateljeju, razvijanje filmskega traku, montaža itd., 20% odpade na dekorje, 10% je določenih za nakup scenarija in predelavo sujeta v filmski jezik, 5% pogoltne filmski negativ, 10% pa kostumi in druge igralske potrebščine.

— **Smrt v Hollywoodu.** Zadnji teden junija je bil za Hollywood zelo usoden. Einar Hensen, novi Paramountov zvezdnik in odličen igralec, se je ubil na avtomobilski vožnji, ko je ponoči drvel v Santo Monico. Znani intrigant Robert Mc Kim je nenadoma umrl doma, von Bridowa, ki igra vedno Nemce z monokli, so takisto našli doma mrtvega. Slednjič se je smrtno ponesrečil igralec Gordon Standing, ko je nastopal v nekem filmu skupno z levom. Razjarjena zver ga je raztrgala.

— **Corinne Griffith** je začela s snemanjem svojega prvega filma, ki ga je založila družba United Artists. Poleg nje nastopata v filmu Douglas Fairbanks ml. in Andres de Segurola, ki je še nedavno deloval na newyorški Metropolitanki.

— **Metro Goldwyn** pripravlja »Blodečega Žida« po romanu Evgena Sueja. Glavno vlogo bo igral Lon Chaney, režijo bo pa imel Victor Sjöström.

— **Viktor Varconi,** ki je v Ameriki zelo priljubljen, igra v ameriški verziji filma »Na lepi modri Donavi«.

— **Največja kinematografska knjižnica na svetu** se nahaja v Berlinu. Njen lastnik je Karl Wolffsohn, izdajatelj revije »Lichtbildbühne«. Knjižnica, ki šteje 1367 zvezkov in 172 filmskih listov, je na razpolago javnosti.

— **Američani v Evropi.** Filmskim igralcem je uspelo da dade niz koloristički retko zvučvroče in so se odpravili v Evropo, kjer si do žejo lahko pogasili z alkoholom. Zlasti mnogo jih je prispelo v Francijo. Med njimi so Norma Talmadge, Pauline Starke, Nazimova, Jack Pickford z ženo Marilyn Miller, od katere se hoče ločiti, dalje Ben Lyon, ki bi rad dočakal te ločitve, da poroči ljubko Marilyn, in slednjič Sydney Chaplin, brat slovitega komika.

— **Normana Kerryja,** ki je še vedno kontraktualno vezan na firmo Universal, si je izposodila tvrdka M. G. M. za film »Ana Karenina«, kjer bo igral vlogo partnerja Grete Garbo.

— **Raymond Griffith** je ostavil Paramount in se je začel pogajati za angažman pri družbi First National.

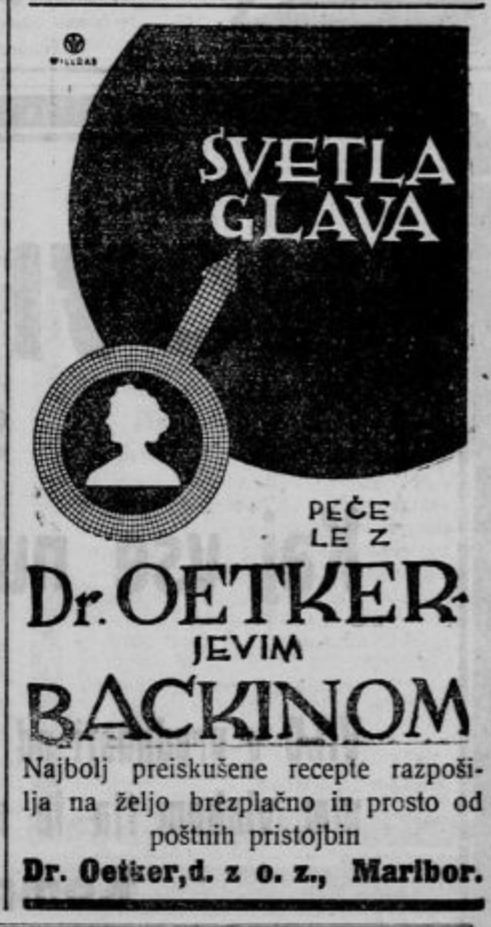

Najbolj preiskušene recepte razpošilja na željo brezplačno in prosto od poštnih pristojbin
Dr. Oetker, d. z o. z., Maribor.

Razstava Antona Trstenjaka in Nikolaja Pirnata v Parizu

Komaj si je Trstenjak oddahnil od svoje prve letošnje razstave (razstavil je koncem aprila v Galeriji Bernheim Jeune), že se je pripravil za drugo, kjer se je še bolj razbral, pretočil in razčistil. Kajti ni le prenesel prvih slik iz blestečega predmestja St. Honoré v latinski okraj, kjer je zanj in za nas ozračje bolj domače; tudi ni iz že razstavljenih slik je nekaterih odločil, ampak je najboljšim pridal novih in obiskovalca v marsičem presenetil. Vedno jasneje se začrtava njegova pot z vsemi glavnimi postajami njegovega razvoja in vse bolj jasno poudarjeno je njegovo hotenje navzgor; morda iz naivnega k zavestnemu ustvarjanju.

Gledaš ga brez zastrtih meglic pred seboj, ker obenem z njim razstavlja v isti sobi mlad močan umetnik, ki je povsem njegovo nasprotje. Trstenjak je mehak, liričen, skoro v slutnjah ustvarjajoč, Pirnat oster, razglabljajoč in zavestno stremeč duh. In ker se tareta drug ob drugem, se tem bolj jarko pokaže vsak v svoji moči.

Trstenjak je razstavil poleg petih akvarelov (štirje pokrajinski in eden figuralen), pet oljnatih slik (dve pokrajinski, dva akta in ena figuralna kompozicija). Srečno je podal z njimi vse tisto, kar ga najbolj označuje in bi v vsaki sliki lahko gledal mejnike njegove dosedanje umetniške poti.

Ob prvih korakih mu je pomenil akvarel vse. Akvarel, ki zahteva skoro neposredno podajanje zunanjih vtisov, akvarel, ki ves zaživi pod roko čuvstvenega lirika in ki bi morda uvenel ob razglabljajočem arhitektonskem duhu. Gledal je in hitro zapisaval pesem, kakor mu jo je pela zemlja. Odtod tihi čar vase zagrnjene ulice bretonskega mesteca, odtod grenka opojnost, ki jo izdihavajo njegove hiše ob vodi: skupina quimperskih starih domov se sklanja nad nebesnosinjimi vodami kanala; kakor da vse žive le v spominih davno ugaslih življenj.

Morda je v svojih akvarelih prišel do viška v motivu iz češke vasi. Nedeljska samota zagrinja hiše, stisnjene med redkim drevjem; le toliko so se razmaknile, da se je cesta izvila izmed njih, cesta, ki se spušča zapuščena in prazna do nas. Vase zastrto življenje je v vsem; vsak predmet hrani v sebi svojo zgodbo. In ljudje; slutiš jih za temi zidovi bolj jasno, kakor da bi jih gledal pred seboj. Če je v vseh drugih slikah, odkoder že so, nekaj, v kar se kakor oddaleč razseva slovenstvo, je v tej vasi to občutje tako povdarjeno, da pač verjamem, da ni naša, ker je pisano. V tem akvarelu je umetnikov osebni akord najmočnejši; tu je zapelo tudi v njem in skoro močneje kakor zunaj. Saj nosimo te podobe v sebi, kamorkoli gremo križem sveta.

Razstavil je tudi v olju dvoje štajerskih pokrajin, vendar ne diše iz njih tolika vonjivost domače zemlje kakor iz akvarelov. Morda, ker jih ni gledal iz lica v lice in je bila njegova samolastna pesem prerahla, kajti tu mora umetnik že presnavljati in sam dahniti fluid, ki z barvami vztrepeta. Dal bi se skoro zavesti in bi sklepal, češ v akvarelu je močan, a v olju je šele začetnik, če ne bi v istem trenutku obstrmel pred pritajeno lepoto «Akta», ki mi takoj dokaže vso neresničnost tega izvajanja. Sključeno sedi ženska na postelji s hrbtom obrnjena proti nam. V lok odlično usločene linije glave, tilnika, hrbta in nog so postavljene preproste vrtnice v vazi na mizi. Sivina barv, pritajenost občutja, zvočnost molka, ki se drug v drugega prelivajo. V odprtem pravokotniku so razvrščene slike; sredi med njimi »Akt« in pod njim motiv iz češke vasi. Obadva viška, ki bo pa moral umetnik preko njih naprej, kakor mu je pot usmerjena. In pot vodi v široko.

•

Zdi se ti, kakor da si stopil v docela nov svet, ko se obrneš in se ti pogled ujame na Pirnatovih delih. Nemirno begaš od enega do drugega, da bi vse objel hkrati. Pa ne moreš, ker je raznolikost prevelika. Raznolikost, ki je le zunanja, kajti vsa se v globinah steka v umetnika in bi jo lahko imenoval iskanje.

Mogel si nekoč pri Trstenjaku ugotoviti, da je predvsem akvarelist. Ali naj bi rekel, da je Pirnat najmočnejši v kipih ali v risbah, ali v slikah. Učenec velikega Meštrovića ima vse znake sinov, ki se morajo najprej boriti proti svojemu očetu. Ljubi jasno, ostro linijo in bi mu najbrže nobena tehnika ne bila bolj tuja kot akvarelska. Svetloba in senca in nekatere barve, brez uzibavajočih odtenkov. V tem iskanju enostavnosti pride včasi do silno dekorativnih zaključkov, ki pa še daleč niso samemu sebi namen, ampak imajo globoke korenine v bistvenem pojmovanju umetnosti. Ta pot je umetnika neizogibna vodila do vsebinskega abstrahiranja. Kot da se z izpuščenimi odtenki izgubljajo tudi individualni znaki. Njegovega Beethovna bi lahko splošno imenoval kip glasbenika. Njegov lastni portret je kip upodabljajočega umetnika. Njegov portret gospodične Z. morda celo enostavno »Dekliškost«. Sicer pa imena razstavljenih umetnin najbolj jasno govore: Jetnik, Delavci, Drvar, Prikazen, Veneča lepota (La beauté qui passe). V tej svoji preprostosti vpliva neposredno in iskreno.

Škoda, da radi utesnjenih razmer ni mogel razstaviti več kot dvoje skulptur: Beethovna in Venečo lepoto. Značilna je za umetnika ena kot druga in se v njih kakor v drobni kaplji vode odseva ves duhovni nebes osebnosti. Kar so kiparji že Beethovnov zagrešili, bi se skoro zarekel, da je nemogoče ustvariti kaj novega, ne da bi bilo zasenčeno od spomina na prejšnje. In če se je Pirnat spretno rešil vseh teh vrtincev, mu je že to velika hvala. Prav tako notranje trenje izseva iz odlično modelirane skulpture, ki jo je umetnik imenoval Venečo lepoto. Fin obraz, ves poduhovljen, objet med dve, v brezsilni žalosti v prostor izpro̧ženi roki; kajti že se je pričela usipati mladost in se je prva rahla guba zarisala na ustnih. Tragično občutje minljivosti, proti kateri ni leka, občutje viška, ko se pot zaokrene navzdol. Občutje, ki ga je komaj mogoče vjeti v abstraktne besede, tako je rahlo, ki se je pa umetniku posrečilo oblikovati ga v preprosto obliko.

Vse njegove osebe so na robu gibanja in je njihov mir le navidezen. Lahko bi to zasledil v vsaki njegovih risb. Pirnat pozna tehniko risbe v vseh podrobnostih in se brez nevarnosti, da postane formalen, lahko spušča v virtuoznosti, kakor na primer »Jetnik«.

Kar bi morda kdo drugi s patosom objel, je tu podano s silno preprostostjo. To uklepanje v najbolj tesne meje se ponavlja tudi v drugih risbah in je v tem tudi njihova silna moč. Naj navedem kot drugi primer «Privid»; mož je strmo obstal pred režečim se obrazom. Toda ni podana le brezmočna otrplost; v hrbtu in osuplo nazaj nagnjeni glavi vidi, da začenja borba, borba z neznanim; krčevito se zagrebajo roke, da bi prijele, kar se morda prijeti ne da. Tu stojiš pred vratmi carstva, ki je o njem le v podobah mogoče govoriti. V »Drvarju« z visoko zavihteno sekiro ne gledaš toliko delavca, kakor borca, ki se vse pred njim podaja. Risbe same so izvedene s silno fineso; kažejo veliko gotovost in obetajo mojstra.

V še bolj strogo obliko je morda utesnjeno iskanje v šestih oljnatih slikah. Glavno v njih je človek, skoro popolnoma dvignjen iz okolice; človek, ki nosi v sebi nemir in žejo po vodah, ki jih šele ob svojem koncu doseže. Umetnik je tu iskal v barvah in v liniji. In kakor je v liniji preprost in naznači z njimi le skrajne meje, ker bi se odtenki v notranjem trenju zdrobili, prav tako tudi v barvah ne razmetuje z mehkimi uravnujočimi poltoni. Ostro je druga ob drugo postavljena, a vse v čudoviti notranji harmoniji. Malo več miru je v slikah, toda le na videz, ker v resnici je le življenje v njih pogreznjeno bolj globoko.

Toda to so le zunanji zaključki, ki slonijo na notranjih, do katerih je moral priti v svojem notranjem razglabljanju snovi. Odtod je prišel do svoje oblike in barve, ki sta mu bile najprej določene. Najbolj jasno to očitujeta dva njegova portreta. V svoji težnji k sintetični preprostosti se v svojem gledanju bolj in bolj bliža bistvu posameznika, bistvu, ki ga izlušči iz vseh ovojev in tako včasi bolj ustvari tip, kot pa individuj.

V občudovanju včasi komaj moreš slediti strmemu vzponu umetnika, ki skoro ne pozna postaj, kjer bi si odpočival in pokojno razgledoval okoli. Išče in je v svojem iskanju podal prave vrednote, ki se v njih močno oglaša vsa ta doba strahu, negotovosti in nemira. Vse dosedanje kaže silno stremljenje, vse dosedanje tudi budi trdne upe. Kaj bo on pričakovani?

Empe.

J. O. Curwood: 10

Preganjana žena

Roman.

V.

Kakor hitro je bil tako daleč od koče, da ga ni mogla videti izpred vrat, je začel stopati bolj umerjeno. Čutil je, da niso bile njegove misli še nikoli tako potrebne ureditve kakor v tem trenutku. Pravkaršnja četrt ure je povzročila v njem čudovit preobrat vsega. Izprememba je bila tolj neobičajna, zdela se je tako nemogoča, da ni mogel takoj razumeti ne položaja ne tega, kar se je bilo zgodilo. Toda ko je korakal po mračni, vijugasti stezi, ki je vodila gori na Miettsko planoto, se mu je čedalje odločneje razodevala resničnost. To je bilo nekaj, kar ga ni samo begalo, ampak ga je tudi presunjalo do dna srca. Kakor vsejej, je tudi to pot najprvo izprevidel smešnost situacije. On, John Aldous, je bil tako rekoč izbrisal samega sebe pred vsemi ostalimi možmi — in zakaj? Zaradi ženske! Šel je tako daleč, da ji je ponudil v žrtev svoje najznamenitejše delo. Odkrito je povedal Jani, da ga baš sedaj bolj zanima kakor njegova knjiga. Spet si je ponovil, da se ni vdal, ampak da je bil popolnoma premagan. Zaradi dvojice ljubkih oči, ki so mirno zrle nanj, je bil zbrisal z listov svojega življenja vse, kar je oznanjal celo desetletje, ne izvzemši zakonov, katere si je bil dal. A ko je iz dalje uzrl Ottov prostorni šotor, je zalotil samega sebe, da se smehlja, da hitreje sope in da se oglaša v njegovih prsih nova pesem.

Obstal je, da si nabaše in zapali pipico, preden stopi Mrs. Ottovi pred oči. Zavijaje se v kar najgostejši oblak dima, ji je razložil, da je malone prisilil Jano, naj ostane v njegovi koči ter z njim pojé jerebici. Zvedel je, da vlak v Tête Jaune ne more oditi prej nego jutri, in ko mu je dala Mrs. Ottova hlebec svežega kruha in lonček domače mezge kot prispevek za njuno večerjo, se je vrnil h koči, izkušaje žvižgati po svoji stari brezskrbni navadi.

Vprašanje, ki si ga je že od kraja zadal glede Jane, je zdaj še bolj neodvračljivo stopalo predenj. Zaupal se ji je bil, da skoro ni vedel kdaj in kako. Pred njenimi očmi in njeno sodbo je na stežaj razgrnil strani, ki jih je skrival toliko let. Kar naravnost ji je priznal, da ga je prišla izpremenit — dopolnit tisto, čemur je dal on šele pol oblike. To priznanje je bilo kar nerazumljivo v svoji smelosti in vendar je mislil, da ga je razumela do dna. Še več: čitala je o njem. Čitala je njegove knjige. Poznala je Johna Aldousa — človeka.

Toda kaj je vedel on o njej mimo tega, da ji je ime Jana Grayeva in da jo je horda, valeč se v te kraje zanesla v njegovo življenje prav tako čudežno, kakor bi mu utegnila burja prinesti košček puha z labodovih prs? Odkod je prišla? In zakaj je potovala v Tête Jaune? Nevažen vzrok je gotovo ni vodil v kraj, kakršen je bila Tête surove sile mišic, ljudi, vdajajočih se vsem moškim strastem. To je bil nemogoč kraj za mlado in zalo žensko, posebno ker ni imela nikakega spremstva Da je Jana poznala koga izmed inženjerjev ali podjetnikov ali da je imela vsaj priporočilno pismo do njih, bi se kotički Aldousovih ust ne bi bili nabrali v tako globoke gube. A misli teh ljudi — inženjerjev in podjetnikov — so šle v isto smer kakor nagnjenja horde; takoj bodo vedeli, kaj pomeni osamljena ženska, ki pride brez spremstva v Tête Jaune. Take ženske so se zlivale s hordo. Tudi Jana je potovala tjakaj s hordo.

Aldous je bil tako zatopljen v svoje misli, da je čisto tiho prišel do vrat. Šele Janin glas ga je vzdramil. Sladko in rahlo je pela odlomek napeva, ki ga še ni bil slišal dotlej.

Ko je stopil med vrata, se je zdrznila kakor v zadregi. Nato ga je z nasmeškom pogledala; njene oči so bile videti v tem trenutku še temnejše in njih sinjina še bolj čudovita. Privezala si je bila brisačo namestu predpasnika in je lupila krompir.

»Opravičite se prej ko morete,« ga je pozdravila. »Med tem ko vas ni bilo doma, sem imela tukaj gosta.«

»Oplakovaal sem krompir, ko se ozrem proti vratom in opazim da je vhod okrašen z najbolj divjimi in najbolj rjastimi brki, kar sem jih videla v svojem življenju. Toliko da mu niso oči skočile iz jam, ko me je uzrl. Odskočil je kakor kunec — in — in — tamle je v naglici nekaj izgubil!«

Z očmi prekipevajočimi od veselosti je Jana pokimala proti vratom. Na pragu je ležal ogromen kos razžvečenega tobaka.

»Stevens!« se je zasmejal Aldous. »Nu, Bog pomagaj, ako se vas je tako zgrozil, da je izpustil takle žvekljaj, tedaj ste ga morali res pošteno prestrašiti!« To rekši je brcnil Stevensov izgubljeni imetek s koncem črevlja čez prag in se je obrnil k Jani, kažoč ji sveži kruh in mezgo. »Tole vam pošilja Mrs. Ottova,« je dejal »In vlak se odpelje šele jutri.«

Ko ni odgovorila ničesar, si je primaknil stol, sedel tesno k njej in nabodel s konico svojega lovskega noža enega ali dva krompirja, ki sta bila še na mizi.

»Ako pojdete tja, pojdem z vami,« je rekel.

Pričakoval je, da napravi ta napoved nanjo kak vtis. Ko pa je naglo vstala s svojo ponvo krompirja, pustivši enega nataknjenega na ostrini njegovega noža, je ujel le odsev očarujočega nasmeška.

»Menda si res še vedno domišljate, da nisem zmožna sama gledati nase v tisti strašni Tête Jaune?« je vprašala, sklanjaje se preko mize. »Jelite da?«

»Nikakor ne. Vi bi povsod umeli gledati nase, Ladygray,« ji je odgovoril. »Pač pa sem trdno uverjen, da bo mene manj vznemirjalo, ako bom imel gotovost, da vas ne bo nihče žalil, nego bi razburjalo vas, če bi morali trpeti žalitve. V Tête Jaune je vse polno Quadov,« je dodal

Usmev ji je izginil z obličja, ko se je ozrla nanj. Njene sinje oči so bile polne tesnobne napetosti.

Največjo senzacijo na ljubljanskem velesejmu tvovijo svetovnoznane kvalitetne znamke:

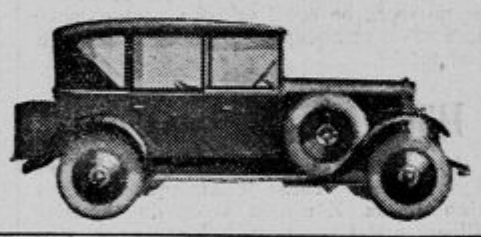

Peugeot
AUSTRO - FIAT osebni in tovorni avtomobili.
AMILCAR - BUGATTI sportni avtomobili.

A·J·S
EXCELSIOR-HENDERSON-GILLET 1-, 2- in 4cilinderski motocikli.
VSI NADOMESTNI DELI NA ZALOGI.

Oglejte si na novejše modele na velesejmu paviljon „G“
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
O. Žužek, Ljubljana,
Tavčarjeva ulica št. 11.

POZOR! Paviljon „F“ 257—275!

Velika izbira dvokoles motor ev, vsakovrstnih otroških vozičkov, nadomestnih delov in pneumatike po zelo znižani ceni. Posebni oddelki za popolno popravo, emajliranje, poniklja-nje, dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Proda a na obroke. Ceniki franko

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta št. 4

Najpopolnejši
Stoewer
šivalni stroji
za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki
Lud. Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6 I.
Telefon št. 980

Wizard

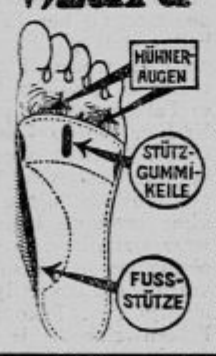

Boleče noge?
Zdravljenje je mogoče!
Wizard, ortopedist, se bo brezplačno posvetoval in kazal Wizard vložke v dneh 11., 12. in 13. julija od 9. do 12. in od 14. do 17. ure vsem, ki trpe na bolečih nogah, v trgovini s čevlji in izdelovalnici po meri F. SZANTNER, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1. 7977-a

ASKERCEVA KLET
podaljšan Cojzov graben nasproti tehnične srednje šole
TOCI
zborna naravna jutomerska, haloška, štajerska in dolenjska vina
V prijetnem, hladnem lokalu se Vam nudi hvaležen užitek Prvovrstna mrzla kuhinja Za obisk se najuljudneje priporočam

✝

Brez posebnega obvestila.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša gospa soproga, hči, mati, sestra in teta

Josipina Smole roj. Tomšič

danes ob 6. zjutraj po dolgotrajni bolezni, spravljena z Bogom preminula

Zemeljski ostanki drage pokojnice se prepeljejo v Logatec, kjer se v ponedeljek, dne 11. t. m. popoldne ob 5. polože v rodbinsko grobnico.

Brezovica-Il. Bistrica-Logatec, dne 9. julija 1927.

Rodbini: Smoletova in Tomšičeva.

NOVINARSKE SREČKE

Samo 10 Din komad!

Kaj vse nudi novinarska loterija za 10 Din!

250.000 Din v gotovini!

VILO v vrednosti od 150.000 Din, v kateremkoli kraju države! - Pot v Pariz z expresnim vlakom tja in nazaj, ter 5.000 francoskih frankov potnih stroškov v gotovini

Kompleten radio-aparat za sprejemanje.

Avto znamke Fiat! — Avto znamke Ford — Kompletno spalnico z dvema posteljama, 2 omarama itd. — Poleg tega dobitki:

Denarni dobitki: 1. dinarjev 50.000·—, dva po 10 000·—, 10 po 2.000 in 40 po 5.000 Din.

V PREDMETIH:

Moderni pianino, vreden 30.000 Din, napeljava telefona v stanovanje z enoletno plačano takso, tri tedensko bivanje v kopališčih Rogaški Slatini, Kupari, Ilidži, Crikvenici, na Bledu, Vrnjačkoj Banji, Daruvaru, Tesliču in novinarskem sanatoriju v Prčanju v Boki Kotorski. 70 slik in skultur prvih naših slikarjev in kiparjev. 200 vezov produktov naših umetniških obrti, cizilirske, graverske stroke, izdelanih od najboljših mojstrov, ter čilime rezbarije in sličnо, 20 monumentalnih monografij kraljevine SHS izdajanja J. N. U., 100 predplačil za domače dnevne liste, za eno leto 25 predplačil za ilustrovane liste in revije, isto za eno leto. 100 bibliotek v vrednosti po 1000 Din, 300 bibliotek v vrednosti po 500 Din, 1000 bibliotek v vrednosti po 300 Din, 2000 bibliotek v vrednosti po 200 Din, 5000 knjig v vrednosti po 20 Din za komad. 5000 knjig v vrednosti 30 Din komad.

Srečka 10 Din

Izročitev dobitkov prične mesec dni po izžrebanju in traja en mesec. Zadetki, ki ne bodo v tem času dvignjeni, zapadejo v korist dobrotvorni loteriji.

Srečka 10 Din

Izročitev stvarnih dobitkov gre na račun dobitnikov.

Žrebanje bo javno v prisotnosti državnih organov v Sarajevu od 4. do 18. septembra 1927.

Vse delovanje loterije je pod kontrolo oblasti in je tako izključena vsaka netočnost.

„Novinarska loterija“ je priporočena s specijalnim aktom:

Ministrstvo notranjih del št. 16.741 od 27. aprila 1927 in ministrstvo prosvete št. 5283 od 26. aprila leta 1927.

NAROČBE SPREJEMA JUGOSLOVENSKO NOVINARSKO UDRUŽENJE, DOBROTVORNA LOTERIJA V SARAJEVU, A DENAR JE POSLATI NA FILIALA POST. STED. BR. 1570 SARAJEVO.

Srečke dobite v vseh trafikah in pri prodajalcih časopisov.

Preprodajalci imajo 10% popusta.

Milostiva gospa! Malokrvnost je največji bič lepote. Želite li ohraniti dražestno lepoto in svežost mladosti — zaužívajte

SIRUP HEMOGLOBINE DESCHIENS

ker samo on Vam da moč brez debelenja.
Dobiva se po vseh boljših lekarnah.

Ne samo najcenejše — ampak tudi najboljše barve, lake, firnež,
steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za sikarje, pleskarje i. dr. v te stroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na **Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanske cerkve**

Ivan Jančar

Hektografični aparati,
zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri
LUD. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica štev. 6/I. Telefon st. 2480.

Odprto!

Solnčne pege!

ter rdeče in rmeče mrlje po licu, vratu in rokah odstranite za vedno s lotionom «Mugetta» od dr. Dorraine & Cie., Paris. Koža lica postane frapantno čista, sneżnobela, vse najokorjelije pege in mrlje garantirano takoj izginejo. 40 Din. Dobi se po vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. — «Centifolia», kosmetični zavod, Zagreb, Ilica br. 37. — Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte! 54-a/2

Slavnemu občinstvu Slovenije!

Priporoča se za kopalno sezono na novo urejeni

Restavrant Triglav
v Aleksandrovu na otoku Krku.

Krasna lega ob morju, zračne in čiste sobe, izborna domača vina, okusna hrana. — Dnevna oskrba, stanovanje in hrana za osebo 55 Din.

Priporoča se
7802 a **Ivo Franolić,** lastnik.

Restaurant k „PERIVOJU“
Aleksandrovo na otoku Krku

Lastnik plača občinsko takso in daje gostom dobro dnevno oskrbo in posteljo za 55 Din.
Informacije daje lastnik D. Manzoni.

Novo! Prepričajte se! Novo!
Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano raznovrstno

pohištvo

naj si ogleda novo zalogo pri
EGIDIJU in *KARLU ERJAVEC* — **BROD**
(poleg tacenskega mostu).
Šent Vid nad Ljubljano.

Ogled tudi ob nedeljah. — Za delo jamčim.
Dajem tudi na obroke.

Mestni pogrebni zavod.

Potrti globoke žalosti naznanjamo prežalostno vest, da je naš nepozabni prijatelj, gospod

Filip Pečenko

poslovodja tvornice Stanjolka na Jesenicah

v soboto dne 9. t. m. po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek dne 11. julija 1927 ob pol 4. uri popoldne iz mrtvašnice Splošne javne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 9. julija 1927.

FRANC MEDICA

Zahvala.

Ob nenadni, prebridki in nenadomestljivi izgubi naših nepozabnih, neprežaljenih sinov in bratov, gospodov

Edmunda in Rudolfa Klimeš-a

čutimo se dolžnim izreči našo najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so se nas v naši neizmerni boli spomnili s pismenimi ali ustmenimi izrazi sočutja.

Posebej nas veže dolžnost zahvaliti se vsem oblastim za blagohotno nakloneno st, g. sreskemu poglavarju Žnidaršišu, čč. duhovščini Kranjski ter Mestnemu pogrebnemu zavodu v Ljubljani in g. C. Tavčarju, nadrevidentu tega zavoda za požrtvovalno delo prilikom oskrbe prevoza blagih rajnih, kakor tudi vsem darovalcem krasnega cvetja.

Iskrena zahvala bodi izrečena Sokolskemu društvu v Kranju za častno spremstvo, predvsem njega bratu starosti Sajovicu, ki se je kot Sokol v prekrasnih besedah poslovil od ranjkih in mnima izrekel zadnji pozdrav na daljno pot v bratsko Čehoslovaško dežavo.

Naša globoka zahvala pa bodi izrečena tudi vsem gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so naša blaga pokojnika v tako častnem številu spremili na zadnji poti, na poti v rodno zemljo Češko.

Vsem naša iskrena in ponovna srčna zahvala!

Kranj-Prerov, dne 10. VII. 1927.

Globoko užaloščena rodbina Klimešova.

Mestni pogrebni zavod.

Po dolgem trpljenju je umrl naš ljubljeni svak in stric, gospod

Fran Lenar

carinik

v soboto dne 9. julija t. l. v najlepši moški dobi 38 let.

Pogreb dragega pokojnika bo *v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.*

Ljubljana-Tolmin, 9. julija 1927.

Žalujoča rodbina Lenar.

†

Našo nad vse ljubljeno hčerko in sestro

Minko Pirš

je danes dne 9. julija dopoldne v najlepši dobi življenja 18 let po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, poklical Vsemogočni k sebi.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 10. julija 1927 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Zgornja Šiška št. 94 n pokopališče v Dravlje.

Zgornja Šiška, 9. julija 1927.

Žalujoča rodbina Pirš.

Zahvala.

Za mnogostransko izkazano nam sočutje povodom smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta in strica, gospoda

Mihaela Jager
jermenarja in torbarja

za pokopljeno cvetje in vence, kakor tudi za mnogoštevilno častčeče spremstvo na njegovi poslednji poti se vsem in vsakemu prav posebno zahvaljujemo.

Posebej nas pa veže dolžnost zahvaliti se za prelepo petje pevskemu odseku obrtnega društva, kakor tudi g. Leop. Šegi kot zastopniku Zadruge sedlarjev in g. Rebeku kot zastopniku naprednega obrtnega društva.

Še enkrat vsem prisrčna zahvala.

Ljubljana, dne 9. VII. 1927.

Žalujoči ostali.

8004

ZAHVALA.

Za mnogostransko izkazano nam sožalje povodom prerane smrti našega nepozabnega

IVANA BIROLLE

izrekamo tem potom našo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, obema govornikoma g. Zupančiču kot zastopniku „Sokola“ Škofja Loka in dolgoletnemu prijatelju g. Tomazinu, Glasbenemu društvu iz Zagorja za genljive žalostinke, nadalje g. srezkemu poglavarju vlad. svetniku Podboju, čč. duhovščini, uradništvu in poduradništvu TPD., uradnikom in uslužbencem drž železnice, sokolskima društvoma Zagorje in Litija, prostovoljnemu gasilnemu društvu Zagorje, zastopnikom podružnice Slov. plan. društva Litija ter vsem nameščencem in delavstvu domačega podjetja, kakor tudi rudniški godbi in vsem številnim prijateljem iz Zagorja in drugih krajev za mnogoštevilno častčeče spremstvo.

Vsem še enkrat naša prisrčna zahvala!

Zagorje, 9. julija 1927 **Rodbina Birolla**

Zahvala.

Ob smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda

Franca Košiše

predilniškega uradnika v Litiji

smo prejeli toliko izrazov sočutja in ganljivega sožalja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

V naši veliki boli so nam bili vsi ti prisrčni izrazi sožalja v veliko tolažbo; zato prosimo vse, ki so nam tako ljubeznjivo dokazali razumevanje za naše težke ure, da sprejmejo tem potom našo najlepšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo za brezprimerno požrtvovalnost g. dr. Otonu Hausu ter gg. primariju dr. Mináři in dr. P. Krajcu za številne obiske ter težko operacijo. Zahvaljujemo se nadalje g. dr. ravnatelju Louisu Preissu za ljubeznjivo pozornost, izkazano pokojniku, predilniškemu zboru uradništva in deputaciji delavstva za častno udeležbo pri pogrebu.

Končno velja naša zahvala vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi poslednji poti.

Maša zadušnica za dragim pokojnikom se bo brala v ponedeljek dne 11. julija ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi v Litiji.

Ljubljana, Litija, Innsbruck, 9. julija 1927.

Rodbine: *Dr. Dimitrij Košiša, ing. Ado Košiša, sodnik Novak.*

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je pošiljati na Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—. Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17 uri. Poznejše sprejeti oglasi bodo priobčeni v nasledni številki lista

Telefon številka 2492

Naslovi „Malih oglasov" se dobivajo tudi v podružnicah „Jutra" v Mariboru, Aleksandrova cesta ter v Celju, Aleksandrova cesta

Kam pa kam?

Športni klubi
društva in organizacije. — Prenovljeni prostori, zelo pripravni prostori za seje in sestanke v gostilni otok «Vis» v Židovski stezi. Se priporoča Benčič. 21023

Kam v nedeljo?
Dne 10. julija se vrši v
hotelu Kaučič
vrtna veselica s plesom brez vstopnine. Prvovrstna godba. Začetek ob 16. uri. Za dobro jedačo in pijačo jamči gostilničar. 21033

Gostilna pri Tilhu
pri postajališču Gorenja vas-Reteče se priporoča. Vedno mrzla jedila in pristna vina, pivo, brezalkoholne pijače. Senčnat vrt. 100 korakov od postaje. Izhodišče k Sori 5 minut oddaljeno, kjer je najlepše mesto za kopanje in solnčenje. Senčnati gozdovi. Do postajice veljajo polovične kopalne karte. — Janko Prelesnik, gostilničar. 20808

Hotel Raduha
Luče v Sav. Alpah
priporoča izvrstno kuhinjo, sobe za tujce — pripravno tudi za letoviščarje — ter avto garažo. 20344

Morsko kopališče
Restaurant «Jugoslavija» — **Aleksandrovo — na otoku Krku**. Dnevna oskrba s hrano in posteljo 55 Din. Informacije daje lastnik F. Kraljić 162

Morsko kopališče
otok Šepurine pri Šibeniku. Izredno ugodna prilika za kopanje in solnčenje. Priporočljivo za one, ki si žele mir in ne zahtevajo zabave. Hiša tik ob morju. Zračne in čiste sobe. Celodnevna oskrba in soba 50 Din. Hrana dobra, drugih taks in pristojbin ni. Informacije pri lastniku: A. Cukrov, Šepurine pri Šibeniku. 20561

Obrt

Kemična pralnica in barvanje oblek
v najrazličnejših barvah izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah
ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/I
Tovarna: Vič-Glince.

Pozor društva!
O priliki 25- in 50letnic ter drugih prireditev se najtopleje priporoča za **fotografiranje skupin** foto-atelje D. Rovšek, Ljubljana, Kolodvorska 34. Za prvovrstno delo jamčim. Cene solidne. 163

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13

Žimnice
predeluje po Din 37.50 Slavič Franc, tapetnik — delavnica na Žabjaku 14. 21067

Rezervni častniki!
Vse vojaške potrebščine in uniforme dobite pri Simonu Klimanek, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. 20912

ŠTAMPILJE ETIKETE
Graveur
ANT. ČERNE
Ljubljana Kongresni trg 10

Solnčevo strojno pletenje
Izdeluje vse vrste modernega blaga iz najfinejše volne — kakor: jope, bluze, puloverje, otroške oblekce, šal-garniture, čepice itd. — Najtočnejša postrežba; nobeno sejmsko blago! — Separatna naročila se dnevno sprejemajo. — Pri «Solncu», Ljubljana, Pogačarjev trg. 20270

Službo dobi

Hlapca k konjem
sprejmem na deželo. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Trezen in vesten». 20718

Mizarskega vajenca
takoj sprejme Matija Perko, mizarstvo, Zg. Šiška, Celovška cesta 121. 20883

Poštenega vajenca
za slaščičarsko obrt sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20867

Učenca
boljših staršev, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme tvrdka J. Preac, manufaktura v Mariboru, Glavni trg št. 13. — Istotam sprejmem **izvežbano prodajalko** z dobrimi spričevali. 20864

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v birou Ekonomija, Beograd, Visana 11 20858

Damsko frizerko
ali prvovrstnega frizerja takoj sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20833

Knjigovodinjo-blagajničarko
povsem izvežbano, samostojno in kavcije zmožno sprejmem za lesno trgovino v Varaždinu. Ponudbe na: Ilija Predović, trgovec — Fram št. 122 pri Mariboru. 20814

Višjega natakarja
strokovnjaka, sposobnega za prvovrstno kavarno, sprejmem. — Ponudbe s prilogo fotografije in uverenja — (jamčevina potrebna) — poslati na upravo hotela «Central», Sarajevo. 20805

Dečka - tekača
poštenega, zanesljivega in zobraženega sprejme takoj Pauer, Sv. Petra cesta št. 48. 21024

Mizarskega vajenca
sprejme takoj Ivan Okorn, splošno mizarstvo, Škofja Loka. 21035

Za vodstvo manjše restavracije
v Ljubljani (okoliš Sv. Peter) sprejmem povsem zanesljivo in pošteno osebo, ki bi bila sposobna voditi restavracijo. Razumeti se mora tudi nekaj v kuhinji. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «St. Peter». 21040

Vajenca
za fotografsko obrt takoj sprejmem brez oskrbe za Ljubljano. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten 1927». 21039

Inteligentne dame
zaslužijo lahko 3—5000 Din mesečno s prodajo neobhodno potrebnega patent. higieničnega ženskega predmeta. (Svetovna senzacija). Javiti se je v nedeljo ali ponedeljek med 10.—12. uro na Rimski cesti 12, parter, desno. 20991

Učenca
ki ima veselje do galanterijske trgovine, z vsaj 2 mešč. šolami in oskrbo pri starših, sprejme Janko Balob, Ljubljana, Stari trg 5. 20971

Brivskega pomočnika
mlajšega, išče za takojšnji nastop Fran Novak, brivec, Vodmat pri Ljubljani. 20970

Vajenca
za krojaško obrt sprejme Wohinz i Pagon, Vegova ulica št. 8. 20969

Krojaškega in trg. vajenca
s primerno šolsko predizobrazbo, iz dobre rodbine, poštenega in vestnega značaja, iz Ljubljane ali bližnje okolice sprejme takoj Jos. Rojina, Ljubljana. 20977

Šiviljo
popolnoma zmožno za fine in navadne obleke ter perilo, sprejmem takoj na dom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dober okus». 21003

Dobro kuharico
mlajšo in čedno sprejme takoj fina obitelj 2 oseb. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21005

Krojaškega mojstra
za prevzem konfekcijskega dela sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20985

Klepar. vajenca
sprejme takoj K. Bocak, Tržič, strojno kleparstvo. 20952

Kuharico
samostojno in pošteno, ki bi pomagala poleg postrežnice tudi pri hišnih delih, išče družina dveh oseb. — Prepisi spričeval zaželjeni. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Stalna služba 39». 20939

Učenko
s 3 razredi meščanske šole, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom F. Pungarbnik, Lukovica. 20931

Natakarico
s 3000 Din kavcije iščem s 1. avgustom za navadno gostilno v večjem mestu. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Marljiva 46». 20946

Služkinjo
mlado dekle, najraje siroto išče majhna družina. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trajna oskrba». 20961

Poslovodjo
namestnika za realitetno in prometno pisarno v Ljubljani, s 7000 Din pristopnine sprejme takoj Zagorski, Maribor, Tattenbachova ul. št. 19. 20956

Perfektno kuharico
ki bi tudi opravljala pridno in pošteno vsa sobna dela, sprejmem k 2 osebama proti dobri plači in oskrbi. Predstaviti se je med 12. in 2. uro na Mestnem trgu 13. 20856

Vajenca
za stavbno in ornamentalno kleparstvo sprejme J. Pospišil, Ljubljana, Zaloška c. 6. 20898

Vajenca
s predpisano šolsko izobrazbo, ki je pri starših, sprejme tvrdka M. Teršan, Ljubljana, Kongresni trg št. 14. 20906

Sedlar. vajenca
sprejmem takoj po dogovoru - Ponudbe na naslov: Ivan Hajnrihar, sedlar, Kamnik. 20859

Vajenca
za sedlarsko obrt sprejme Alojzij Breceljnik, Gosposvetska cesta 18. 20817

Vajenca
za čevljarsko obrt sprejmem takoj s hrano in stanovanjem v hiši v Mariboru, Linhartova ulica štev. 12. 21068

Trg. vajenca
poštenih staršev in z dobrimi spričevali takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom Otorepec & Žurman v Rogaški Slatini. 21070

Zaslužek

Iščemo
več agilnih potnikov za Ljubljano in okolico — verziranih v manufakturni stroki. — Ponudbe osebno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20766

Kljub krizi mogoč zaslužek!
Sprejmemo zastopnike (ce) za razpečavo lahko idočega predmeta na majhna mesečna odplačila. Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 20992

Zastopnike
s 25—30 % provizije sprejme S. Petan, Maribor, Aleksandrova cesta 43. 20868

Zastopnike
za zelo iskane kemično-tehnične novosti iščem. Ponudbe na upravo Jutra v Mariboru. 21072

Več oseb
spretnih posredovalcev — sprejmem takoj za prodajo malega predmeta. Dober zaslužek. Javite se v restavraciji «Novi svet». 21058

Pouk

Instrukcije
nižješolca sprejme vesten višješolec, dober razlagatelj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Nizek honorar». 20529-a

Pridno dekle
pošteno in čedno, se želi izučiti v mestu frizerske obrti. Naslov: I. M., gostilna Grebenc, Trbovlje I. 21022

Angleški - ruski
nemški, slovenski, srbohrvatski, obvezno ako potrebno v nekaj mesecih tudi italijanski alj francoski, korespondent etc želi zaposlenja kjerkoli. Cenjene ponudbe na oglas oddelek «Jutra» pod šifro «Jurist». 20997

Dobre inštruktorje
za vse predmete srednjih šol preskrbuje profesor. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Profesor 63». 20963

Akademik
inštruira poceni matematiko čez počitnice. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Odličen». 21007

Učiteljica
dobra in energična, poučuje **nemščino in klavir** po nizki ceni. Istotam tudi na razpolago klavir za vajo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Uspešno». 20947

Službe išče

Gozdar
z izpitom za samost. gozdne gospodarje in 12letno prakso, izvežban v vseh panogah gozdarstva in lovstva, išče službo. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Gozdar». 20738

Zvaničnik
išče službo kot trg. sluga ali temu podobno. Nastopi lahko 1. avgusta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20786

Oskrbnik
vešč šumarstva, poljedelstva, sadjerejstva in živinorejstva ter slovenskega in nemškega jezika v pisavi in branju, želi službe na veleposestvu. Nastop po dogovoru. Ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zvest in energičen». 20237

Korespondent
v srbohrvatskem in madžarskem jeziku, išče zaposlitve, event. tudi za nekaj ur na dan. Cenj. ponudbe prosi pod «Odličen korespondent» na oglasni oddelek «Jutra». 20897

Potnica
ki je dobro vpeljana po Sloveniji in Hrvatski, želi primernega mesta. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Prvovrstna in poštena moč». 20838

Izučen ključavničar
in obenem izkušen kurjač z dobrim spričevalom, želi primerno službo. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 20798

Službo skladiščnika
inkasanta, sluge ali slično išče reduciran bančni nastavljenec. Cenjene ponudbe pod šifro «Vesten» na podružnico «Jutra» v Celju. 20933

Strojnik
strojni ključavničar z daljšo prakso pri parnih žagah, vešč vseh popravil, trezen in zanesljiv, išče službo. — Žarković, Loka pri Žusmu. 20761

Trg. pomočnik
(špecerist) išče kakršnokoli službo, event. gre tudi za dopisnika. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 20905

Obligaten goslač
takoj na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21000

Absolventinja
trgovskega tečaja, zmožna vseh pisarniških del, išče kjerkoli primerne službe. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20973

Mlad gospod
pošten, išče službe, najraje v trgovini. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 74». 20974

Gospodična
s polletno pisarniško prakso, hitra stenografinja in strojepiska išče službe. — Cenjene dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Poštena 22/41». 20976

Natakarica
z osebno pravico išče službo ali gostilno na račun. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kavcija 10.000 Din». 20965

Šofer
samski, srednjih let, zmožen vseh drugih del, išče službe — najraje na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20964

Mladenič
z večletno prakso v izdelovanju ženskih in moških klobukov (filc in slamnikov) želi dela, najraje pri kaki modistinji. Po potrebi vodi tudi samostojno delavnico. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Priden 96». 20996

Gaterist
z večletno prakso, samostojen vodja parne žage, išče službo kot gaterist. — Ponudbe pod «Sposoben» na podružnico «Jutra» v Celju. 20943

45letni mož
zdrav, trezen in zanesljiv, s 14letnim dečkom, želi priti kot sodelavec s kavcijo ali družabnik k trgovini s premogom in drvmi v Sloveniji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20916

Boljše dekle
dobra kuharica in gospodinja želi iti za gospodinjo k boljšemu gospodu samcu ali vdovcu. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «1. avgust 1927». 20953

Gospodična
zmožna slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika, kakor tudi vseh gospodinjskih in ročnih del, išče službo čez dan, event. tudi kot postrežnica. Cenj. ponudbe z navedbo zahtev na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Marljiva 24». 20951

Trg. pomočnik
manufakturne, specerijske in lesne stroke, 28 let star, z znanjem slov., hrvatskega in nemškega jezika, z dobrimi referencami, išče takojšnje službe, bodisi kjerkoli v Jugoslaviji. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 20954

Dekle srednjih let
z večletnimi spričevali, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, želi službo pri družini brez otrok, v Mariboru ali Celju. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva 92». 20892

Deklica
stara 17 let, s 7 razredi lj. šole, bi se rada izučila v kaki trgovini, kjer bi imela hrano in stanovanje. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Učenka». 20697

Trg. pomočnik
mlad železninar, želi službe v mestu ali na deželi. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Železninar». 20827

Gospodinja
dobra, varčna in zanesljiva, z dobrimi spričevali, želi službo k več gospodom. — Ponudbe pod «Dobra kuharica» na podružnico Jutra v Celju. 21056

Kuharica
poštena in varčna gospodinja, srednje starosti, išče službe k orožnikom ali enemu gospodu. Ponudbe pod «Poštena» na podružnico «Jutra» v Celju. 21057

Dekle
[illegible] kuhe in drugih del, išče s 1. avgustom službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» pod «St. 40». 21054

Gospodična
vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, išče službo kot blagajničarka ali natakarica. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21060

Prodam

Portland cement
pravi trboveljski prodaja tt. Fr. Stupica v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 1 20602

Pohištvo, obleko itd.
ugodno prodam danes in jutri dopoldan na Cankarjevem nabrežju štev. 7/II. 20876

Radio aparat
s pritiklinami za 950 Din proda Hešik, Sp. Šiška. 20891

Otroški voziček
dobro ohranjen, naprodaj v Sp. Šiški, Medvedova ulica št. 22. 20887

Omaro
za obleke, posteljo, 7 žimnic in nočno omarico prodam Pod trančo štev. 2/III — desno. 20844

Krasen radioaparat
štiriceven, radi selitve poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20816

Zapravljivček
nov, radi selitve poceni naprodaj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zapravljivček». 20569

Vrhniško opeko
trboveljski premog in bukova drva nudi najceneje Lovro Krže. Trnovski pristan 12. Postrežba točna! 61

Drva
hrastove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti Ljubljana za gorenjskim kolodvorom 98

Niklnasta mizica
luksuzna, starinska, posebnost, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21043

Premog, drva
in sploh kurivo najceneje pri tvrdki Velepič, Bohoričeva št. 1. — Istotam naprodaj nekaj dobro ohranjenih voz. 204

Kolo
dobro ohranjeno — znamke «Stucchi» Milano, z elektr. razsvetljavo in dvojno- **harfne koncert. citre** proda Fortič, Slomškova 17 20936

Opeka
Združene opekarne, d. d. v Ljubljani naznanjajo, da ima maloprodajo in zalogo zidne, strešne ter steklene opeke v Ljubljani tvrdka L. Knez, Gosposvetska c. 3. Figovčevo dvorišče. 21026

Pletilni stroj
št. 10/30, dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21034

Dve obleki
za gospoda, otroška posteljica in otroški voziček, v dobrem stanju, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21037

Salonske preproge
plišaste, naprodaj v Florijanski ulici 7. 21036

Pletilni stroj
št. 10/23, skoraj nov, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21045

Elektrotehnični materijal
po znatno znižanih cenah prodaja tvrdka Transformator, družba z o. z. v Ljubljani. 21004

Pohištvo
nemoderno, rabljeno, ceno naprodaj v Sp. Šiški, Gubčeva ulica 15/II. 21015

Potovalni kovčeg
iz pravega usnja in «Numerator» poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20980

Moško kolo
rabljeno, še v dobrem stanju, radi odpotovanja prodam za 750 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20989

Na pokopališču
sv. Križa naprodaj v najlepši legi večji svet za zidanje grobnice. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Grobnica». 21002

Sir
pravi bohinjski, v različni velikosti hlebov, prvovrstno blago, dobite po konkurenčni ceni le naravnost od Franc Žmitek, Bohinjska Bistrica. 21008

Palme in oleandre
prodam. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 20990

Izložbene omare
(Aushängekasten), blagajniško mizo in prodajno mizo proda radi opustitve podružnice A. Potokar, Vodnikov trg 2. 20987

Novo spalnico
proda za 3000 Din J. Vidmar, Zg. Šiška 2. 20948

Veliko zofo in slike
stare (tisk v olju) prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20950

Čevljarski stroj
še skoro nov cilinder Singer, prodam po zelo ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20845

Lokomobilo
angleškega izvora, 9/12 HP, ploskev 6.92, 5 atm., v zelo dobrem stanju, po nizki ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21064

Furnirje
cvetlični jesen, amerikanski oreh, beli javor prodam po neverjetno nizki ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21065

Moško kolo
skoraj novo, tehtnico za 300 in 100 kg, fotoaparat 9/12, železno blagajno in več pletilnih strojev, šivalni stroj za pletenine prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20915

Vreče
nove in rabljene ima vseh vrst vedno na zalogi
Mirko Mlakar, Ljubljana
Tomškova ulica 11

Kinoaparat
zelo dobro ohranjen, prodam. — Na ogled v kinu Šoštanj. 21055

Pletilni stroj 8/27
skoraj nov, proda pletarna Studenci pri Mariboru. — Dajem pouk v pletenju. 21069

Strešne opeke
(bobrovec) naprodaj večja množina. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Konkurenca». 20909

Gabrovega lesa
okroglega, debelega 15—35 prodam po ugodni ceni dva vagona. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20914

Pletilni stroj
8/80, dobro ohranjen, naprodaj na Selu št. 6, pošta Moste. 20899

Paviljon
za godbo in druge svrhe, za večje vrtove poceni naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 21061

Motorna vozila

Motorno kolo
s prikolico kupim na obroke. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Jamstvo 96». 20596

Avtomobili
B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila na zalogi.
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene.
GARAŽE vedno na razpolago.
BENCIN iz sesalke, tudi ponoči, po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO AVTO d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Motorno kolo
malo rabljeno, kupim. Ponudbe na naslov: Ciril Peternel, Park-Hotel, Bled. 20929

Motorno kolo
tipe Ekscelsior, s prikolico prodam za 5000 Din. — Na ogled na Dunajski cesti 9, I. dvorišče, desno, I. nadstropje. 21017

Motorno kolo
dobro ohranjeno, kupim. — Natančne ponudbe z navedbo cene poslati na naslov: Semerli, Spuhlje, Ptuj. 20802

Harley-Davidson
model 1927, 10/12 HP, 1200 ccm, s prikolico, nov, v popolnoma brezhibnem stanju radi nakupa avtomobila takoj ugodno prodam. — Na ogled vsak dan med 18.—19. uro v hotelu Soča. Cenjene ponudbe pod šifro «Harley 1927» na oglasni oddelek «Jutra». 21066

Več motorjev
bencinskih, 4—6 HP, uporabnih za poljedelstvo, nadalje 1 motor za okrožno žago, motorna kolesa Wanderer, več elektr. motorjev in dinamo proda Električno podjetje v Mariboru, Slovenska ulica 16. 21071

Knjige

Hipnotizem
sugestije, couétizem. — Poljudno znanstvena razprava. Praktična navodila. Poučno in zabavno! — Cena 28 Din franko. «Veda in znanost», Celje, Razlagova štev. 8. 272

Sadje

Sveže maline
kupuje vsaki dan do 7. ure zvečer Lovro Rogelj, Vrhnika. 20904

Pridelki

Lipovo in bezgovo cvetje
kupuje v vsaki množini lekarna Bahovec v Ljubljani, Kongresni trg. 20786

Sadjevec
proda Oset v Mariboru. 20739

Nemška detelja
v košnji naprodaj. Zelena jama 110. 20889

Vino
iz lastnih goric prodaja v steklenicah po zmernih cenah A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 20881

Cvetlični med
7—10 q prodam tudi na drobno po 25 kg. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Med». 21019

Kupim

SHS znamke
vse rabljene, tudi porto, kupuje Kern, Maribor, poštni predal št. 16. 20661

Gorenjsko narodno nošo
moško in žensko kupim. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Noša». 20772

Tovarniška okna
in vrata kupim. Ponudbe z navedbo velikosti in cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Okna». 20848

Živega srebra
kupim vsako množino. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Hydrargyrum». 20520

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 88

Hlode
hrastove in smrekove kupuje parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. 252

Srebrne krone
kupuje in plača dobro Cuden. Ljubljana. Prešernova ulica 1. 238

Žensko kolo
dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kolo» 20902

Parni stroj
stabilni, 100—200 konj. sil kupi Strnad, Cankarjevo nabrežje 7. 21038

Bukove gozde
z debelim in visokim drevjem za sekati, kupim. Ponudbe z navedbo velikosti parcele in oddaljenosti od postaje na poštni predal št. 230, Ljubljana. 20979

Večjo množino vreč
za oglje kupi Ivo Srebotnjak, Št. Peter v Savinski dolini. 20958

Stare obleke
moške čevlje, pohištvo itd. kupujem. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje št. 29. 20923

Kolo
dobro ohranjeno kupim. — Plačam do 1000 Din. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Kolo 1000». 21062

Posest

Enodružinsko vilo
visokopritlično, ali hišo z vrtom kupim. Ponudbe z navedbo cene in plačilnih pogojev na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ljubljana 93» 20793

Hiša
z lepim zemljiščem, v mestu na Gorenjskem ugodno naprodaj. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Ugodna cena 22». 20822

Hišo s trg. lokalom
in koncesijo, na prometni točki industrije, ceno prodam. Ponudbe pod značko «Udobnost» na podružnico «Jutra» v Celju. 20577

2 enonadstr. hiši
prodam na Dolenjskem v lepem in romatičnem kraju pri fari, v bližini Toplic. Ena popolnoma nova, v kateri je dobro idoča trgovina, pripravna tudi za gostilno, druga ima veliko gospodarsko poslopje, kjer je prostor za mesarijo in kraj brez konkurence in kovačnica. Zraven je vrt, 2 njivi in travnik. Vse to prodam pod ugodnimi pogoji in nizki ceni. Plača se nekaj pri pogodbi, drugo po dogovoru. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lep kraj». 20807

V Tržiču
industrijskem mestu na Gorenjskem prodam hišo z dobro vpeljano gostilno in mesarijo. Cena zmerna. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Gorenjska». 20944

Vili slično hišo
oddam s 1. septembrom pri sv. Jožefu v Celju. V pritličju 1 kuhinja in 2 parketirani sobi, v podstrešju 1 sobi. Spodaj klet, pralnica in shramba. Pri hiši je 300 m² zemlje. Franc Furlan, Ljubljana, Vošnjakova ulica 16. 21018

Stavbne parcele
majhne, za delavske ali uradniške hišice, na lepem suhem kraju pod Rožnikom blizu Cada naprodaj po zelo ugodnih cenah. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Podrožnik». 21046

Majhno vrtno hišico
kupim. Naslov in ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lična». 20988

Posestvo
posejano 3 orale, 2 z eternitom kriti hiši in inventarjem prodam. Pojasnila daje g. Adam Kincl, Št. Jurij ob južni železnici. 20792

Pozor!
V nedeljo, 17. t. m. ob 3. uri popoldne v Nadgorici št. 38, pošta Ježica-Črnuče prostovoljna
javna dražba majhne domačije
hiša, hlev, šupa, svinjak, kozolec, okoli hiše velik sadni vrt, velika njiva in prot. 21001

Hiše
vile, gostilne in posestva na Štajerskem od 60.000 Din naprej in
vilo s posestvom
v Mariboru proda Zagorski, Maribor, Tattenbachova ul. št. 19. 20955

Hišo v Trbovljah
pripravno za vsakršno obrt, na prometnem kraju prodam. — Antonija Merzelj, Loke 268, Trbovlje. 21021

Hišico
novozidano, obstoječo iz sobe, kuhinje in pritiklin, v okolici Ljubljane, 25 minut od končne postaje cestne železnice prodam za Din 25.000. Zraven spada prvovrsten vodnjak in 260 m² vrta. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21048

Veleposestvo
prodam čez 100 johov njiv, travnikov, gozda, okrog gradu lep vrt z vsemi gospodarskimi poslopji tudi kovačnica in žaga na vodo. Leži v lepem kraju poleg glavne ceste. Plačilni pogoji ugodni, nekaj denarja ostane lahko na posestvu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Veleposestvo». 20.800

Kapital

Družabnico
s kapitalom 25—50.000 Din sprejmem za damsko konfekcijo. Prednost imajo šivilje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobro podjetje». 21014

Družabnico
za mehanično pletenje, z 10.000 Din sprejme Ferdinand Ulaga, trgovina z mešanim blagom, Šiška št. 1. 20993

Krojač
v prometnem kraju, sprejme dobro izvežbanega pomočnika kot družabnika. — Pogoj: starost 20—30 let in 5—10.000 Din kapitala ter neoženjen. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalno 63». 20863

Kot družabnica
s kapitalom do 40.000 Din želim vstopiti samo v dobro stoječe podjetje. Sodelovanje v pisarni pogoj. Event. prevzamem vodilno mesto proti vložitvi kavcije v višini gornjega zneska. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Samostojna 44». 20744

Mesarja
z nekaj premoženja sprejmem kot družabnika. Prednost imajo deželani. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mesarija». 21063

Lokali

Gostilno
v Ljubljani oddam v najem — najraje dvem sposobnim ženskam s kavcijo nad Din 15.000. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Lepa prilika 26». 20726

Lokal
za špecerijo in trafiko oddam v najem na zelo prometnem kraju blizu mesta Maribora. Natančnejša pojasnila daje Domiter, Maribor, Studeniška cesta 4. 20870

Pekarno
dobro idočo, v večjem mestu in stanovanje za majhno odškodnino odstopim takoj. — Naslov: F. K., Maribor, Kettejeva ulica 17. 20869

Pekarna
več let obstoječa, z vsem inventarjem naprodaj po zelo nizki ceni. — M. Trdak, Banjaluka. 20799

Pisarniško sobo
v visokem pritličju odda takoj Pokojninski zavod v Ljubljani, Gledališka ul. 8 20539

Veliko svetlo sobo
pripravno za pisarno, oddam s 1. avgustom na Sv. Petra nasipu 39, pritličje, levo. 20966

Trgovski lokal
s stanovanjem vred oddam meseca septembra v Dolenji vasi, Št. Pavel pri Preboldu, kjer se nahaja že dalje časa trgovina z mešanim blagom. — Pojasnila daje F. Pikl, Št. Pavel pri Preboldu. 20578

V najem

Letovišče
Oddam takoj za vso serijo v bližini Bleda 3—4 lepe sobe s kuhinjo in senčnatim vrtom. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20679

Gostilno ali trgovino
tudi oboje skupno vzamem v najem. Ponudbe na podružnico «Jutra» pod šifro «Promet 150». 20941

Dobro gostilno
pripravno tudi za mesarijo in trgovino, z vsem gospodarskim poslopjem, pri farni cerkvi v lepem kraju na Dolejskem oddam proti kavciji v najem. Po dogovoru tudi prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20960

Stanovanja

Stanovanje
2 sob z vsemi pritiklinami išče obitelj 3 oseb za takoj ali pozneje. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 20683

Stanovanje
2 sob in kuhinje s pritiklinami išče zakonski par brez otrok s 1. oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20689

Stanovanje
na Brinju ob Dunajski c. s kuhinjo, 1 sobo, 2 kabinetoma, souporabo pralnice in kopalnice ter vrtom odda z avgustom Pokojninski zavod v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12. 20775

Brezplačno
prijavite oddajo stanovanja, sobe, lokala, gostilne, trgovine, delavnice itd. — Posredovanje za oddajalca popolnoma brezplačno «Posredovalec», Sv. Petra c. št. 18. 18609

Dva dijaka
iz boljše hiše sprejme na dobro hrano in zdravo stanovanje boljša rodbina v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 20836-a

Stanovanje
s 3 ali 4 sobami in vsemi pritiklinami išče mirna stranka. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «1. september ali prej». 20917

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, z elektr. razsvetljavo oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21027

Zamenjam stanovanje
2 sob (ena separatna), kuhinje in pritiklin, z enakim v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21042

Stanovanje
3—4 sob išče mirna stranka brez otrok. Plača do 1100 Din. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Inženjer». 21050

Stanovanje
sobo in kuhinjo oddam v Zeleni jami 207. 20966

Stanovanje
sobe in kuhinje išče stranka 2 oseb brez otrok. Za uslugo posodim tudi denar. Pismene ponudbe pod šifro «Dober plačnik 49» na ogl. oddelek «Jutra». 20949

Soliden gospod
išče sobo s separiranim vhodom, blizu pošte. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21020

Stanovanje
2 sob in kuhinje s pritiklinami oddam stranki brez otrok za 900 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20962

Prazno sobo
s souporabo kuhinje, sobo s štedilnikom ali sobo in kuhinjo na Opekarski cesti, ozir. v bližnji okolici iščem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Plačam dobro 24». 20924

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in drvarnice, v stari hiši na periferiji ali v mestu želi drž. vpokojenec z 2 sinovoma (44 in 48 let) proti primerni najemnini s 1. novembrom t. l. Plača eno leto naprej. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «S». 20785

Sobe

Veliko prazno sobo
z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20742

Zračno sobo
s separiranim vhodom in električno razsvetljavo išče boljši gospod v okraju Sv. Peter, Vodmat ali Moste — takoj. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Sv. Peter-Vodmat». 20890

Opremljeno sobo
oddam s 1. avgustom solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20818

Separirano sobo
svetlo in zračno, iščem. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Soliden gospod». 20813

Sobo
s posebnim vhodom iz stopnic, z dvema posteljama in lepim razgledom, odda takoj v Ljubljani Anton Maver, Ahacljeva 5. 20900

Sobo
prazno ali opremljeno, s posebnim vhodom, išče za takoj gospod v bližini sv. Petra. — Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Soliden 30». 21028

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom, blizu kolodvora oddam dvema osebama. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 21041

Prazno sobo
večjo ali 2 manjši, z električno razsvetljavo ter posebnim vhodom rabim takoj ali vsaj pred 1. septembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21062

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam s 1. ali 15. avgustom samo solidnemu gospodu. — Na ogled od 1.—5. ure pop. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21049

Sobo z 2 posteljama
oddam s 15. t. m. sredi mesta. Parket in elektr. razsvetljava. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 21047

Opremljeno sobico
z elektr. razsvetljavo takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 21012

2 sobi
opremljeni ali prazni, vsaka s posebnim vhodom, želita 2 osebi s 15. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Sredina mesta». 21009

Prazno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v bližini glavnega kolodvora oddam takoj. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 21011

Lepo sobo
s posebnim vhodom, prazno ali opremljeno, oddam samo gospodični ali zakonskemu paru po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 20967

Gospodična
išče prazno ali opremljeno sobo, ozir. kabinet za avgust. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ves dan odsotna 68». 20968

Opremljeno sobo
lepo, s souporabo kopalnice oddam boljši gospodični. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20972

Majhno sobico
z električno razsvetljavo oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21050

Sobo z 2 posteljama
elektr. razsvetljavo in separatnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20984

Opremljeno sobo
oddam s 15. julijem solidni gospodični. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 20983

Čisto, svetlo sobo
na vrt, tudi s pošteno hrano oddam. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 20961

Veliko sobo
s posebnim vhodom oddam 2—3 osebam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20994

2 sobi in predsobo
s souporabo kuhinje oddam v najem. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 21006

Opremljeno sobo
veliko, z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom oddam s 15. julijem solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20982

V dosmrten užitek
oddam veliko sobo s posebnim vhodom, elektrika in tla iz parketov, pri družini 3 oseb, v novi hiši pod Rožnikom — proti vplačilu primernega zneska. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Dosmrten užitkar». 20922

Lepo sobo
zračno, v sredini mesta, v prvem nadstropju, s posebnim vhodom, elektr. razsvetljavo, parketirano in s porabo kopalnice oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20901

Prehrana

Samo 15 Din
dnevno prvovrstna hrana v gostilni otok «Vis», Židovska steza. 20846

Dopisi

2. September
Kako je s Teboj, draga? Pismo v upravi. Poljube Tvoj. 21053

Starejša gospodična
trgovka, želi znanja z boljšim gospodom od 40—50 let. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sodrugova pomoč». 21029

Soliden gospod
mlajši, s fakultetno izobrazbo, želi znanja z resno gospodično. Poslužuje se tega pota edinole radi nezadostnega znanja, ki je posledica dosedanjega samotarskega življenja. Le resne dopise prosim pod šifro «S. K.» 21030

Samostojen gospod
prišel iz Amerike z večjim premoženjem, z lastno lepo hišo, se želi seznaniti z gospodično srednje starosti, trgovke, vajene gostilne in samostojne posestnice niso izključene. Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Aferika in Newyork». 21031

Ločenka
srednjih let, želi znanja z boljšim gospodom. — Samo resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Nemško in slovensko». 20993

Gospodična
stara 25 let, neodvisna, želi poznanja s starejšim, dobro situiranim, inteligentnim gospodom. Dopise pod «Brinetka» na oglasni oddelek «Jutra». 20978

Želim znanja
z boljšim samskim gospodom (želez. uradnikom) v starosti do 35 let. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Resnost 23». 20952

Gospa
simpatična, dobro situirana, še ne stara 30 let, v zakonu nesrečna, želi spoznati gospoda, po možnosti z enako življensko usodo, v svrho obojestranskega razvedrila. Diskrecija strogo zajamčena. Dopise prosim pod «Duševni prijatelj 30» na oglasni oddelek «Jutra». 20975

Katera gospodična
simpatična, temperamentna bi bila pripravljena nuditi razvedrila samostojnemu in popolnoma neodvisnemu gospodu v starosti 36 let. — Resnost in diskrecija na vsak način zajamčena. Sestanke prosim v Maribor. Stroške povrnem. Ponudbe samo s sliko, katero vrnem. Anonimne ponudbe izključene. Dopise pod značko «Ločence 1001» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 20316

Na nežni spol!
Bi li se še našla ena duša prava
posebno idealna in čuteča
ki jo stvorila za me je narava
in mi odločila premila sreča

Na čast in vest jaz lahko to izdajam
da nagnjen nisem hudobiji,
da egoizem sveta ne poznajam
kjer se ne strinja v moji domisliji.

Jaz sem čuteč in si želim življenje
katero diha isto srečo v svetu
ki mi predstavlja moje hrepenenje
v enem tihem kraju pri dekletu.

Katero je tak sladko milo
tako izjemno od narave dano
kot da bi ne od tega sveta bilo
in od neba za mene le poslano.

Obstoja ena taka mila duša kje dosežena od tega čuvstva, ki čuti se poklicana in resno je odločena malo vidnemu pisatelju teh vrstic srednje starosti in boljšega poklica svojo vso zanimanje podariti? — Cenjeni neanonimni dopisi s polnim naslovom in bližnjimi podatki, na katere se pred 14 dnevi ne more odgovarjati, so ležeči pod «Moj klic» na ogl. oddelek «Jutra». 20885

Ženitve

Mlad trg. pomočnik
želi dopisovati z mlado družico, katera poseduje obrt, hišo ali denar. Ženitev ni izključena. Le resne ponudbe na naslov: Ignac Zaveršnik, Trbovlje I — poštno ležeče. 21044

Glasba

Pianino
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na naslov: Uršič, gostilničar, Kamnik. 20771

Glasovirje in harmonije
uglašujem, popravljam strokovno in ceno! Tudi potujem! Naročajte po dopisnici: G. Jurasek, Ljubljana Wolfova ulica 12. 40

Pianino
dobro ohranjen, vzamem v najem za 6 tednov. Naslov pod «V najem 6» na oglas. oddelek «Jutra». 20811

Kratek klavir
eleganten gugalni stol, moško kolo in železno blagajno prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21025

Koncertne citre
dobro ohranjene, naprodaj v Hrenovi ulici št. 7, pritličje. 21051

Dva klavirja
rabljena, a dobro ohranjena kupim na obroke. Ponudbe z navedbo cene in natančnim naslovom lastnika pod «Št. 2306» na ogl oddelek «Jutra». 20998

Pianino
ali kratek klavir, že rabljen, kupim. — Ponudbe z navedbo cene na naslov: Ana Boleh, Kranj, Jugočeška. 20943

Klavirji
Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih inštrumentov različnih tvrdk kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Uglaševanje in popravila za konservatorij in druge inštitute izgotavlja moja tvrdka — Točna postrežba in zmerne cene — tudi na obroke.
Izdelovalec klavirjev
R. Warbinek, Ljubljana
Hilšerjeva ulica štev 5/I. 20886

J. Vardian, Sisak 54. Hrv.
priporoča kot stara izdelovalnica svoje najboljše tamburice vseh vrst. Ceniki na razpolago. 184-a

J. Stjepušin, Zagreb
Jurjevska ul. 57
priporoča najbolje tamburice strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložbi!

Ceniki franko. 41

Živali

Mladi psi
doge, dobermani in boxeri naprodaj. Krasni eksemplari z rodovnikom. Reflektanti naj pišejo na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Inport». 21010

Psa dobermana
čistokrvnega, mladega samca, dobro negovanega, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Doberman». 20836

Psa čuvaja
prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 20999

Pes (nemški ovčar)
10 tednov star, naprodaj na Sv. Petra cesti štev. 81. 20942

Dobermana
čistokrvnega — enoletnega samca prodam. Pogoj: dobro ravnanje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 20835

Izgubljeno

Klobuk
mi je bil zamenjan v sredo po seji «Kranjske hranilnice». Kdor ga je zamenjal dobi svojega na kraju zamenjave v hranilnici. 21016

Razno

Množinske predmete
iz lesa, razne, izdelujem po naročilu, event. kupim izum novega v veliki meri potrebnega lesnega predmeta. Ponudbe pod «Tovarna lesnih izdelkov št. 78» na ogl. oddelek «Jutra». 20878

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

2 gospoda
sprejmem na počitnice blizu Medvod. Pripravno za kopanje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 21013

Pljuča!
Zdravniški zavod (Anstalt) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina. — Prospekt 3 Din. 20319

Razglas
Podpisani naznanjam, da ne plačam nobenega dolga za svojim sinom. Alojzij Zavratnik, Ljutomer. 21052

Dr. Tone Jamar ne ordinira do 1. VIII. t. l.

Ležalne stole

á Din 160
po povzetju **Din 170** nudi
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

Stanovanje v Ljubljani
2—3 sob. mirno. udobno. ne preveč oddaljeno od središča, išče za **1. september** ali preje stranka dveh oseb. Ponudbe pod »September« na upravo lista.

Iščem zastopnike-ce
Serijozne dame in gospodje se sprejmo za odlično zastopstvo v mestu in na kmetih. Ob spretnosti in vnemi dnevnega zaslužka 200 Din, tudi fiksum 1500 Din. Za vzorce 240 Din. Jamstvo Cenjene ponudbe na: **Stiebler, Maribor, Sodna ulica 2**

Naznanilo otvoritve.
Naznanjam cenj. občinstvu, da sem otvoril
sedlarsko delavnico
na Gosposvetski cesti 18
(pri Levu) na dvorišču. Kot večletni poslovodja bom izvrševal vsa v mojo stroko spadajoča dela točno in solidno ter po zmernih cenah
Se priporoča
Alojzij Brecelj nik.

Zahtevajte ilustrirane prospekte
za nakup
prvovrstnih švicarskih ur
katere se prodajajo na mala mesečna odplačila.
ZUMBULOVIĆ, LJUBLJANA,
Aleksandrova cesta št. 12.

Tvorničarji
ki žele imeti agilnega marljivega in dobro uvedenega zastopnika za Hrvatsko, naj svoj naslov pošljejo na **PUBLICITAS d. d., Zagreb, Gundulićeva 11,** pod „Za 12.553". V poštev pridejo resne in solidne firme spec. delikatesne stroke.

IVAN PERDAN nasl.
LJUBLJANA
veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga
Glavni založnik **Ciril Metodovih vžigalic**
nudi po najnižji dnevni ceni:
kavo, riž, testenine, najfinejšo namizno olje čaj, žganje ter vse drugo špecerijsko blago.
POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA!

CUCEK SLAVKO
ANGELINA ANDREJEVIC
zaročena
8. VII. 1927.
Maribor *Beograd.*

Uradnike vseh kategorij
sprejme
na stalno hrano
po dogovorjeni ceni. Abonenti naj se prijavijo do prvega prihodnjega meseca. Vstop lahko vsak dan. Na razpolago vsak dan. Na razpolago vedno sveže pivo in prvovrstna dalmatinska vina
Restavracija, Dunajska cesta št. 31
lastnik Braća Lasan.

JANEZ OKORN
splošno mizarstvo
Škofja Loka. **Škofja Loka.**
Izdeluje spalnice, jedilnice, kuhinje in drugo pohištvo od najpriprostejše do najfinejše vrste, kakor tudi vsa stavbna dela, ter se pri nabavi istega priporoča.
Cene nizke. 8011-a Zahtevajte ponudbe.

Večje po celi kraljevini izborno upeljano
TRGOVSKO-INDUSTRIJSKO PODJETJE
išče
DRUŽABNIKA
s kapitalom najmanje Din 600.000·—.
Visoka rentabilnost naložbe garantirana.
Sodelovanje željeno, a ne pogoj.
Pismene ponudbe na uredništvo pod „Popularna varnost".

TOBAČNA TOVARNA V LJUBLJANI
sprejme
3 strojne ključavničarje.
Ponudbe, kolekovane z Din 5·— in opremljene z dokumenti, vložiti osebno do 16. t. m. pri tobačni tovarni v Ljubljani.

Prevzem gostilne.
Cenjenemu občinstvu **Kamnika in okolice** vljudno naznanjam, da sem najemnik stare in dobro znane
gostilne Lovrenca Bergant
Ker bom skrbel za izborno pijačo ter okusna gorka in mrzla jedila z dobro točno postrežbo, se najtopleje priporočam za obilen obisk. Cene zmerne.
Albert in Ela Uršič
gostilničar, Kamnik.

Otvoritev v četrtek 14. julija
po dovršeni prezidavi
brezalkoholne restavracije in zajutrkovalnice pri „Zvezdi"
ki postrež tudi s kofeina prosto kavo «Hag».
Maribor, pod mostom 11. (poleg drž. mostu)
Abonenti dobe mesečno 2 obeda, 2 večerji in še kruh in namizno pijačo k vsaki jedi brezplačno.
Cene so zmerne, zajamčena je prvovrstna kuhinja in največja snaga. Prijave abonentov se sprejemajo že sedaj.
Z odličnim spoštovanjem
Smolej.

Oddaja ribolovov.
Uprava veleposestva grofa Herberstain-a v Ptuju odda v zakup ribolov v reki Pesnici in potoka Rogoznica potem v malih potočkih za čas od 1. avgusta 1927 do 31. julija 1930.
Pismene ponudbe je vposlati za določene razdelke in meje potokov do dne 25. julija 1927 do 9. ure predpoldne v pisarno uprave veleposestva, kjer se lahko ponudniki vpoznajo z natančnejšimi pogoji.
Uprava si pridrži pravico, da odda ribolov brez ozira na višino ponudbe. 7936-a

Kostanjev taninski les,
hrastov taninski les,
bukova suha drva in hmeljevke
kupuje stalno po dnevni ceni proti takojšnjemu plačilu
ERNEST MARINC, CELJE, Zrinjskega ul. 4.

Prodam renomirano dobro idočo
restavracijo in hotel
s 15 sobami **v centrumu mesta s hišo in vsem inventarjem** radi bolezni. — Točnejše podatke pri **M. JAKOVAC, Vlaška ul 9, Zagreb**

Rdečilo za ustne
KHASANA
SUPERB
je za poljub čvrsto rdečilo za šminkanje usten in lica. Skoro brezbarven je, ali daje takoj za čudi naravno, individualno raznoliko prilagodeno, čvrsto držeče rdečilo, ki se more zopet odstraniti samo z milom »Khasana-Superb«. V svoji nežni sestavi daje ustom mehko linijo, prirodno barvo, a obrazu rdeči žar mladosti.
»Khasana-Superb« je nekaj novega na tem polju. Ne odpušča barve. Uporaba je nevidljiva in neškodljiva.
Dr. M. ALBERSHEIM
Frankfurt a. M. — — London.
Novost! KHASAN PARFEM v dražestnih malih steklenicah.
Dobiva se povsod!

MATTONI-JEVO
Giesshübelsko slatino
ima v zalogi
A. Šarabon
LJUBLJANA
Glavna zaloga tu- in inozemskih mineralnih voda

Lisičje kože
rabim nujno vsled česar plačujem visoke cene.
Zdravič, Ljubljana,
Florijanska ulica 9. 7904 a

NE REKLAMA
temveč kvaliteta je prinesla svetovni sloves vkuhovalnim čašam znamke
„WECK"
Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka Zratno znižanje cen! Tovarniška zaloga: **Krekov trg 10/I pri tv. FRUCTUS, Ljubljana** 158-a

Predno gradite
VODNO KOLO
ali
Vodno moč
Zahtevajte ponudbe za
Turbine
pri **F. G. SCHNEITER, SKOFJA LOKA**
podjetje za gradbo vodnih turbin

Pozor lesni industrijalci!
AUTOMATIČNA STRUŽNICA, popolnoma nova od tde. Kirchner & Komp. A. G. Leipzig, za struženje vseh vrst okroglih lesnih predmetov — stroj izdeluje avtomatično v masah n. pr. vse vrste stebričkov za stavbe, galerije, stopnice, noge za mize, stole, postelje, divane, biljardne mize, klavirje, vse vrste držaje, tuljave (za sukanec) ter sploh vse izdelke struženja največjega premera 200 mm, se proda globoko pod tovarniško ceno.
Stroj je razstavljen na velesejmu do 11. julija v polpokritem paviljonu G znaj štev. 388—391 pri gradbeni tvrdki za turbine G. F. Schneiter. 7933-a

POLETNA RAZPRODAJA:

I. skupina: ženski platneni čevlji, vse barve, razne fasone
prej Din 69·- sedaj Din **59·-**

II. skupina: otroški usnjeni čevlji, od štev. 29 — 34
prej Din 129·- sedaj Din **69·-**

III. skupina: ženski luksus. čevlji raznih vrst, vse številke
prej Din 229·- sedaj Din **149·-**

IV. skupina ženski luks. čevlji raznih barv, vseh velikosti
prej Din 229·- sedaj Din **199·-**

Ne zamudite prilike — obiščite nas!

Bata

A. AMANN, zaloga pohištva

Prav vse pohištvo v naši zalogi po brezkonkurenčnih cenah.

Ljubljana. Dvorni trg 1, vhod v veži desno.

Certan

uničuje stenice in njih jajčeca

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z materijalnim blagom.

Pozor izletniki in turisti, ki prihajate v Bohinj!

Bliža se sezona. V prospeh tujskega prometa sem se odločil ustreči izletnikom s cenejšo in udobnejšo vožnjo s kolodvora do Bohinjskega jezera in do Zlatoroga. Do sedaj je plačal vsakdo Din 25— za enkratno vožnjo. Letos imam pa dva voza za skupaj 20 potnikov, in sem določil ceno 25 dinarjev za obe smeri, če se voz vnaprej naroči, drugače pa Din 15.— za vsako stran. Šolski izleti 10—20 Din tja in nazaj. Cena za kočijo je ista kakor za auto. — Naročila, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja: Josip Ažman, izvošček, Bohinjska Bistrica. 7134-a

---

PREDVAJANJE praktičnih

organizacijskih pripomočkov

za industrijske, trgovske, obrtne in druge obrate

od 8. do 18. ure!

„Organizator“

Velesejem paviljon E 95—97—99.

Ustanovljeno leta 1879 — Telefon št. 2553

Ključavničarstvo

August Martinčič

LJUBLJANA, Rimska cesta štev. 14

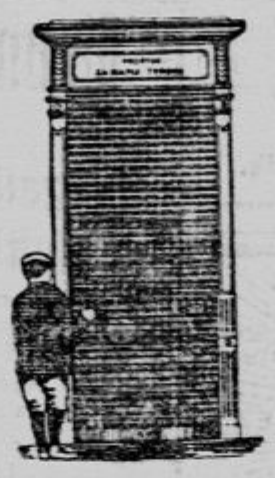

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valjčnih zastorov v Sloveniji

priporoča napravo novih valjčnih zastorov in popravo istih po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču.

Izdeluje in se priporoča za naročila

vinčnih plant okrižij vsake vrste od priproste do najbogatejše izpelja e, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razna okovja, železna vrata in okna, okrogla železna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra i. t. d.

Stalna zaloga štedilnikov

o priznano cestni in solidni izvršitvi!

7830-a

Grosser

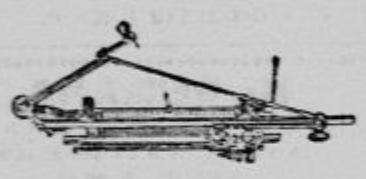

najboljši pletilni stroji

Posebna kakovost Grosserjevih strojev in tehnična konstrukcija so obče znani.

Zahtevajte ponudbe. Zahtevajte ponudbe.

G. F. GROSSER, Strickmaschinenfabrik
MARKERSDORF (Chemnitzthal).

Priporočamo obiskovalcem velesejma in tudi drugim nakup raznovrstnih **jeklenih blagajn**

varnih proti ognju in tatovom z najnovejšim univerzalnim signalnim aparatom.

Kupci si pridobijo **50% carinskih stroškov** ako ih kupijo v edini domaći tovarni **in ne naročajo iz inozemstva.**

FRANZ SCHELL, I. jug. tovarna blagajn,
Maribor, Koroška cesta 31.

Oglejte si razstavljene blagajne v paviljonu „F“ 226

Vsem Fotoamaterjem!

RAJAR GUARANTEED

Gaslicht-Bromide-Papir

„AUTONA“ ORIGINAL-

samotonujoči papir slavne angleške kakovosti in marke.

Poskusite, pa boste sigurno tudi Vi med oduševljenimi pristaši te znamke. Zahtevajte od Vaših fototrgovcev obširne brošure!

Čisto lice!

Mladeniško svežost, izredno polepšanje dobite že prve dni uporabe medicinalno-biološkega sredstva «Venus». Koža lica se frapantno olepša, izginejo vse nečistoti, rumene in rdeče lise, solnčne pege, hrapavost, izpuščaji, gube in vsi znaki starosti izginejo. Koža lica postaja baršunasto nežna, rutičasta in izredno pomlajena. Uspeh garantiran in neškodljiv. Garnitura 99 Din. — Wibra lotion daje izvanredno lep in gost porast obrv in trepalnic. Istodasno barva v temni barvi. 55 Din. — «Odaliaque» pour les Muscles, najodličnejši elexir za hranjenje in pomlajevanje ovenelega lica 80 Din. — Diamant daje očem lep zamamljiv pogled, garantirano neškodljivo, 55 Din. — Centifolia kosmetični zavod, Zagreb, Ilica 37 — Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte! 54a-II

Za zdravje Vaših otrok je Nestlejeva moka za otroke najbolj priporočljiva.

---

nepoznam

nikake utrujenosti

ker vedno nosim

Palma

pete!

AUTOMOBILE
MOTORJI
DIESELOVI in na sesanj plin
DIRMENIKI
PINI & KAY kompletne žage

Povolini plačilni pogoji

Braća Fischer d. d.

Zagreb, Pantovčak 1b.

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla.
Ljubljana VII. Medvedova ul. 38, tel. 343
Zagreb, Beograd, Osijek, Središnjica Zagreb

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikosti in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Pina, navadna ogledala.

„LA NATIONALE MECANIQUE“

BRUSELJ — BELGIJA

STROJI ZA OBDELOVANJE LESA

NAŠ UNIVERZALNI MIZARSKI STROJ
nadomesča 7 raznih strojev

Najpriprostejši stroj za male obrtnike

Cena Din 17.000·— franko skladišče Ljubljana

Oglejte si ga na našem razstavnem prostoru na Ljubljanskem velesejmu (paviljon F.)

Poslovnica in glavno skladišče za kraljevino S. H. S.

ING. G. RÖMER
Ljubljana, Kongresni trg 8./I.

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.